

**UCHWAŁA NR XLIV/240/2022
RADY GMINY CISEK**

z dnia 25 lipca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Gminy Cisek**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 poz. 583, poz. 1005 i poz. 1079) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503), w związku z uchwałą Rady Gminy Cisek Nr XXIII/141/2017 z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Cisek, Rada Gminy w Cisku uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Cisek.

2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) Tekst studium stanowiący załącznik nr 1;
- 2) Rysunki studium:
  - a) Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowiące załącznik nr 2,
  - b) Uwarunkowania stanowiące załącznik nr 3;
- 3) Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Cisek, stanowiące załącznik nr 4;
- 4) Dane przestrzenne stanowiące załącznik nr 5.

§ 2. Traci moc uchwała Rady Gminy Cisek Nr XXXVII/217/2002 z dnia 9 października 2002 r. w sprawie "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek".

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Cisek.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Cisek

Rozwita Szafarczyk

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XLIV/240/2022
Rady Gminy Cisek
z dnia 25 lipca 2022 r.

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY CISEK**

2022

Autorzy opracowania

Iwona Zięba
Bartłomiej Zięba

CZEŚĆ A.....	8
UWARUNKOWANIA	8
1. PODSTAWA PRAWNA.	9
1.1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.	9
1.2. MATERIAŁY WYJŚCIOWE I LITERATURA.....	9
2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....	11
3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.	14
4. DIAGNOZA, O KTÓREJ MOWA W ART. 10a UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY.	15
5. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	16
5.1. RZEŻBA TERENU I BUDOWA GEOLOGICZNA.....	16
Rysunek 1 Mezoregiony Gminy Cisek	17
Rysunek 2 Budowa geologiczna	18
5.2. SUROWCE MINERALNE	19
5.3. WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH.	20
5.3.1. Wody powierzchniowe.	20
5.3.2. Wody podziemne.	20
5.3.3. Retencja wodna.....	21
5.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	21
5.5. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	21
5.5.1. Warunki naturalne.....	21
5.5.2. Gleby.....	21
5.5.3. Struktura agrarna i liczba gospodarstw.....	25
5.5.4. Produkcja roślinna.	26
5.5.5. Produkcja zwierzęca	26
5.6. STAN LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.	27
5.7. STAN ŚRODOWISKA.	27
5.7.1. Jakość powietrza.	27
5.7.2. Promieniowanie elektromagnetyczne.	28
5.7.3. Hałas.	28
5.7.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	29
5.7.5. Zagrożenie poważnymi awariami	29
5.7.6. Ocena jakości wód podziemnych.....	29

5.7.7. Ocena jakości wód powierzchniowych.....	30
5.8. STAN PRZYRODY.....	30
5.8.1. Obszary i obiekty środowiska przyrodniczego	30
6. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	31
6.1. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	31
5.1. OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW.....	44
5.2. OBIEKTY UJĘTE W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.....	45
5.3. STAN DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	48
7. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.....	50
8. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA.....	50
8.1. ZALUDNIENIE.....	50
8.2. LUDNOŚĆ	51
8.3. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA.....	54
8.4. BEZROBOCIE.....	56
8.5. WARUNKI MIESZKANIOWE	57
8.6. EDUKACJA.....	58
8.6.1. Placówki szkolne.....	58
8.6.2. Placówki przedszkolne.....	60
8.7. KULTURA.....	61
8.8. SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK.....	63
8.8.1. SPORT	63
8.8.2. REKREACJA I WYPOCZYNEK	64
8.9. OCHRONA ZDROWIA.....	64
8.10. POMOC SPOŁECZNA.....	65
9. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	67
10. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	68
10.1. ZAŁOŻENIA WSTĘPNE.....	68
10.2. ANALIZA EKONOMICZNA, ŚRODOWISKOWA I SPOŁECZNA - DIAGNOZA.....	68
11. STAN PRAWNY GRUNTÓW.....	71
12. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	72
13. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	72

14. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	72
15. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	72
16. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	73
16.1. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI.....	73
16.1.1. KOMUNIKACJA DROGOWA.....	73
16.1.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	74
16.1.3. KOMUNIKACJA ROWEROWA I PIESZA.....	74
16.1.4. KOMUNIKACJA WODNA	75
16.2. STAN SYSTEMU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	75
16.2.1. SYSTEM GOSPODARKI WODNEJ.....	75
16.2.2. SYSTEM GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ.	75
16.2.3. SYSTEM INFRASTRUKTURY GAZOWEJ.	75
16.2.4. SYSTEM ENERGETYCZNY.	75
16.2.5. SYSTEM TELEKOMUNIKACYJNY.	76
16.2.6. SYSTEM GOSPODARKI CIEPLNEJ.	76
16.3. GOSPODARKA ODPADAMI.....	76
16.4. INFRASTRUKTURA PRZECIWPOWODZIOWA.	77
17. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	77
18. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	78
19. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA OKREŚLENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	78
CZĘŚĆ B.....	83
KIERUNKI ROZWOJU	83
1. OGÓLNE ZAŁOŻENIA KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CISEK NA TŁE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA KRAJU, STRATEGII I PLANU ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO I STRATEGII ROZWOJU GMINY	84
2. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.....	86
3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, UWZGLĘDNIAJĄCE BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	88
4. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.	89

5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	98
6. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	103
7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	105
7.1. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.....	106
7.1.1.KOMUNIKACJA DROGOWA.....	106
7.1.3.KOMUNIKACJA ROWEROWA.....	106
7.1.4.KOMUNIKACJA WODNA	107
7.2. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	107
7.2.1.ZAOPATRZENIE W WODĘ	107
7.2.2.OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	107
7.2.3.ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	109
7.2.4.ZAOPATRZENIE W GAZ	109
7.2.5.CIEPŁOWNICTWO	110
7.2.6.TELEKOMUNIKACJA.....	110
7.2.7.GOSPODARKA ODPADAMI	111
8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	112
9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	112
10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ....	112
11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	113
12. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	114
13. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	114
14. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	116
15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	116

16. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	116
17. OBSZARY ZDEGRADOWANE	116
18. GRANICE TERENU ZAMKNIĘTEGO I JEGO STREFY OCHRONNEJ, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA.	117
19. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH.....	117
CZĘŚĆ C.....	118
UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	118
CZĘŚĆ D.....	121
ANALIZA EKONOMICZNA ŚRODOWISKOWA I SPOŁECZNA, PROGNOZA DEMOGRAFICZNA ORAZ MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY, MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ, WYRAŻONE W IŁOŚCI POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY.....	121
1. WSTĘP.....	122
2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA, W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE NA OBSZARACH FUNKCJONALNYCH W ROZUMIENIU ART. 5 PKT 6a USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU	122
3. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.....	129
4. OKREŚLENIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ - WYRAŻONE W IŁOŚCI POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY.....	131
5. OBLICZENIE ZAPOTRZEBOWANIA NA ZABUDOWĘ NETTO WYRAŻONĄ W POW. UŻYTKOWEJ.....	132
6. OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI, POŁOŻONYCH NA TERENIE OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTKI OSADNICZEJ - ROZUMIANĄ, JAKO MOŻLIWOŚĆ LOKALIZOWANIA NA TYCH OBSZARACH NOWEJ ZABUDOWY (WYRAŻONĄ W POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY) ORAZ OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI, POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY, OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ, POŁOŻONYCH POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTKI OSADNICZEJ - ROZUMIANĄ, JAKO MOŻLIWOŚĆ LOKALIZOWANIA NA TYCH OBSZARACH NOWEJ	

ZABUDOWY, WYRAŻONĄ W POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY.....	135

CZĘŚĆ A
UWARUNKOWANIA

1. PODSTAWA PRAWNA.

- 1) uchwała Rady Gminy Cisek nr XXIII/142/2017 z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek,
- 2) ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503),
- 3) rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1233),
- 4) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233),
- 5) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 1097),
- 7) ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029),
- 8) ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840),
- 9) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2022 r., poz. 699)
- 10) ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 roku (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028),
- 11) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916),
- 12) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022 r., poz. 1072),
- 13) rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca 1999 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 124),
- 14) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409).

1.1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.

Zadaniem opracowania jest określenie istniejących uwarunkowań rozwoju oraz zasadniczych celów rozwoju, które w zakresie kierunków i zasad realizacji wynikają z przyjętej polityki przestrzennej wynikającej z dokumentów strategicznych oraz możliwości rozwoju Gminy. Wójt sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając ustalenia strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a także strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, a studium nie jest aktem prawa miejscowego. Niniejsze studium sporządzone jest dla obszaru całej gminy w jej granicach administracyjnych.

1.2. MATERIAŁY WYJŚCIOWE I LITERATURA.

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Cisek, uchwalonego Uchwałą Rady Gminy Cisek Nr XXXVII/217/2002 z dnia 9 października 2002 r.,

- 2) Ocena aktualności przyjęta uchwałą Nr XXIII/141/2017 Rady Gminy Cisek z dnia 1 z dnia 27 lutego 2017 r.,
- 3) Opolskie w Internecie - system informacji przestrzennej i portal informacyjno-promocyjny Województwa Opolskiego,
- 4) „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (KPZK), przyjęta Uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.,
- 5) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego uchwalony przez Sejmik Województwa 28 września 2010 uchwałą Nr XLVIII/505/10 zmieniony uchwałą nr VI/54/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r.,
- 6) Uchwała Nr XXV/325/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.
- 7) Strategia Rozwoju Gminy Cisek na lata 2016-2025 przyjęta uchwałą Nr XX/116/2016 Rady Gminy Cisek z dnia 7 listopada 2016 roku,
- 8) Program ochrony środowiska dla gminy Cisek na lata 2017-2020 wraz z perspektywą na lata 2021-2024,
- 9) Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego podstawowego Gminy Cisek, mgr Zdzisław Stefaniak, Opole 2017 r,
- 10) Koncepcja budowy zintegrowanej sieci tras i ścieżek rowerowych, biegowych, szlaków kajakowych i jazdy konnej w Subregionie Kędzierzyńsko-Kozielskim,
- 11) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy,
- 12) Rejestry decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 13) Strategia Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2022 roku, Kędzierzyn - Koźle 2015,
- 14) Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Międzygminnego „Czysty Region” - Uchwała Nr LXVII/1/2019 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Czysty Region” z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 30 maja 2019 roku,
- 15) Mapy zagrożenia powodziowego:
https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMRP,
- 16) Dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/jednostka#>,
- 17) Dane własne urzędu Gminy dot. liczby ludności,
- 18) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego>,
- 19) Rejestr i ewidencja zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu <https://www.wuozopole.pl/ochrona>,
- 20) Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Cisek na lata 2019-2024.

2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.

Gmina Cisek jest gminą wiejską należącą do powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, położoną w południowo-wschodniej części województwa opolskiego. Gmina powstała w 1973 roku z połączenia gromadzkich rad narodowych w okolicznych wioskach. Gmina Cisek zajmuje powierzchnię 71 km², co stanowi 11,36% powierzchni powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz 0,75 % ogólnej powierzchni województwa opolskiego.

Od północy graniczy z gminą Kędzierzyn - Koźle, od południa z gminą Rudnik(woj. śląskie), od wschodu z gminą Bierawa i Kuźnia Raciborska (woj. śląskie), od zachodu z gminą Polska Cerekiew i Reńska Wieś. W pobliżu gminy znajduje się znaczący ośrodek regionalny, tj. Kędzierzyn Koźle.

Głównym ośrodkiem w gminie jest wieś Cisek siedziba władz samorządowych i ośrodek usług lokalnych, usytuowana w części północnej gminy. Znajduje się ona w odległości ok. 60 km od Opola oraz ok. 7 km od Kędzierzyna – Koźle oraz 35 km do granicy z Czechami.

Wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Odra. Znaczna część gminy położona jest w obszarze korytarza ekologicznego rzeki Odry i znaczeniu międzynarodowym. Pod względem komunikacyjnym Gmina położona jest poza krajowymi korytarzami transportowymi i infrastrukturalnymi.

Kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy ma sąsiedztwo z miastem Kędzierzyn-Koźle – jednym z ważniejszych ośrodków przemysłowych w Polsce oraz przynależność do Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, grupującego 11 samorządów powiatu strzeleckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego, powołanego w celu wspólnych działań związanych z gospodarką, turystyką i infrastrukturą. Podstawą dla jego powstania i funkcjonowania są istniejące więzi społeczno-gospodarcze pomiędzy Kędzierzyna-Koźle, a Strzelcami Opolskimi, a także wspólna historia i uwarunkowania społeczno-środowiskowe. Subregion powołano dla efektywniejszego wykorzystania środków europejskich.

Układ komunikacyjny, Gminy Cisek, oparty o drogę relacji Kędzierzyn-Koźle – Cisek – Łany – Racibórz stwarza dogodne połączenie z najbliższymi ośrodkami miejskimi. Połączenie dróg z sąsiadującą trasą międzyregionalną nr 45 relacji Rybnik – Opole w sposób zasadniczy ułatwia dojazd. Z Gminy Cisek do stolicy województwa – Opola jest 60 km, a do granicy z Czechami 35 km.

W gminie znajduje się 14 sołectw i 7 przysiółków. Zgodnie z urzędowymi nazwami miejscowości w skład gminy wchodzi następujące miejscowości: ¹

- 1) Błazejowice
- 2) **Cisek wraz z przysiółkiem Belk i częścią wsi Olszowa – siedziba Gminy**
- 3) Dzielnica
- 4) Kobylce
- 5) Landzmerz wraz z przysiółkiem Biadaczów
- 6) Łany
- 7) Miejsce Odrzańskie wraz z

---

¹ http://ksng.gugik.gov.pl/urzedowe_nazwy_miejscowosci.php

- przysiółkiem Dąbrowa i częścią wsi
Lasaki
- 8) Nieznaszyn
  - 9) Podlesie
  - 10) Przewóz wraz z przysiółkiem Jama
  - 11) Roszowice wraz z przysiółkiem Płonia i
częścią wsi Lipowina
  - 12) Roszowski Las wraz z częścią
Głogowiec i Szypowiec
  - 13) Steblów wraz z przysiółkiem
Brzozowa, Byczynica
  - 14) Sukowice z częścią wsi Leśny Dwór

Zwyczajowo część wymienionych nazw przysiółków oraz części wsi nie funkcjonują jako miejscowości lecz nazwy ulic.

1. Sołectwo Błazejowice

Typ morfogenetyczny wsi – ulicówka. Wieś położona w południowej części Gminy, przebiega przez nią droga powiatowa nr 422, wzdłuż której zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa, wraz z budynkami inwentarskimi oraz mieszkaniowa jednorodzinna. Zabudowa jest jednorodna, z dachami dwuspadowymi o układzie kalenicowym i szczytowym. W centrum wsi zlokalizowana jest zabytkowa kapliczka. Wartość kulturową stanowi także południowy układ przestrzenny wsi w pobliżu folwarku. Obecnie wieś liczy około 230 mieszkańców.

2. Sołectwo Cisek

Typ morfogenetyczny wsi – wielodrożnica. Wieś położona w północnej części Gminy. Zabudowa rozproszona, o nieregularnym kształcie. Obecnie wieś utraciła swój rolniczy charakter. Zabudowa niejednorodna, we wschodniej części zlokalizowana jest nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dachami dwuspadowymi oraz płaskimi. We wsi znajdują się główne ośrodki usługowe w Gminie – przedszkole, szkoła ponadpodstawowa, Biblioteka, Ośrodek Kultury, ośrodek zdrowia i inne. W centralnej części wsi zlokalizowany jest neogotycki kościół parafialny p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, ujęty w rejestrze zabytków. Obecnie wieś liczy około 1117 mieszkańców.

3. Sołectwo Dzielnica

Typ morfogenetyczny wsi – ulicówka. Wieś położona w południowej części Gminy, przebiega przez nią droga powiatowa nr 422. Dominuje zabudowa zagrodowa, wraz z budynkami inwentarskimi. Dominują dachy dwuspadowe, głównie o układzie szczytowym z nieregularną linią zabudowy. Przez wieś przebiega potok Dzielniczka. Obecnie wieś liczy około 236 mieszkańców.

4. Sołectwo Kobylice

Typ morfogenetyczny wsi – wielodrożnica. Wieś położona w północnej części Gminy. Zabudowa rozproszona, głównie zabudowa wiejska oraz usługowa; dominują dachy dwuspadowe w układzie kalenicowymi i szczytowym oraz nieliczne dachy płaski. W północno – zachodniej części wsi znajduje się nowo zlokalizowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Wzdłuż zbiornika wodnego po byłej żwirowni rozwija się także zabudowa letniskowa. W południowej części zlokalizowany jest Zakład Produkcji Kruszywa (żwirowania). Obecnie wieś liczy około 490 mieszkańców.

5. Sołectwo Landzierz

Typ morfogenetyczny wsi – wielodrożnica. Zabudowa silnie rozproszona głównie wiejska, dominują dachy dwuspadowe o układzie kalenicowym i szczytowym. Linia zabudowy nieregularna. Obecnie wieś liczy około 567 mieszkańców.

6. Sołectwo Łany

Typ morfogenetyczny wsi – owalnica. Wieś charakteryzuje się podwójnym układem owalnicy, z dwoma wewnętrznymi placami. Zabudowa regularna, z dobrze zachowanym podziałem parcelacyjnym. Dominuje zabudowa wiejska z licznymi zabytkami – zabudowa mieszkaniowa z budynkami inwentarskimi w rzucie litery „L” i „U”. Układ ten jest jednym z najcenniejszych w Gminie Cisek i podlega ochronie kulturowej. Na uwagę zasługuje także zespół zabudowy folwarcznej, obecnie znajdujący się w stanie ruiny. Obecnie wieś liczy około 628 mieszkańców.

7. Sołectwo Miejsce Odrzańskie

Typ morfogenetyczny wsi – ulicówka. Wieś położona w południowej części Gminy. W centralnej części wsi znajdował się folwark, obecnie silnie przekształcony, zachowany został jednak historyczny park z kościołem oraz cmentarzem którego układ podlega ochronie. Północną i południową część wsi stanowi zabudowa wiejska o charakterze ulicowym, o w miarę regularnej linii zabudowy z dachami dwuspadowymi w układzie głównie szczytowym. Obecnie wieś liczy około 247 mieszkańców.

8. Sołectwo Nieznaszyn

Typ morfogenetyczny wsi – ulicówka. Przez wieś przebiega droga wojewódzka nr 427. Wieś położona w środkowo – zachodniej części Gminy. Zabudowa regularna, z zachowanym podziałem parcelacyjnym; dachy dwuspadowe o układzie szczytowym. Układ przestrzenny wsi powinien zostać poddany ochronie prawnej. Obecnie wieś liczy około 170 mieszkańców.

9. Sołectwo Podlesie

Zabudowa nieregularna, w chaotycznym układzie przestrzennym. Dominują dachy dwuspadowe o nieregularnym układzie połaci. Obecnie wieś liczy około 188 mieszkańców.

10. Sołectwo Przewóz

Typ morfogenetyczny wsi – wielodrożnica. Ze względu na bliskość Odry zabudowa charakteryzuje się dużym rozproszeniem i nieregularnością. Dominują dachy dwuspadowe z nielicznymi dachami płaskimi. Obecnie wieś liczy około 324 mieszkańców.

11. Sołectwo Roszowice

Typ morfogenetyczny wsi – ulicówka. Zabudowa silnie rozproszona o regularnej linii zabudowy. Dominują dachy dwuspadowe o układzie kalenicowym i szczytowym oraz nieliczne dachy płaskie. Obecnie wieś liczy około 204 mieszkańców.

12. Sołectwo Roszowski Las

Wieś powstała jako część folwarku. Ze względu na bliskość Odry zabudowa charakteryzuje się bardzo dużym rozproszeniem i nieregularnością. Obecnie wieś liczy około 489 mieszkańców.

13. Sołectwo Steblów

Wieś powstała jako część folwarku zlokalizowanego w północno – wschodniej części wsi. Układ zabudowy wsi oraz obiekty zabytkowe przedstawiają wysoką wartość kulturową i proponuje się go ochroną. Linia zabudowy budynków regularna, z dominującymi dachami dwuspadowymi w układzie kalenicowym i szczytowym. Obecnie wieś liczy około 250 mieszkańców.

14. Sołectwo Sukowice

Typ morfogenetyczny wsi – ulicówka. W północnej części wsi znajduje się folwark o nieregularnej zabudowie. Dominuje zabudowa wiejska z budynkami inwentarskimi w kształcie litery „L” i „U”. Linia zabudowy regularna, dominują dachy dwuspadowe w układzie szczytowym. Obecnie wieś liczy około 302 mieszkańców.

Według regionalizacji fizyczno – geograficznej J. Kondrackiego (2000) obszar gminy wchodzi w skład następujących jednostek fizyczno – geograficznych:

Podprowincja - 318 Niziny Środkowopolskie

Makroregion - 318.5. Nizina Śląska

Mezoregion – 318.58 – Płaskowyż Głubczycki

Mezoregion – 318.59 – Kotlina Raciborska

Generalnie pod względem morfologicznym teren gminy podzielić można na dwie zróżnicowane wysokościowo i morfologicznie strefy, obejmujące swoim zasięgiem większość obszaru i decydujących o jego rysie morfologicznym, oddzielone od siebie wyraźną i stanowiącą podstawowy element różnicowania rzeźby gminy krawędzią morfologiczną doliny Odry:

- - strefę zewnętrzną, zachodnią, zajmowaną przez wysoczyznę morenową i lessową Płaskowyżu Głubczyckiego, charakteryzującą się rzeźbą wzgórzową, pagórkowatą i falistą, o deniwelacjach terenu od 20 do 50 m i spadkach terenu osiągających od 15 % do ponad 25%. typowym elementem rzeźby tego terenu jest rozczłonkowana w równym stopniu przez lokalną sieć rzeczną pokrywa lessowa, fragmentarycznie płaska lub słabo zaokrąglona, przez na ogół suche, głęboko wcięte i strome dolinki, stwarzające poważne utrudnienia dla gospodarki rolnej (zjawiska erozji powierzchniowej). obszar największego zróżnicowania występuje w obrębie sołectw Błazejowice, Łany, Miejsce Odrzańskie, zmniejszając się w kierunku północnym w obrębie sołectw Nieznaszyn, Dzielnica.
- - strefę wewnętrzną, wschodnią, zajmowaną osiowo położoną szeroką doliną Odry, z wykształconym systemem teras rzecznych nad zalewowych i zalewowych, rzeźbie płasko równinnej i nisko falistej, o deniwelacjach terenu do 5 m i spadkach terenu nie przekraczających 5% (do 3o); typowym elementem rzeźby tego terenu jest słabo rozczłonkowana równina, porozcinana płytkimi dolinami rzek (Cisek, Dzielnica) i rowami melioracyjnymi, zajmująca do ok. 70% powierzchni gminy; zróżnicowanie wysokościowe od ok. 171 do ok. 190 m n.p.t.

Strefy oddzielone są wyraźną krawędzią erozyjną, stanowiącą główny element morfologiczny gminy, wyniesioną od ok. 30 m w części południowej i wyklinującą się w kierunku północnozachodnim na linii Sukowice – Długomiłowice.

Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu gminy Cisek charakteryzuje się niewielką ilością terenów zalesionych oraz stosunkowo znacznym udziałem gruntów rolnych, w tym chronionych. Gmina jest w znacznym stopniu zurbanizowana, a sieć osiedleńcza gminy obejmuje średniej wielkości wieś Cisek, o funkcji rolniczo-usługowej oraz ponad 14 mniejszych wsi o funkcji rolniczej. Część terenów przeznaczona jest na zbiorniki wodne po eksploatacji kopalin, usytuowane w Kobylicach.

Dotychczasowe uzbrojenie terenu obejmuje sieć wodociągową, zasilaną z dwóch studni głębinowych oraz wodociągu grupowego Zakrzów - Cisek. Odprowadzanie ścieków w gminie odbywa się przez system kanalizacji zbiorczej wraz z oczyszczaniem ścieków w Kędzierzynie - Koźlu. Wieś Kobylice posiada dostęp do gazociągu dystrybucyjnego niskiego ciśnienia.

3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”.

Gmina Cisek posiada znikomy stopień pokrycia planami miejscowymi, który wynosi 1,3 %. Są to dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z 2003 roku oraz 2005 roku związane z obszarami górniczymi oraz 1 plan dla linii elektroenergetycznej 110 kV. Niemal wszystkie inwestycje realizowane są w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, co sprzyja rozproszaniu zabudowy oraz braku kontroli władz samorządowych nad procesem urbanizacji.

Wiodącą funkcją gminy jest funkcja rolnicza i mieszkaniowa. Gmina zaliczana jest do obszarów o wysokiej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Za obszar intensywnego rozwoju rolnictwa szczególnie należy uznać grunty sołectw położonych w zachodniej i południowej części gminy. Obowiązywać tu muszą ograniczenia przeznaczania gruntów na cele nie związane z produkcją rolną, w tym szczególnie ograniczenie lokalizacji zakładów przemysłowych szczególnie tych, które mogłyby spowodować ujemne skutki dla gospodarki rolnej oraz zanieczyszczenie cieków wodnych, powietrza atmosferycznego i powstawanie szkodliwych dla środowiska odpadów.

Gmina charakteryzuje się bardzo niską lesistością terenu.

Tereny wiejskie gminy są zurbanizowane w stopniu znacznym, charakterystycznym dla gmin rolniczych sąsiadujących z większymi ośrodkami miejsko - przemysłowymi. Charakterystyczne jest większe zurbanizowanie doliny rzeki Odry, a szczególnie obszarów wsi bezpośrednio sąsiadujących z Kędzierzynem - Koźlem (wieś Kobylce, Landzmerz, Cisek). W obszarach wiejskich gminy dominują zabudowa rozproszona z indywidulowanymi siedliskami wraz z przynależnymi użytkami rolnymi. Zabudowa wielofunkcyjna oraz w większym stopniu mieszkaniowa występuje we wsi Cisek oraz Kobylce.

Pomimo znacznego rozproszenia zabudowy gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne poprzez sieć dróg lokalnych i dojazdowych.

Aktualnie pomiędzy poszczególnymi funkcjami oraz kierunkami aktywności gospodarczej mogą występować dysproporcje i konflikty. Przede wszystkim dotyczą one funkcji związanych z działalnością człowieka oraz wymogami środowiska przyrodniczego i kulturowego, dlatego niezbędna jest ochrona środowiska, poprzez działania takie, jak np. uzupełnienie sieci kanalizacji na terenie całej gminy, uporządkowanie gospodarki odpadami, wprowadzenie systemu zadrzewień śródpolnych, wprowadzenie programu rewitalizacji zabytkowych obiektów i zespołów na terenie gminy.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla gminy.

Istnieje także potrzeba prowadzenia działań zmierzających do uporządkowania polityki przestrzennej w gminie, w aspekcie kompozycji i estetyki. Uporządkowanie struktury przestrzennej oraz wprowadzenie jasnych zasad zabudowy terenów wiejskich powinno poprawić estetykę i wizerunek poszczególnych miejscowości.

Szczególne znaczenie przypadnie polityce społeczno – gospodarczej gminy. Aktualnie ważne funkcje pełni rolnictwo, co wynika z uwarunkowań przyrodniczych i glebowych. Obecnie preferowane są gospodarstwa duże, dlatego część małych gospodarstw zmienia funkcję z zagrodowej na mieszkalną.

Wiąże się to również z ograniczeniem miejsc pracy w rolnictwie.

4. DIAGNOZA, O KTÓREJ MOWA W ART. 10a UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY.

Zgodnie z art. 10 a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju – przed jej przyjęciem.

Gmina posiada aktualną strategię rozwoju na lata 2016- 2025. Elementem Strategii jest diagnoza społeczno – gospodarcza, w której dokonano oceny istniejącego zagospodarowania przestrzennego, budżetu gminy, demografii, rolnictwa i gospodarki, rynku pracy, infrastruktury technicznej i społecznej, ochrony zdrowia, sportu, kultury, edukacji aktywności społecznej i roli mniejszości niemieckiej. Została także dokonana ocena jakości życia mieszkańców gminy. Najslabiej został oceniony dostęp do pracy na terenie gminy, komunikacji oraz kanalizacji sanitarnej. Wysoko została oceniona edukacja, dostęp do usług publicznych, usług zdrowia i internetu. Powyższe wyniki diagnozy są zbieżne z diagnozą wynikająca z niniejszego dokumentu.

Szczegółowe wnioski z diagnozy zostały uwzględnione w dalszej części studium dotyczących poszczególnych zagadnień oraz zostały uzupełnione o aktualne dane statystyczne i faktyczne w zależności od potrzeb.

5. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

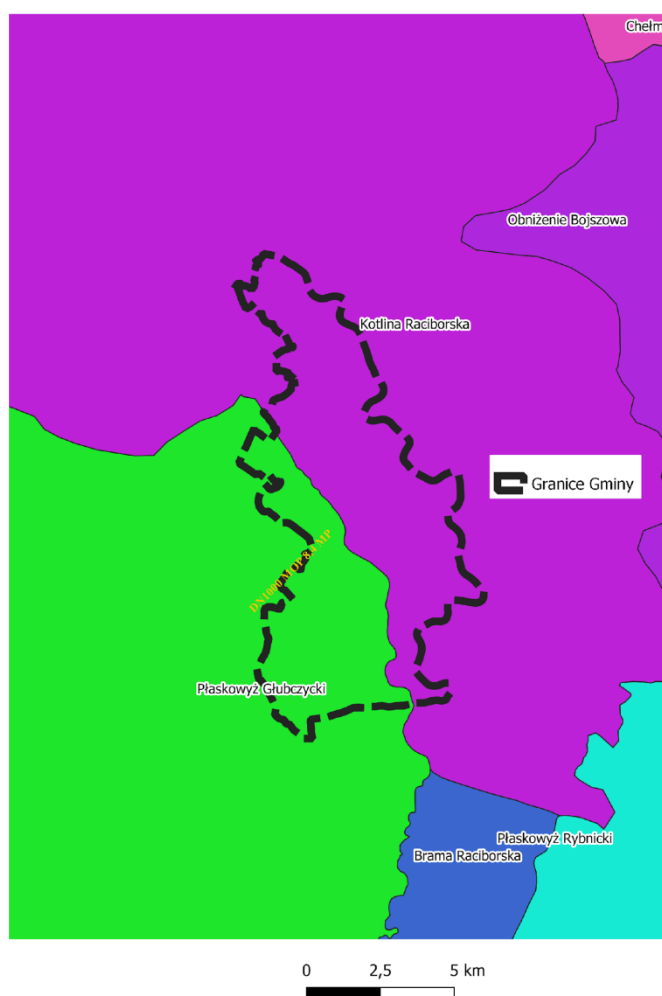
5.1. RZEŻBA TERENU I BUDOWA GEOLOGICZNA.

Obszar Gminy charakteryzuje się małym zróżnicowaniem geomorfologii terenu w obrębie terenów doliny Odry oraz obszarów o dużym dynamizmie i zróżnicowaniu rzeźby na terenach wysoczyznowych.. Pod względem hipsometrycznym obszar Gminy jest zróżnicowany – od 171 m n.p.t. w rejonie Kobylic do około 245 m n.p.t. w rejonie Błazejowic. Pod względem morfologii form rzeźby w geomorfologii gminy występują 2 rodzaje wielkopowierzchniowych struktur:

- strefę zewnętrzną, zachodnią, zajmowaną przez wysoczyznę morenową i lessową Płaskowyżu Głubczyckiego, charakteryzującą się rzeźbą wzgórzową, pagórkowatą i falistą, o deniwelacjach terenu od 20 do 50 m i spadkach terenu osiagających od 15 do ponad 25% (od 8° do ponad 15°); typowym elementem rzeźby tego terenu jest rozczłonkowana w różnym stopniu przez lokalną sieć rzeczna pokrywa lessowa, fragmentarycznie płaska lub słabo zaokrąglona, przez na ogół suche, głęboko wcięte i strome dolinki, stwarzające poważne utrudnienia dla gospodarki rolnej (zjawiska erozji powierzchniowej); obszar największego zróżnicowania występuje w obrębie sołectw Błazejowice, Łany, Miejsce Odrzańskie, zmniejszając się w kierunku północnym w obrębie sołectw Nieznaszyn, Dzielnica;
- strefę wewnętrzną, wschodnią, zajmowaną osiowo położoną szeroką dolinę Odry, z wykształconym systemem teras rzecznych nad zalewowych i zalewowych, o rzeźbie płasko równinnej i nisko falistej, o deniwelacjach terenu do 5 m i spadkach terenu nie przekraczających 5% (do 3°); typowym elementem rzeźby tego terenu jest słabo rozczłonkowana równina, porożcinana płytkimi dolinami rzek (Cisek, Dzielnica) i rowami melioracyjnymi, zajmująca do ok. 70% powierzchni gminy; zróżnicowanie wysokościowe

Pod względem regionalizacji fizyczno geograficznej Gmina wchodzi w skład następujących jednostek fizyczno – geograficznych:

- ### Rysunek 1 Mezuregiony Gminy Cisek²

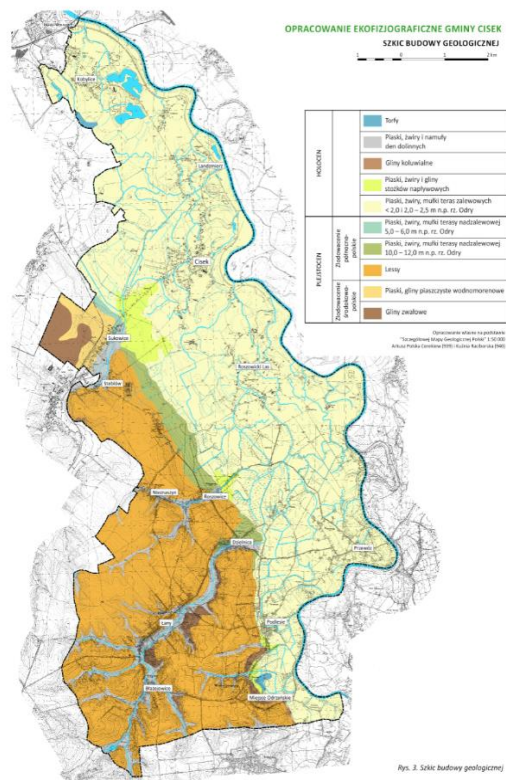
W budowie geologicznej gminy Cisek biorą udział skały wszystkich poziomów stratygraficznych, jednak największe znaczenie dla rozwoju gminy, predyspozycji terenu do zagospodarowania i rozwoju zabudowy odgrywają osady czwartorzędowe. najstarsze skały podłoża reprezentowane są

² Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

W chwili obecnej pod względem litologicznym wierzchnie warstwy powierzchniowe stanowią:

- gliny lodowcowe i gliny deluwialne w centralno-zachodniej części gminy (na wschód i zachód od Sukowic), na południu gminy, w obrębie młodych dolinek rzecznych, w strefie wysokich krawędzi erozyjnych (Miejsce Odrzańskie) i na wychodniach glin zwałowych (obrzeża Łanów);
- piaski żwirowate i żwiry rzeczne na terasach zalewowych wyższych w dolinie Odry i Dzielnicy;
- pyły rzeczne, budujące pokrywy madowe na niższych terasach zalewowych w doliny Odry;
- pyły lessowe, eoliczne, zajmujące obszar Płaskowyżu Głubczyckiego;
- gliny piaszczyste, wodnomorenowe w obrębie wysoczyzny na zachód od Sukowic.

Rysunek 2 Budowa geologiczna³

³ Opracowanie ekofizjograficzne

5.2. SUROWCE MINERALNE

Na badanym terenie występują złoża kruszywa naturalnego:

- „Kobylice” pow. 16,44 ha – nieeksploatowane, ID złóż: 3116 oraz 1492- surowce ilaste ceramiki budowlanej,
- „Kobylice III” pow. 71,20 ha - eksploatowane, ID złoża 1525,
- Kobylice IV pow. 143,997 ha - nieeksploatowane, ID złoża 20275
- „Landzmiern” 93,01 ha - nieeksploatowane, ID złoża 1493,
- „Roszowski Las” 21,03 ha - nieeksploatowane, ID złoża 18094,
- Cisek 1 o pow. 8,56 ha ID nieeksploatowane, ID złoża 19598,
- Steblów o pow. 15,36 ha nieeksploatowane, ID złoża 19779,
- Steblów 1 o pow. 17 906 ha, nieeksploatowane, ID złoża 20236
- Roszowice o pow. 26,97 ha nieeksploatowane ID złoża 20127,

Złoże kruszywa naturalnego „Kobylice” – położone w dolinie rzeki Odry, kopalnią główną jest kruszywo naturalne dla budownictwa, obecnie w obrębie złoża występują zasoby surowca ilastego dla potrzeb ceramiki budowlanej obecnie nieeksploatowane. Zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 120 tys. ton.

Złoże kruszywa naturalnego „Kobylice III” – złoża kruszywa naturalnego żwirowo – piaskowego oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. Udokumentowane zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 4976 tys. ton (stan na 31.12.2018); zakończenie eksploatacji przewidziane jest na 2035 r.

Złoże kruszywa naturalnego Kobylice IV – złoża kruszyw naturalnego żwirowo – piaskowego. Udokumentowane zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 21528,09 tys. ton,

Złoże kruszywa naturalnego „Landzmiern” – złoża kruszywa naturalnego, położone w obrębie teras zalewowych rzeki Odry, w pobliżu miejscowości Landzmiern. Zasoby geologiczne bilansowe rozpoznane wynoszą 18 197 tys. ton.

Złoże kruszywa naturalnego „Roszowski Las” – położony w obrębie terasy zalewowej i międzywała przeciwpowodziowego przysiółka Szypowice w Roszowskim Lesie. Posiada zasoby geologiczne bilansowe wynoszące 2713 tys. ton.

Złoże kruszywa naturalnego „Cisek 1 położone w okolicach przysiółka Brzozowa o zasobach 894 tys. ton.

Złoże kruszywa naturalnego „Stebłów położone w okolicach przysiółka Brzozowa o zasobach 2000 tys. ton.

Złoże kruszywa naturalnego „Stebłów 1 położone w okolicach przysiółka Brzozowa o zasobach 2167,13 tys. ton.

Złoże kruszywa naturalnego Roszowice położone w okolicach przysiółka Lipowina o zasobach 4474 tys. ton

Gospodarcze wykorzystanie udokumentowanych złóż surowców naturalnych powoduje naruszenie równowagi związanej z ochroną środowiska naturalnego. Naruszenie, a raczej konflikt jest rozpatrywany w dwóch płaszczyznach:

- kolizyjność wynikająca z samego położenia złoża w stosunku do innych elementów chronionych lub wymagających ochrony,
- wpływ wydobywania kopaliny na środowisko i skutki prowadzenia określonej działalności gospodarczej,
- kompleksy gleb o wysokich klasach bonitacyjnych.

Na terenie Gminy Cisek nie występują ujęcia wód termalnych i leczniczych.

5.3. WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH.

5.3.1. Wody powierzchniowe.

Gmina Cisek pod względem hydrograficznym wchodzi w skład lewostronnej, bezpośredniej zlewni rzeki Odry. Prawie cały obszar jest położony w zlewni cząstkowej II rzędu rzeki Dzielnica i Cisek, a część północna odwadniana jest przez potok Golka/Koźlanka, wpadający do rzeki Olszówka. Część środkowo-zachodnia gminy (w granicach zlewni Ciska) połączona jest hydraulicznie z sąsiadującą zlewnią rzeki Olszówka (gm. Polska Cerekiew) tzw. Kanałem Sukowickim.

Charakterystyczną cechą sieci hydrograficznej gminy jest jej nierównomierność. W części wschodniej, położonej w dolinie Odry obserwuje się duże zagęszczenie cieków wodnych o naturalnym i sztucznym charakterze. Część południowo – zachodnia i zachodnia charakteryzuje się uboższymi zasobami wodnymi i mniejszym nasyceniem ciekami wodnymi. Wskaźnik gęstości sieci rzecznej wynosi od 0, 50 km/km² (w części wysoczyznowej) do 1,25 km/km² (w części dolinnej). Pod względem reżimu wodnego rzeki zaliczają się do typu śnieżno – deszczowego, z maksimami rocznymi w okresie roztopów wiosennych oraz w okresie opadów letnich.

Gmina położona jest na obszarze jednolitych wód powierzchniowych rzeki Cisek o kodzie RW600016115949, rzeki Dzielniczka o kodzie RW600016115929 oraz rzeki Odra od wypływu ze zbiornika polder Buków do kanału gliwickiego o kodzie RW600019117159.

5.3.2. Wody podziemne.

Obszar gminy położony jest w południowym obrębie basenu sarmackiego, struktury geologicznej i wodnej o charakterze jeziornym (jeziorne środowisko sedymentacyjne), które ukształtowało się w schyłkowym okresie środkowego miocenu (sarmat). Według Hydrogeologicznej Mapy Polski Gmina leży w obrębie 2 regionów hydrogeologicznych: XXIV region raciborski, XXV region przed sudecki. Część Gminy położona jest w granicach GZWP 332 „Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka” – zbiornik przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie Odry. Subniecka jest związana z wodonośnymi utworami sarmatu, zalegającymi w formie piaszczysto-żwirowych warstw wśród utworów ilastych. Zbiornik jest częściowo zakryty oraz podatny na zanieczyszczenia, czego dowodem są niskie klasy jakości wód, głównie III i II. Układ i struktura warstw geologicznych nie są korzystne dla zalegania i zasilania wód podziemnych na obszarze gminy. Obszary występowania wód podziemnych dających możliwość zaopatrzenia w wodę lokalnych ujęć wody czwartorzędowych rozciąga się na północ od linii Kobylice – Landzierz – Cisek – Roszowski Las – Roszowice – Przewóz – Miejsce Odrzańskie. Obszar gminy położony na zachód, pokrywający się Płaskowyżem Głubczyckim zasilany jest wodami trzeciorzędowymi.

Gmina Cisek położona jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych o kodzie PLGW6000142.

Na terenie gminy funkcjonują dwa ujęcia wód podziemnych w miejscowości Błężowice studnia podstawowa nr 1 i awaryjna nr 2 ujmująca wody podziemne z utworów trzeciorzędu dla potrzeb wodociągu grupowego Błężowice.

Dla ujęć tych ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej decyzją PGW Wody Polskie Dyrektora Zarządu Zlewni w Gliwicach znak sprawy GL.ZUZ.1.4100.1.2021. JPL z dnia 17 marca 2021 roku.

5.3.3. Retencja wodna.

Na obszarze gminy nie występują zbiorniki retencyjne.

5.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.

Pod względem klimatycznym gmina Cisek zaliczona została do regionie dolnośląskim południowym. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi powyżej 8,5°C, przy maksimum letnim – lipiec 18,5°C i minimum zimowym – styczeń - 2,4°C. Okres wegetacyjny trwa od 220 do 224 dni w dolinie Odry i 205-210 dni na Płaskowyżu Głubczyckim. Liczba dni przymrozkowych dochodzi do ok. 96, dni z mrozem ($t < 0$) średnio ok. 42. Długość okresu bez przymrozkowego wynosi do 180 dni.

Gmina cechuje się korzystnymi warunkami klimatycznymi dla rolnictwa i gorszymi warunkami dla osadnictwa.. Z wilgotnością wiąże się występowanie mgieł, szczególnie częstych w okresach późnojesiennych i zimowych, dochodząc do ok. 56 dni.

Suma opadów atmosferycznych wynosi ok. 690 mm. Pora mokra, o największej ilości opadów atmosferycznych przypada na okres ciepły, pokrywający się z okresem wegetacyjnym z maksimum w lipcu. Pora sucha przypada na okres zimowy i wczesnojesienny. Największe zachmurzenie występuje w okresie jesiennym dochodząc do 75% pokrycia nieba w miesiącu listopadzie. Najmniej chmurny miesiąc to sierpień oraz wrzesień, gdzie poziom zachmurzenia dochodzi do 57%. Dni pogodnych o średnim dobowym zachmurzeniu poniżej 20% jest średnio w roku ok. 42, najczęściej we wrześniu.

W okresie od listopada do stycznia ponad połowę miesiąca stanowią dni pochmurne o średnim zachmurzeniu, powyżej 80%, czyli około 140 dni w roku. Pod względem anemometrycznym dominują wiatry z kierunku północno – zachodniego i zachodniego oraz kierunków południowym. Ciszy atmosferyczne osiągają 19,8% w skali roku, średnia prędkość wiatru wynosi 2,3 m/s osiągając wartość maksymalną w okresie zimowym (listopad, grudzień, styczeń 3.0 m/s), a minimalną w okresie letnim (sierpień 2.0 m/s).

5.5. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

5.5.1. Warunki naturalne.

Gmina leży w południowo-wschodniej części województwa opolskiego w lewobrzeżnej części zlewni rzeki Odry. Południowo-zachodnia część Gminy, znajduje się w obrębie Płaskowyżu Głubczyckiego i charakteryzuje ją występowanie urodzajnych gleb lessowych i brunatnych. Obszar Gminy położony w Dolinie Odry zbudowany jest z utworów piaszczysto – gliniastych naniesionych przez wody. Są to gleby mniej żyzne i o gorszych właściwościach produkcyjnych. Gleby Gminy Cisek stanowią praktycznie jedyny potencjał rozwojowy.

Klimat Gminy charakteryzuje się niskimi amplitudami temperatur, niezbyt dużą liczbą opadów, długim sezonem wegetacyjnym, dlatego zalicza się do jednych z najłagodniejszych w Polsce. Użytki rolne w gminie zajmują ok. 72% powierzchni Gminy.

5.5.2. Gleby.

Na terenie Gminy wytworzyły się następujące typy gleb:

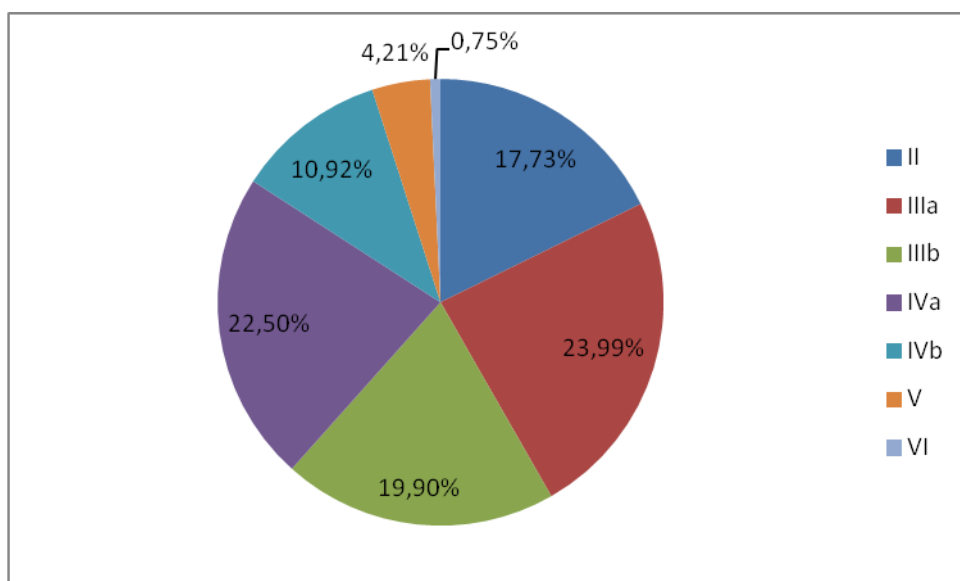
- Gleby bielcowe - wytworzone z osadów piaszczystych, żwirowopiaszczystych, ubogie w próchnicę i składniki pokarmowe; silnie zakwaszone, zaliczają się do III klasy. Na terenie gminy w większych kompleksach występują w środkowozachodniej części gminy, pomiędzy Steblowem i Steblowem -ul. Byczynicką. Udział w strukturze gleb – ok. 4%.

- Gleby brunatne powstałe z glin, piasków gliniastych i z utworów pyłowych różnego pochodzenia, o charakterystycznie wykształconym profilu glebowym; należą generalnie do gleb Żyznych. Pod względem bonitacyjnym zaliczają się do II i III klasy. Na terenie gminy występują na obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego w południowozachodniej części Gminy (sołectwa Sukowice, Steblów, Nieznaszyn, Roszowice, Dzielnica, Łany, Błazejowice, Miejsce Odrzańskie. Udział w strukturze gleb – ok. 30%.
- Czarnoziemy bardzo żyzne i żyzne gleby o głębokim, ciemnym poziomie próchnicznym, wytworzone najczęściej na lessach, pyłach lessopodobnych lub glinach, lub w wyniku spłukiwania stokowego. Pod względem bonitacyjnym zaliczane są do I II klasy. Na terenie Gminy występują na niewielkich powierzchniach w rejonie Dzielnicy, Podlesia i Miejsca Odrzańskiego.
- Czarne ziemie zdegradowane- żyzne, pobagiennie, wytworzone w procesach darniowo-glejowych z piasków gliniastych, glin, ilów lub pyłów, w warunkach nadmiernego oddziaływania zwierciadła wód gruntowych lub utrudnionego przesiąkania wód opadowych. Pod względem bonitacyjnym zaliczane są do II i III klasy. Na terenie gminy występują w południowo-zachodniej części Gminy, na obszarze sołectwa Nieznaszyn, Łany i Dzielnica. Udział w strukturze gleb – ok. 6%.
- Mady rzeczne - gleby napływowe, powstałe w wyniku naniesienia materiału niesionego i akumulowanego przez wody w obrębie dolin rzecznych, charakteryzujące się naprzemianległym ułożeniu warstw o różnym składzie granulometrycznym. W zależności od typu występują, jako mady lekkie, średnie i ciężkie. Pod względem bonitacyjnym zaliczają się do III, IV i V klasy gruntów ornych i III, IV klasy Użytków zielonych. Na terenie gminy występują w dolinie Odry, stanowiąc dominujący typ glebowy. Udział w strukturze gleb – ok. 57%.
- E Gleby torfowo mułowe - bardzo żyzne, bagiennie gleby organiczne, tworzące się w ramach procesów bagiennych (gromadzenie się materii organicznej w środowisku wodnym lub z wysokim poziomem wód gruntowych, w miejscach o utrudnionym odpływie wód lub wskutek jej opadania na dno zbiorników wodnych w postaci mułu). Pod względem bonitacyjny zaliczają się do III, IV klasy Użytków zielonych. Na terenie gminy występują punktowo pomiędzy Podlesiem i Miejscem Odrzańskim, na pld. od Ciska i na północny zachód. Udział w strukturze gleb – ok. 0,7%.
- Gleby opadowo – glejowe, gleby mineralne lub mineralno-organiczne o bardzo różnym uziarnieniu, okresowo lub stale bardzo silnie uwilgotnione z powodu płytko zalegającego zwierciadła wód gruntowych. Pod względem bonitacyjnym zaliczają się do IV, V klasy gruntów ornych. Na terenie Gminy występują na zachód od Łanów. Udział w strukturze gleb –ok. 0,3%.

Według wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, gmina posiada dobre możliwości produkcji rolnej (88,7%). Wskaźnik ten lokuje ją powyżej średniej dla Województwa Opolskiego 87,2%.

Rysunek 3 Procentowy udział gleb poszczególnych klas gruntów rolnych na terenie gminy Cisek.⁴

⁴ Opracowanie własne na podstawie serwisu mapy opolskie

Na terenie gminy zdecydowanie dominują klasy III i IVb. Najmniej jest gruntów ornych klas V i VI. Gleby I klasy nie występują.

Tabela 1 Powierzchnia użytków rolnych na terenie gminy Cisek z podziałem na obręby.⁵

Lp.	Sołectwo	Powierzchnia użytków rolnych wg klas bonitacyjnych					
		I	II	III	IV	V	VI
1	Błażejowice	-	103,089	186,085	35,991	7,808	0,617
2	Cisek	-	1,905	222,307	185,611	29,429	17,027
3	Dzielnica	-	74,926	75,667	16,644	5,528	0,218
4	Kobylice	-	19,450	123,920	154,324	51,899	10,603
5	Landzmiarz	0,023	7,783	154,359	240,483	14,450	4,591
6	Łany	-	367,483	390,820	86,524	32,700	11,334
7	Miejsce Odrzańskie	-	40,567	276,186	161,312	10,972	4,637
8	Nieznaszyn	-	123,435	97,297	5,807	0,285	-
9	Podlesie	-	45,468	164,468	43,815	1,454	2,091
10	Przewóz	-	-	165,765	268,735	51,582	2,562
11	Roszwice	-	42,741	127,750	355,799	61,872	8,900
12	Roszowski Las	-	-	293,243	327,406	26,872	2,001
13	Stebłów	-	137,950	379,505	109,891	3,962	-
14	Sukowice	2,248	21,396	243,617	175,323	5,700	0,100
	Razem	2,271	986,193	2850,200	2167,665	304,513	64,671
	Razem [%]	0,04	15,47	44,71	34,00	4,78	1,00

Łącznie gleby najlepsze (chronione klas I-III) zajmują 60% powierzchni wszystkich gruntów ornych i zajmują 99% powierzchni ogólnej gruntów ornych sołectw Nieznaszyn i

⁵ Jw.

Stebłów. Najwięcej gruntów rolnych najwyższych klas występuje w sołectwach Łany i Stebłów.

Duże zróżnicowanie genetyczne typów i podtypów gleb gminy stwarza bardzo korzystne warunki do rozwoju różnych form ekologicznych roślinności i zespołów faunistycznych. Odpowiada również za występowanie znaczących różnic w uwarunkowaniach rozwoju funkcji rolniczej dla poszczególnych wsi.

5.5.3. Struktura agrarna i liczba gospodarstw.

Według dostępnych danych na dzień 01-01-2020. wielkość użytków rolnych, lasów i pozostałych gruntów przedstawiała się następująco:

Tabela 2 Użytki rolne w gminie Cisek⁶

Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)
R	5065
Ps	221
Ł	977
S	27
Razem	6290

W strukturze użytkowania w gminie przeważają grunty orne, co przekłada się na profil produkcji rolniczej. Niewielki odsetek ok. 19% stanowią łąki i pastwiska, a sady stanowią szczątkowe użytki.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego na rok 2010 łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 760 i stanowiła łącznie powierzchnię 6936 ha, natomiast gospodarstw indywidualnych – 758 i stanowiła powierzchnię 5748 ha co daje średnią indywidualnego gospodarstwa rolnego około 8 ha.

Tabela 3 Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych według powierzchni gospodarstwa⁷

Ogółem	Udział (%)	Powierzchnia (ha)
powyżej 1 ha razem	100	393
1 - 5 ha	38,9	153
1 - 10 ha	60,3	237
1 - 15 ha	71,5	281
5 - 10 ha	21,4	84
5 - 15 ha	32,6	128
10 -15 ha	11,2	44
5 ha i więcej	61,1	240

⁶ Opracowanie własne na podstawie serwisu mapy opolskie

⁷ GUS – Bank danych lokalnych

10 ha i więcej	39,7	156
15 ha i więcej	28,5	112

Najwięcej indywidualnych gospodarstw rolnych ma powierzchnię od 1 ha do 15 ha i więcej. Zatem w strukturze gospodarstw rolnych niewielki udział stanowią gospodarstwa wielohektarowe. Często w gospodarstwach o powierzchniach mniejszych, dochody z gospodarstwa nie stanowią jedynego źródła utrzymania.

5.5.4. Produkcja roślinna.

Tabela 4 Struktura użytkowania gruntów rolnych według rodzaju użytku w gospodarstwach ogółem⁸

	Powierzchnia (ha)	Liczba gospodarstw
Grunty ogółem	6 936,03	757
Użytki rolne ogółem	6 675,32	733
Użytki rolne w dobrej kulturze	6 663,60	553
Pod zasiewami	5 737,89	71
Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	102,53	70
Uprawy trwałe	15,87	70
Sady ogółem	14,25	190
Ogrody przydomowe	16,18	427
Łąki trwałe	683,51	77
Pastwiska trwałe	107,62	39
Pozostałe użytki rolne	11,72	23
Lasy i grunty leśne	66,48	716
Pozostałe grunty	194,23	757

Większość gruntów ugorowanych znajdują się we władaniu rolników indywidualnych i stanowią powierzchnię 14,78 ha, co stanowi niewielki odsetek wszystkich gruntów rolnych. Powyższe dane świadczą o wysokiej kulturze gospodarstw rolnych w Gminie oraz racjonalnym wykorzystaniu zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

5.5.5. Produkcja zwierzęca

Tabela 5 Liczba zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych⁹

Rodzaj	Ilość (szt.)
Bydło razem	3 572,00
Bydło krowy	1 379,00
Trzoda chlewna razem	12 335,00
Trzoda chlewna lochy	1 171,00
Konie	106,00

⁸ J.w.

⁹ GUS – Bank danych lokalnych

Owce	220,00
Drób ogółem razem	9 864,00
Drób ogółem drób kurzy	8 078,00
Razem	36725

W produkcji zwierzęcej dominuje trzoda chlewna – stanowi ona 33% zwierząt gospodarskich w rolnictwie ogółem.

5.6. STAN LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

W gminie lasy zajmują powierzchnię około 28 ha tj. ok. 1% powierzchni gminy, z czego 22 ha stanowi własność Skarbu Państwa. Wskaźnik lesistości gminy jest 25 razy niższy od przeciętnej lesistości województwa (25,5%) i kraju (27,5%). Tak niski udział lasów w strukturze użytkowania gruntów jest wynikiem dużej presji na ich rolnicze wykorzystanie w związku z dobrą jakością gleb występujących w gminie. Większe płaty leśne występują w południowej i zachodniej części Gminy. Dominują lasy mieszane świeże, lasy mieszane wilgotne, lasy wilgotne i lasy świeże.

W składzie gatunkowym lasów na terenie Płaskowyżu występują graby, dęby, modrzewie, jawory, buki, świerki, brzozy, lipa, w podszycie obok młodych podrostów gatunków tworzących drzewostany występuje bez czarny, bez koralowy, głóg, czeremcha zwyczajna, kruszyna pospolita, jarzab pospolity, leszczyna, śliwa tarnina. W składzie gatunkowym lasów na terenie dolinnym występują grab, brzoza, dąb, topola, wierzba, w podszycie obok młodych podrostów gatunków tworzących drzewostany występuje bez czarny, bez koralowy, głóg, czeremcha zwyczajna, kruszyna pospolita, śliwa tarnina, olsza szara, jarzębina. W runie leśnym występują ziarnopłon wiosenny, kokorycz pusta, kokorycz pełna, malina właściwa, jeżyna, pokrzywa zwyczajna, niecierpek pospolity, bodziszek cuchnący, podagrycznik pospolity, narecznica samcza, wrzos zwyczajny, liczne gatunki traw, mchów, porostów i grzybów oraz opisane powyżej chronione gatunki runa leśnego. Większość lasów w gminie jest własnością Skarbu Państwa, w zarządzie Lasów Państwowych.

5.7. STAN ŚRODOWISKA.

5.7.1. Jakość powietrza.

Na terenie Gminy nie są zlokalizowane żadne źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko. Zanieczyszczenia trafiają do powietrza z pięciu podstawowych źródeł: powierzchniowych, punktowych, liniowych, z rolnictwa i emisja niezorganizowana. Zjawisko emisji powierzchniowej ma miejsce głównie na terenach zabudowanych, gdzie zabudowa mieszkaniowa wyposażona jest w indywidualne systemy grzewcze, szczególnie piece o niskiej sprawności, opalane paliwem stałym.

Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby.

Gmina ma opracowany Programu Gospodarki Niskoemisyjnej, w którym określone zostały działania zmierzające do poprawy klimatu i powietrza na terenie gminy¹⁰.

¹⁰ 9) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cisek na lata 2017 – 2020

5.7.2. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są linie elektroenergetyczne wysokich napięć oraz anteny komórkowe. Przez teren Gminy przebiega sieć wysokich napięć 110 kV. Sieć ta nie kolidują z istniejącym zagospodarowaniem, a w szczególności w strefach ochronnych wyznaczonych dla tychże sieci nie znajdują się budynki na stały pobyt ludzi.

Oddziaływanie ze stacji Trafo elektroenergetycznych średnich napięć należy uznać za niezagrażające.

Na terenie Gminy brak jest lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz innych OZE o charakterze przemysłowym.

5.7.3. Hałas.

Źródłem hałasu w Gminie jest przede wszystkim hałas komunikacyjny z dróg publicznych.

Drogi wojewódzkie:

Nr 421 Szczyty-Błężowice-Nędza

Nr 422 Błężowice(dr. 421) - Dzielnica - Przewóz - Dziergowice

Nr 427 Dr. 45-Zakrzów-Kochaniec-Roszowice-Dzielnica

Drogi powiatowe na terenie gminy Cisek:

Nr 1403 O Roszowice – Biadaczów

Nr 1404 O Cisek – Bierawa

Nr 1422 O Zakrzów – Cisek

Nr 1423 O Sukowice – Długomiłowice

Nr 1424 O Nieznaszyn – Steblów

Nr 1425 O Roszowice – Steblów

Nr 1428 O Miejsce Odrzańskie – Dzielnica

Nr 1432 O Dzielnica – Przewóz

Nr 1437 O Miejsce Odrzańskie – gr. woj. (Lasoki)

Tabela 6 Wykaz dróg publicznych gminnych.

Wykaz dróg gminnych publicznych			
L p.	Nr drogi	Nazwa odcinka	Dł. drogi
1	108201 O	Podlesie - Miejsce Odrzańskie	1,912
2	108202 O	Przewóz - Podlesie	2,431
3	108203 O	Roszowice - Przewóz	1,49
4	108204 O	Roszowicki Las- Roszowice	4,128
5	108205 O	Cisek-Landzmiern	1,451
6	108206 O	Cisek - Roszowicki Las	1,683
7	108207 O	Landzmiern - Sukowice	3,98
8	108208 O	Błężowice - Ponięcice	1,0

9	108209 O	Łany - Podlesie	2,50
10	108210 O	Łany - Roszowice	2,20
11	108211 O	Roszowski Las - Sukowice	2,50
12	108212 O	Cisek - Steblów	2,80
13	108213 O	Landzmierz Długomiłowice (Gmina Renska Wies)	3,0
14	108214 O	Kobylice- Dębowa (Gmina Reńska Wieś)	2,50
15	108215 O	Kobylice - Akwen Debowa	1,0
16	108216 O	Kotliny	1,10

Dla gminy nie prowadzono badań akustycznych dla dróg wojewódzkich i powiatowych. Na terenie Gminy Cisek nie stwierdzono negatywnego oddziaływania w zakresie emisji hałasu z zakładów produkcyjnych¹¹.

5.7.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obecnie na terenie gminy funkcjonuje system odpłatnego odbioru odpadów z terenu każdej posesji. Od 1 lipca 2013 roku zorganizowanym systemem objęci zostali wszyscy mieszkańcy gminy. Odbiór odpadów od mieszkańców odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych. Gmina Cisek należy do Związku Międzygminnego „Czysty Region” który jest odpowiedzialny za realizację systemu zbierania odpadów

Gmina posiada opracowany w 2008 r. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cisek na lata 2008-2032” i”. Podstawowym celem Programu jest oczyszczenie terenu gminy z azbestu zgodnie z przyjętym w dokumencie harmonogramem oraz wyeliminowanie negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska¹².

5.7.5. Zagrożenie poważnymi awariami

Na terenie Gminy Cisek nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

5.7.6. Ocena jakości wód podziemnych

Gmina Cisek położona jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych „Obszar dorzecza Odry” o kodzie PLGW6000142. Ocena stanu chemicznego – dobra, ilościowego – dobra, stan ogólny dobry.

¹¹ Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Cisek na lata 2017-2020 wraz z perspektywą na lata 2021-2024”

¹² Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cisek na lata 2008-2032,

5.7.7. Ocena jakości wód powierzchniowych

Gmina Cisek położona jest na obszarze jednolitych wód powierzchniowych:

rzeki Cisek o kodzie RW600016115949 - stan zły,

rzeki Dzielniczka o kodzie RW600016115929 - stan zły,

rzeki Odra od wypływu ze zbiornika polder Buków do Kanału Gliwickiego o kodzie RW600019117159 – stan zły.

5.8. STAN PRZYRODY.

5.8.1. Obszary i obiekty środowiska przyrodniczego

Na podstawie informacji zawartych na stronie www.gdos.gov.pl oraz w opracowaniu ekofizjograficznym na terenie Gminy Cisek występują obiekty i obszary objęte ochroną prawą¹³:

- 1) **Obszar chronionego krajobrazu Wronin-Maciowakrze** – zajmuje ok. 400 ha terenów w południowo-zachodniej części gminy, na południe od drogi wojewódzkiej 421 Witosławice-Błażejowice i na zachód od drogi Błażejowice -Czerwięcice. Obszar obejmuje wschodni kraniec Płaskowyżu Głubczyckiego, położony w górnej części rzeki Dzielnica charakteryzuje się typowym dla południowej Opolszczyzny, pagórkowatym i wzgórzowym ukształtowaniem terenu, o głębokościach dochodzących do 50 m. Interesującym elementem są rozległe wierzchowiny lessowe oraz doliny z licznymi mokradłami i oczkami wodnymi, jary i parowy przeplatane płatami leśnych ostańców. Przypuszcza się, iż w rejonie tym mogły ocaleć pojedyncze kolonie susła moręgowanego.
- 2) **Chronione gatunki roślin i ich siedliska - ochronie gatunkowej podlegają stanowiska występowania roślin naczyniowych, podlegających ochronie prawnej na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409), w tym stanowiska punktowe:**
  - śnieżyczki przebiśnieg w obrębie Miejsce Odrzańskie,
  - zimowita jesiennego w obrębie Landzmierz i Biadaczów,
  - pierwiosnki wyniosłej na łąkach w obrębie Sukowice,
  - grzybienia białego w obrębie starorzecza Odry k. Ciska,**oraz siedliska grąda środkowoeuropejskiego subkontynentalnego o kodzie 9170 w obrębie Landzmierz i Sukowice ze stanowiskiem lilii złotogłów i czosnku niedźwiedziego;**
- 3) **Chronione gatunki zwierząt i ich siedliska:**
  - Chrząszcz Pachnica Dębowa objęty ochroną ścisłą o kodzie 1084 w obrębie Podlesie,
  - Śliz pospolity (Barbatula Barbatula) objęty częściową ochroną – rzeka Odra,
- 4) **Ponadto na terenie Gminy występują korytarze ekologiczne:**
  - Korytarz ekologiczny "Dolina Odry",
  - Korytarz ekologiczny "Dolina Górnej Odry",
  - Korytarz ekologiczny "Dolina Potoku Cisek".

¹³ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

6. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

Z badań wykopaliskowych wynika że już u schyłku starszej epoki kamienia istniały w zakolach rzeki Odry osady. Pierwszymi gospodarzami na terenie obecnej Gminy Cisek byli przybywający tu prawdopodobnie z południa przez Bramę Morawską łowcy mamutów, reniferów, wołów pizmowych i lisów polarnych.

Pierwszy raz wzmianka w dokumentach o miejscowości Cisek pojawia się w 1239 roku jako wieś należąca do kasztelanii Koźle za czasów panowania Mieszka II. Wieś Dzielnica występuje już w roku 1229, kiedy to Książę Kazimierz z Opola potwierdza posiadłości klasztoru w Czarnowasach. Wieś Kobylce wzmiankowana jest już w 1350 roku. Z 1295 roku pochodzi pierwsza pisemna wzmianka o wsi Łany, w której funkcjonowały cztery młyny, istniał kościół parafialny (pierwszy na tych ziemiach), cegielnia i majątek ziemski. W 1448 roku wzmiankowana jest wieś Nieznaszyn.¹⁴

Pozostałe wsie wymieniane są w dokumentach historycznych : Sukowice – 1402 r., Steblów – 1532 r., Roszowice – 1531 r., Roszowski Las – 1750 r, Błazejowice, Landzmierz, Miejsce Odrzańskie, Przewóz 1850 r. - zapis o istnieniu dobrze rozwiniętych osad wiejskich.

Wpływ na rozwój osadnictwa w okresie nowożytnym miały powiązania komunikacyjne , bliskość miasta Kędzierzyna – Koźle oraz zagrożenie powodzią. W szczególności ten ostatni czynnik miał wpływ na ukształtowanie się układów przestrzennych zwłaszcza wsi położonych w dolinie rzeki Odry, które to posiadają najmniejszą wartość historyczną.

Występujące na terenie gminy układy przestrzenne to owalnica (wieś Łany), ulicówka w tym ulicówka placowa (dzielnica, Błazejowice, Roszowice, Nieznaszyn, Miejsce Odrzańskie, Steblów, Sukowice), folwark bez wsi kmiecej (Podlesie, Roszowski Las), oraz wieś wielodrożna (Cisek, Przewóz, Landzmierz, Kobylce).

6.1. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.

Tabela 7 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

Lp	Miejscowość	Nr stanowiska	Typ stanowiska	Chronologia	Nr rejestru zabytków	Lokalizacja
1.	Cisek	Cisek, st. 1	stanowisko archeologiczne	epoka brązu	A-165/68 z 1968-12-16	przybliżony
2.	Cisek	Cisek, st. 13	stanowisko archeologiczne	epoka żelaza	A-199/68 z 1968-12-20	przybliżony
3.	Cisek	Cisek, st. 14	osada	epoka kamienia	A-916/91 z 1991-03-12	przybliżony
4.	Cisek	Cisek, st. 26	osada	średniowiecze	A-200/68 z 1968-12-20	przybliżony
5.	Cisek	Cisek, st. 28	stanowisko archeologiczne	epoka żelaza	A-195/68 z 1968-12-20	przybliżony
6.	Cisek	Cisek, st. 29	miejsce produkcji	pradzieje	A-914/91 z 1991-03-11	przybliżony
7.	Cisek	Cisek, st. 33	stanowisko archeologiczne	niemożliwa do uzyskania	A-197/68 z 1968-12-20	przybliżony
8.	Cisek	Cisek, st. 37	osada	epoka brązu	A-17/2002 z 2002-07-11	przybliżony
9.	Cisek	Cisek, st. 4	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-196/68 z 1968-12-20;	przybliżony

¹⁴ <https://cisek.pl/18/1563/badania-archeologiczne.html>

					A-196/68 z 1969-02-08	
10.	Cisek	Cisek, st. 4	stanowisko archeologiczne	epoka żelaza	A-166/68 z 1968-12-16	przybliżony
11.	Cisek	Cisek, st. 5	stanowisko archeologiczne	epoka brązu	A-198/68 z 1968-12-20	przybliżony
12.	Dzielnica	Dzielnica, st. 12	osada	epoka kamienia	A337/72 z 1972-12-15	dokładny
13.	Dzielnica	Dzielnica, st. 17	osada	epoka kamienia	A336/72 z 1972-12-15	dokładny
14.	Dzielnica	Dzielnica, st. 44	osada	epoka kamienia	A260/70 z 1970-04-02	dokładny
15.	Dzielnica	Dzielnica, st. 9	osada	epoka kamienia	A-259/70 z 1970-04-02	dokładny
16.	Łany	Łany, st. 4	cmentarzysko ciałopalne	epoka żelaza	A-245/70 z 1970-04-02	dokładny
17.	Roszwice	Roszwice, st. 14	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-257/70 z 1970-04-02	dokładny
18.	Roszwice	Roszwice, st. 15	osada	epoka kamienia	A-919/91 z 1991-03-13	dokładny
19.	Roszwice	Roszwice, st. 3	osada	epoka kamienia	A-915/91 z 1991-03-11	dokładny
20.	Roszwice	Roszwice, st. 36	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-256/70 z 1970-04-02	dokładny
21.	Roszwice	Roszwice, st. 41	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-258/70 z 1970-04-02	dokładny
22.	Roszwice	Roszwice, st. 5	osada	epoka żelaza	A-925/91 z 1991-05-29	dokładny
23.	Roszwice	Roszwice, st. 7	osada	epoka kamienia	A-934/91 z 1991-06-04	dokładny
24.	Roszowski Las	Roszowski Las, st. 28	osada	epoka żelaza	A-927/91 z 1991-05-30	przybliżony
25.	Roszowski Las	Roszowski Las, st. 29	osada	epoka kamienia	A- 1136/2000 z 2000-09-04	przybliżony
26.	Roszowski Las	Roszowski Las, st. 36	osada	średniowiecze	A-918/91 z 1991-03-13	przybliżony
27.	Roszowski Las	Roszowski Las, st. 8	osada	epoka kamienia	A-920/91 z 1991-03-14	przybliżony
28.	Stebłów	Stebłów, st. 25	osada	epoka kamienia	A-376/73 z 1973-04-01	dokładny
29.	Stebłów	Stebłów, st. 5	osada	epoka kamienia	A-375/73 z 1973-04-01	dokładny
30.	Stebłów	Stebłów, st. 9	osada	epoka kamienia	A-12/2001 z 2001-12-04	dokładny
31.	Stebłów	Stebłów, st. 12	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-251/70 z 1970-04-02	dokładny
32.	Stebłów	Stebłów, st. 23	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-255/70 z 1979-04-02	dokładny

33.	Stebłów	Stebłów, st. 24	stanowisko archeologiczne	epoka żelaza	A-254/70 z 1970-04-02	dokładny
34.	Stebłów	Stebłów, st. 4	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-253/70 z 1970-04-02	dokładny
35.	Stebłów	Stebłów, st. 6	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-252/70 z 1970-04-02	dokładny
36.	Stebłów	Stebłów, st. 7	osada	epoka kamienia	A-375/73 z 1973-04-01	dokładny
37.	Sukowice	Sukowice, st. 4	osada	epoka kamienia	A-246/70 z 1970-04-02	przybliżony
	Sukowice	Sukowice, st. 5	stanowisko archeologiczne	epoka kamienia	A-163/68 z 1968-12-16	przybliżony

Tabela 8 stanowiska archeologiczne wpisane do ewidencji zabytków.

Miejscowość				
Nr stanowiska	Funkcja obiektu	Kultura	Bliższa chronologia (okres/wiek)	NR i data wpisu do rejestru zabytków
KOBYLICE				
1	osada	-----	neolit	
2	śląd osadnictwa	-----	okr. rzymski	
3	śląd osadnictwa	-----	okr. lateński	
4	śląd osadnictwa	-----	neolit	
5	śląd osadnictwa	łużycka	halsztat	
7	osada	-----	XI-XII	
8	osada	-----	rzym ?	
	osada	-----	średn.	
9	śląd osadnictwa	łużycka	----	
10	grodzisko?	-----	nieokr.	
11	osada	-----	neolit	
12	śląd osadnictwa	-----	X-XII	
Nieznaszyn				
1	śląd osadnictwa	-----		
2	punkt osadniczy	-----	neolit	
BŁĄŻEJOWICE				
2	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	lateńska	okr. lateński	
3	osada	puch.lej?	neolit	
4	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
5	osada	cer.wst. klutej	neolit	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
	osada	wczesnośredniowieczna	X-XIII	
7	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
8	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	osada	średniowieczna	XIII-XIV	
9	osada	?	neolit	
	osada	?	ep. brązu	
	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada	średniowieczna	XII	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
10	osada	przeworska	okr. rzymski	
11	obozowisko	?	mezolit	
12	osada	?	neolit	
13	osada	?	neolit	
14	punkt osadniczy	?	paleolit	
15	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada	celtycka lub przeworska	?	
16	obozowisko?	?	paleolit	

	osada?	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	ep. brązu	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
	osada	średniowieczna	XIII-XIV	
17	osada	łużycka	ep. brązu	
18	śląd osadnictwa	?	paleolit/neolit	
19	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
20	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
21	osada	lateńska	okr. lateński	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
22	śląd osadnictwa	?	neolit?	
	osada	lateńska	okr. lateński	
ROSZOWICE				
1	punkt osadniczy	?	neolit	
2	osada	puch.lej	neolit	
	osada	łużycka	ep. brązu	
3	osada?	puch.lej	neolit	A-915/91 z 1991-03-11
	cmentarzysko?	łużycka	ep. brązu	
5	osada	lateńska	LT	A-925/91 z 1991-05-29
7	osada	puch.lej	neolit	A-934/91 z 1991-06-04
	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	X-XII	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
8	osada	cyklu wstęgowego	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	lateńska	LT	
	punkt osadniczy	przeworska	III-IV	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XI-XIII	
12	punkt osadniczy	?	neolit	
13	osada	cer.wst. rytej	neolit	
14	śląd osadnictwa	?	neolit	A-257/70 z 1970-04-02
	osada	łużycka	ep. brązu	
15	osada	?	neolit	A-919/91 z 1991-03-13
	osada	łużycka	ep. brązu	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XIV-XV	
16	punkt osadniczy	cer.wst.	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	średniowieczna	wcz. średniowiecze	
17	śląd osadnictwa	łużycka	III okr. ep. brązu	
18	punkt osadniczy	?	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	VI okr. ep. brązu	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
19	śląd osadnictwa	?	paleolit	
	śląd osadnictwa	przeworska	okr. rzymski	
20	punkt osadniczy	?	neolit	
21	śląd osadnictwa	?	neolit	
23	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
	punkt osadniczy	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	średniowieczna	IX - X	
24	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	pradzieje	
25	osada	cer. szn.	neolit	
	osada	łużycka	ep. brązu	
	punkt osadniczy	lateńska	LT	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	?	
26	punkt osadniczy	?	neolit	
27	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	lateńska	LT	

28	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	XIV-XV	
29	punkt osadniczy	?	neolit	
30	śląd osadnictwa	?	neolit	
31	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	średniowieczna	wcz. średniowiecze	
32	punkt osadniczy	?	neolit	
33	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	?	
35	osada	cer.wst. klutej	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	V okr. ep. br.	
	punkt osadniczy	?	pradzieje	
36	śląd osadnictwa	?	neolit	A-256/70 z 1970-04-02
	punkt osadniczy	przeworska	I-IV	
37	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
38	śląd osadnictwa	?	neolit	
	cmentarzysko	łużycka	III okr. ep. brązu	
39	punkt osadniczy	?	?	
40	śląd osadnictwa	?	?	
41	punkt osadniczy	?	neolit	A-258/70 z 1970-04-02
	punkt osadniczy	łużycka	?	
	punkt osadniczy	średniowieczna	?	
42	punkt osadniczy	łużycka	?	
43	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	przeworska	okr. rzymski	
44	punkt osadniczy	?	neolit	
45	punkt osadniczy	?	neolit	
	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
46	punkt osadniczy	?	neolit	
47	osada	?	neolit	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
48	osada	puch.lej	neolit	
	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
	punkt osadniczy	pradzieje	?	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
49	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
	osada	późnośredniowieczna	XIV-XV	
50	punkt osadniczy	?	neolit	
51	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
ROSZOWICKI LAS				
1	śląd osadnictwa	?	neolit	
2	śląd osadnictwa	?	neolit	
3	punkt osadniczy	?	neolit	
4	osada	?	neolit	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
5	punkt osadniczy	magdaleńska	paleolit	
	punkt osadniczy	?	neolit	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	średn.	
6	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	średn.	
	śląd osadnictwa	?	neolit	
8	osada	puch.lej	neolit	A-920/91 z 1991-03-14
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	późnośredniowieczna	
9	punkt osadniczy	?	neolit	
10	śląd osadnictwa	?	neolit	
11	śląd osadnictwa	?	neolit	
12	osada?	?	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	?	

	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	?	
13	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
14	osada	?	neolit	
15	punkt osadniczy	?	neolit	
16	osada	puch.lej	neolit	
17	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	?	
18	punkt osadniczy	?	neolit	
19	śląd osadnictwa	?	neolit	
20	osada	puch.lej	neolit	
	osada	przeworska	III-IV	
21	śląd osadnictwa	?	neolit	
22	śląd osadnictwa	?	neolit	
23	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
24	śląd osadnictwa	?	neolit	
25	śląd osadnictwa	?	neolit	
	osada	lateńska	LT B1-01	
26	osada?	?	neolit	
	śląd osadnictwa	przeworska	III-IV	
27	punkt osadniczy	cer.wst.	neolit	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
28	osada	lateńska	LT 01	A-927/91 z 1991-05-30
29	osada	?	neolit	A-1136/2000 z 2000-09-04
	osada	celtycka	okr. lateński	
30	punkt osadniczy	przeworska	IV	
31	śląd osadnictwa	średniowieczna	?	
32	śląd osadnictwa	cer.wst.	neolit	
33	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	?	
34	punkt osadniczy	?	neolit	
35	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
36	śląd osadnictwa	?	neolit	A-918/91 z 1991-03-13
	osada	wczesnośredniowieczna	VIII-IX	
LANDZMIERZ				
1	grodzisko	?	?	
2	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
LANY				
1	śląd osadnictwa	?	neolit	
2	osada	?	neolit	
3	punkt osadniczy	?	neolit	
4	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	A-245/70 z 1970-04-02
	śląd osadnictwa	przeworska	okr. rzymski	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	XI-XII	
5	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
6	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
7	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada	przeworska	faza C	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
8	osada	?	?	
9	osada	?	?	
10	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	lateńska	okr. lateński	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
11	śląd osadnictwa	?	neolit	
12	cmentarzysko ciałopalne	przeworska	okr. rzymski	
13	śląd osadnictwa	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	okr. rzymski	
14	śląd osadnictwa	?	?	

15	punkt osadniczy	?	paleolit	
	śląd osadnictwa	?	neolit	
16	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
17	osada?	?	neolit	
	osada?	przeworska	okr. rzymski	
18	osada?	?	?	
19	śląd osadnictwa	?	neolit	
20	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
21	śląd osadnictwa	?	neolit	
22	punkt osadniczy	?	ep. kamienia	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
23	osada?	?	?	
24	śląd osadnictwa	puch.lej	neolit	
	punkt osadniczy	lateńska	okr. lateński	
25	osada?	?	?	
26	osada?	?	?	
27	śląd osadnictwa	?	neolit	
28	osada?	?	?	
29	śląd osadnictwa	?	neolit	
30	osada?	?	?	
31	cmentarzysko szkieletowe	?	?	
32	cmentarzysko szkieletowe	?	?	
33	osada	puch.lej	neolit	
34	osada	?	?	
35	osada	?	?	
36	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
	punkt osadniczy	średniowieczna	2 poł. XIII-XIV	
37	cmentarzysko szkieletowe	?	?	
38	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	
	osada	średniowieczna	2 poł. XIII-XIV	
39	osada	?	neolit	
40	śląd osadnictwa	?	neolit	
41	osada	?	neolit	
42	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
43	śląd osadnictwa	?	neolit	
	osada	przeworska	faza D	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV - XV	
44	śląd osadnictwa	?	neolit	
45	śląd osadnictwa	?	neolit	
	osada	łużycka	ep. brązu	
46	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
47	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
48	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
49	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
50	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	przeworska	późny okr. rzymski	
51	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
52	śląd osadnictwa	?	paleolit	
53	śląd osadnictwa	cer.wst. rytej	neolit	
53	śląd osadnictwa	?	neolit	
54	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
55	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
56	punkt osadniczy	?	?	
57	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	punkt osadniczy	przeworska?	okr. rzymski?	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	

MIEJSCE ODRZAŃSKIE

1	osada	?	neolit	
2	śląd osadnictwa	?	neolit	
3	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada		neolit	
	śląd osadnictwa		ep. brązu	
	śląd osadnictwa	przeworska?	okr. rzymski?	
	punkt osadniczy	średniowieczna	średn.	
4	punkt osadniczy	?	neolit	
5	śląd osadnictwa	?	mezolit	
	osada	?	neolit	
	śląd osadnictwa	?	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	lateńska?	okr. lateński	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XIII	
6	śląd osadnictwa	?	mezolit	
	osada	?	neolit	
7	osada	?	neolit	
	osada	łużycka	V okr. ep. brązu okr. halsztacki	
	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada?	przeworska	okr. rzymski	
	osada	cer.wst.	neolit	
8	osada	łużycka	III okr. ep. brązu	
	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
	osada	wczesnośredniowieczna	X-XII	
	osada	cer.wst.	neolit	
	punkt osadniczy	?	ep. brązu	
9	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
	osada	średniowieczna	średn.	
	osada	cer.wst.	neolit	
	punkt osadniczy	?	ep. brązu	
10	punkt osadniczy	lateńska	okr. lateński	
	punkt osadniczy	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XIII	
	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	paleolit	
12	osada	?	neolit	
	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
	osada	wczesnośredniowieczna	XIII-XIV	
	punkt osadniczy	?	neolit	
13	punkt osadniczy	?	neolit	
14	śląd osadnictwa	?	neolit	
15	cmentarzysko	łużycka	ep. brązu	
16	osada	?	neolit	
17	osada	?	neolit	
18	osada	wczesnośredniowieczna	X-XIII	
19	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	?	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
	śląd osadnictwa	średniowieczna	średn.	
20	osada	?	neolit	
21	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	przeworska	okr. rzymski	
22	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
23	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	późnośredniowieczna	
24	śląd osadnictwa	?	neolit	
	osada	lateńska	okr. lateński	
	osada	przeworska	okr. wpływów rzymskich	
25	śląd osadnictwa	puch.lej?	neolit	
	osada	przeworska	faza D	

PODLESIE

1	obozowisko	?	mezolit	
	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	średn. XIV - XV	
2	obozowisko	?	mezolit	
	osada	?	neolit	
	osada	łużycka	III okr. ep. brązu	
	osada	przeworska	okr. rzymski IV	
	punkt osadniczy	lateńska	okr. lateński	
3	osada	cer.wst.	neolit	
	cmentarzysko	łużycka	III okr. ep. brązu	
	osada	przeworska	IV	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XIII - XV	
4	ślad osadnictwa	?	mezolit	
	punkt osadniczy	cer.wst.	neolit	
	ślad osadnictwa	?	ep. brązu	
	ślad osadnictwa	przeworska	IV	
	ślad osadnictwa	średniowieczna	XIII	
5	punkt osadniczy	?	mezolit	
	punkt osadniczy	cer.wst.	neolit	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XIII	
6	punkt osadniczy	?	mezolit	
	punkt osadniczy	?	neolit	
7	ślad osadnictwa	?	mezolit	
	osada	?	neolit	
8	ślad osadnictwa	?	paleolit	
	punkt osadniczy	cer.wst.	neolit	
	punkt osadniczy	łużycka?	ep. brązu	
	punkt osadniczy	przeworska	IV	
9	ślad osadnictwa	?	neolit	
	ślad osadnictwa	?	ep. brązu	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	późnośredniowieczna	
10	punkt osadniczy	przeworska	IV-V	
11	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	ep. brązu	
	punkt osadniczy	?	średn.	
	ślad osadnictwa	?	wcz. średniowiecze	
SUKOWICE				
1	ślad osadnictwa	?	neolit	
3	osada	cer.wst. rytej	neolit	
4	ślad osadnictwa	puch.lej?	neolit	A-246/70 z 1970-04-02
	punkt osadniczy	lateńska	LT	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	VIII-IX	
5	osada?	?	neolit	A-163/68 z 1968-12-16
	osada	łużycka	III - IV okr. ep. brązu	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
	osada	późnośredniowieczna	XIV-XV	
6	osada	?	neolit	
	osada	średniowieczna	średn.	
7	ślad osadnictwa	?	neolit	
8	punkt osadniczy	?	neolit	
9	ślad osadnictwa	?	neolit	
10	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
	osada	przeworska	faza C	
	osada	późnośredniowieczna	XIV	
11	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
	osada	późnośredniowieczna	XIV-XV	
12	ślad osadnictwa	?	neolit	
	osada	łużycka	ep. brązu	
	osada	późnośredniowieczna	XIV-XV	
13	ślad osadnictwa	?	neolit	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	

	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
14	punkt osadniczy	?	neolit	
15	osada?	?	neolit	
PRZEWÓZ				
1	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
2	obozowisko	oryniacka	paleolit	
3	śląd osadnictwa	przeworska	IV	
4	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	łużycka	okr. halsztacki	
	śląd osadnictwa	przeworska	okr. rzymski?	
5	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu okr. halsztacki	
6	punkt osadniczy	?	neolit	
7	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XII-XV	
8	śląd osadnictwa	?	?	
9	punkt osadniczy	amfor kulistych (?)	neolit	
10	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	IX-X	
11	osada	puch.lej	neolit	
12	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	przeworska	faza D	
13	śląd osadnictwa	?	neolit?	
14	śląd osadnictwa	?	neolit	
15	śląd osadnictwa	?	neolit	
STEBŁÓW				
1	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
	osada	przeworska	faza 02-03	
2	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada	łużycka	III - V o.e.b.	
3	punkt osadniczy	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
4	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	A-253/70 z 1970-04-02
	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
5	punkt osadniczy	?	ep. kamienia	A-375/73 z 1973-04-01
6	punkt osadniczy	?	neolit	A-252/70 z 1970-04-02
	śląd osadnictwa	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	łużycka	okr. ha	
	punkt osadniczy	średniowieczna	XII - XIII	
7	punkt osadniczy	?	neolit	A-375/73 z 1973-04-01
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
8	punkt osadniczy	?	ep. kamienia	
	osada	łużycka	ep. brązu	
9	osada	puch.lej	neolit	A-12/2001 z 2001-12-04
	osada	łużycka	V okr.e.b.-okr. ha	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	VIII - IX	
10	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	
11	osada	?	neolit	
	osada	łużycka	ep. brązu	
	osada	lateńska	LT	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
	osada	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
12	punkt osadniczy	puch.lej?	neolit	A-251/70 z 1970-04-02
	osada	łużycka	III-IV ep. brązu	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV - XV	
13	punkt osadniczy	?	paleolit/mezolit	
14	śląd osadnictwa	?	ep. kamienia	
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV - XV	
15	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	lateńska	okr. lateński	
16	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	

	osada	przeworska	okr. rzymski	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	VI - X	
17	ślad osadnictwa	?	neolit	
18	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada	łużycka	V okr. e.b.	
	osada	lateńska	okr. lateński	
19	ślad osadnictwa	?	neolit	
20	punkt osadniczy	?	neolit	
21	punkt osadniczy	?	neolit	
	punkt osadniczy	łużycka	III okr. e.b.	
	punkt osadniczy	przeworska	późny okr. rzymski	
22	grodzisko	?	średn.	
23	osada	przeworska	faza 01-03	A-255/70 z 1979-04-02
24	osada	przeworska	okr. rzymski	A-254/70 z 1970-04-02
25	punkt osadniczy	?	neolit	A-376/73 z 1973-04-01
	punkt osadniczy	łużycka	?	
26	ślad osadnictwa	przeworska	późny okr. rzymski	
27	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
28	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
29	osada	?	neolit	
	osada	łużycka	V okr.e.b.-okr. ha	
	osada	przeworska	faza C	
30	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
	ślad osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
31	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
32	ślad osadnictwa	?	neolit	
32	punkt osadniczy	przeworska	późny okr. rzymski	
	ślad osadnictwa	wczesnośredniowieczna	X - XI	
DZIELNICA				
1	ślad osadnictwa	?	neolit	
	osada	wczesnośredniowieczna	X	
2	ślad osadnictwa	?	paleolit górny	
	cmentarzysko ciałopalne	?	?	
3	osada	?	?	
4	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada?	łużycka	VI okr. ep. br.	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	VI - IX	
5	cmentarzysko?	łużycka	ep. brązu	
	ślad osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
6	ślad osadnictwa	?	epipaleolit	
	ślad osadnictwa	?	neolit	
7	punkt osadniczy	?	neolit	
8	osada	?	neolit	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
9	osada	puch.lej	neolit	A-259/70 z 1970-04-02
	osada	łużycka	?	
	punkt osadniczy	średniowieczna	2 poł XIII-XIV	
11	ślad osadnictwa	przeworska	faza D	
	ślad osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV - XV	
12	ślad osadnictwa	puch.lej	neolit	A 337/72 z 1972-12-15
	ślad osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	ślad osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV - XV	
13	ślad osadnictwa	?	neolit	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV - XV	
14	osada?	?	neolit	
15	osada?	późnośredniowieczna	neolit	
	punkt osadniczy	?	pradzieje	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV - XV	
16	osada?	?	?	
17	osada	cer.wst.	neolit	A 336/72 z 1972-12-15

	osada	łużycka	ep. brązu	
18	osada?	cer.wst.	neolit	
19	obozowisko?	cer.wst. rytej	neolit	
	osada	przeworska	okr. rzymski	
20	osada?	?	neolit	
21	obozowisko?	?	neolit	
23	osada?	?	neolit	
24	obozowisko?	?	neolit	
25	ślad osadnictwa	?	neolit	
26	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
27	osada	cer. szn.	neolit	
28	grób szkieletowy	?	?	
29	grób	?	?	
30	?	?	?	
31	osada	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
32	osada	łużycka	śr. ep. brązu	
33	punkt osadniczy?	?	ep. kamienia	
34	ślad osadnictwa	?	neolit	
35	obozowisko	?	paleolit	
	obozowisko	?	mezolit	
	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada	średniowieczna	średn.	
36	grób szkieletowy	?	neolit	
37	cmentarzysko ciałopalne	?	?	
38	osada	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
39	osada	łużycka	śr. ep. brązu	
40	ślad osadnictwa	?	ep. kamienia	
41	punkt osadniczy	łużycka	mł. ep. brązu	
	punkt osadniczy	wczesnośredniowieczna	XII	
42	ślad osadnictwa	?	neolit	
43	osada	średniowieczna	średn.	
44	osada	?	neolit	A260/70 z 1970-04-02
	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
45	punkt osadniczy	?	neolit	
	osada	?	ep. brązu	
46	osada	przeworska	okr. rzymski	
	osada	wczesnośredniowieczna	wcz. średniowiecze	
	osada	średniowieczna	średn.	
47	osada	cer.wst. rytej	neolit	
	ślad osadnictwa	cer. szn.	neolit	
	ślad osadnictwa	?	neolit	
48	osada	łużycka	ep. brązu	
49	osada	cer.wst. klutej	neolit	
50	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	
	punkt osadniczy	przeworska	faza D	
51	osada	późnośredniowieczna	XIV-XV	
52	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	
53	punkt osadniczy	puch.lej	neolit	
	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
	ślad osadnictwa	wczesnośredniowieczna	X-XI	
54	ślad osadnictwa	puch.lej	neolit	
	osada	łużycka	ep. brązu	
CISEK				
1	osada	cer.wst.	neolit	A-165/68 z 1968-12-16
	niekreślone	łużycka	ep. Brązu	
	niekreślone	?	wcz. średniowiecze	
	niekreślone	?	średn.	
3	punkt osadniczy	?	?	
4	osada	?	neolit	
	punkt osadniczy	łużycka	ep. brązu	
	punkt osadniczy	?	pradzieje	
	ślad osadnictwa	wczesnośredniowieczna	VIII-IX	

	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
5	śląd osadnictwa	?	paleolit	
	osada	?	neolit	
	osada	?	halsztat	
	niekreślone	łużycka	okr. rzymski	
	niekreślone	?	średn.	
6	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	?	pradzieje	
	śląd osadnictwa	?	górný paleolit	
	śląd osadnictwa	?	mezolit	
	osada	łużycka	V okr. ep. br i halsztat	
	śląd osadnictwa	?	wcz. średniowiecze	
7	punkt osadniczy	?	pradzieje	
8	śląd osadnictwa	puch.lej	neolit	
8	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
9	śląd osadnictwa	nieokreślona	?	
10	śląd osadnictwa	?	neolit	
	punkt osadniczy	?	?	
11	punkt osadniczy	ep. kamienia	paleolit	
	punkt osadniczy	ep. kamienia	mezolit	
	osada	wczesnośredniowieczna	VIII-XII	
	punkt osadniczy	ep. kamienia	?	
	punkt osadniczy	lateńska	?	
	osada	wczesnośredniowieczna	X-XIII	
	osada	średniowieczna	XIV-XV	
	punkt osadniczy	nieokreślone	?	
12	śląd osadnictwa	?	okr. rzymski	
13	obozowisko?	?	mezolit	A-199/68 z 1968-12-20
	niekreślone	celtycka	neolit	
	niekreślone	celtycka	okr. lateński	
	osada	?	okr. rzymski	
	osada?	?	VI-IX, X-XII	
	niekreślone	?	średn.	
14	osada	puch.lej	Neolit	A-916/91 z 1991-03-12
	śląd osadnictwa	późnośredniowieczna	XIV-XV	
	punkt osadniczy	?	neolit	
16	śląd osadnictwa	?	ep. brązu	
17	śląd osadnictwa	?	neolit	
18	śląd osadnictwa	?	mezolit	
	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
	śląd osadnictwa	?	wcz. średniowiecze VII-IX, XII	
19	osada	?	neolit	
	śląd osadnictwa	epoka kamienia	?	
20	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	XI-XII	
	śląd osadnictwa	?	neolit	
	śląd osadnictwa	?	mezolit	
	śląd osadnictwa	?	X-XII	
21	śląd osadnictwa	epoka kamienia	neolit	
	śląd osadnictwa	wczesnośredniowieczna	X	
22	śląd osadnictwa	?	neolit	
23	śląd osadnictwa	?	neolit	
24	śląd osadnictwa	?	neolit	
25	śląd osadnictwa	?	mezolit	
26	osada	puch.lej?	neolit	A-200/68 z 1968-12-20
	osada	łużycka	V ok. ep. br. - ok. ha.	
	osada	wczesnośredniowieczna	VIII-IX	
	punkt osadniczy	późnośredniowieczna	XIV-XV	
27	śląd osadnictwa	?	okr. rzymski	
	śląd osadnictwa	?	wcz. średniowiecze	
	śląd osadnictwa	?	średn.	
28	niekreślone	?	okr. rzymski	A-195/68 z 1968-12-20

29	punkt osadniczy	?	neolit	A-914/91 z 1991-03-11
	pracownia hutnicza	?	?	
30	punkt osadniczy	?	neolit	
31	śląd osadnictwa	?	neolit	
32	osada	?	okr. rzymski	
	śląd osadnictwa	?	wcz. średniowiecze	
33	niekreślone	?	niekreślone	A-197/68 z 1968-12-20
34	śląd osadnictwa	?	ep. brązu	
35	śląd osadnictwa	łużycka	ep. brązu	
36	punkt osadniczy	ep. kamienia	neolit	
	osada	k. przeworska okr. rzymski	faza C	
	osada	średniowieczna	XIV-XV	
37	śląd osadnictwa	?	neolit	A-17/2002 z 2002-07-11
	osada	łużycka	ep. brązu	
	osada	przeworska	późny okr. rzymski	
	osada	?	VI-IX, X-XII	

5.1. OBIEKTY ZABYTEKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW.

Tabela 9 Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego.

Lp	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr ewidencyjny działki	Nr decyzji o wpisie do rejestru i data powstania
1.	Cisek	kościół parafialny pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny	Planetorza	182	Ks.At.I105/2009 z 2009-10-15
2.	Łany	kościół parafialny pw. św. Bartłomieja Apostoła	Główna	1060	154/2011 z 2011-03-07
3.	Łany	kaplica św. Jana Nepomucena	Główna	1060	154/2011 z 2011-03-07
4.	Łany	park pałacowy	Główna	1019/3, 1019/17	P-42/59 z 1959-08-21
5.	Łany	ogrodzenie	-----	-----	154/2011 z 2011-03-07
6.	Miejsce Odrzańskie	kościół pw. Świętej Trójcy	Odrzańska	318	92/54 z 1954-04-13
7.	Miejsce Odrzańskie	mauzoleum rodziny Reibnitz	Odrzańska	318	2228/90 z 1990-07-17
8.	Miejsce Odrzańskie	park pałacowy	Odrzańska	313/11, 313/10, 313/7, 313/12	183/88 z 1988-11-07
9.	Miejsce Odrzańskie	cmentarz parafialny	Odrzańska	318	258/90 z 1990-06-27
10.	Przewóz	kościół filialny pw. św. Judy Tadeusza	Odrzańska	507/1	96 z 1954-05-08

11.	Roszowicki Las	kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego	Szkolna	491	A-111/2010 z 2010-03-16
12.	Stebłów	pałac	Brzozowa		183/2012 z 2012-02-24
13.	Stebłów	park	Brzozowa		192/88 z 1988-11-10

5.2. OBIEKTY UJĘTE W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.

Tabela 10 Wykaz innych obiektów nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres
1.	Cisek	kapliczka	
2.	Cisek	szkoła d. Szkoła Polska	
3.	Cisek	dom	ul.
4.	Cisek	dom	ul. Bończyka 126
5.	Cisek	dom	ul. Planetorza 24
6.	Cisek	dom	ul. Kopernika 19
7.	Cisek	dom	ul. Kopernika 123
8.	Cisek	dom	ul. Kopernika 125
9.	Biadaczów	kościół	
10.	Błazejowice	kapliczka	
11.	Byczynica	kapliczka św. Jana	
12.	Dzielnica	kapliczka	
13.	Dzielnica	budynek dawnej szkoły	ul. Wiejska
14.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 1
15.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 5
16.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 6
17.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 7
18.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 8
19.	Dzielnica	spichlerz	ul. Wiejska 9
20.	Dzielnica	szopa	ul. Wiejska 9
21.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 23
22.	Dzielnica	dom	ul. Wiejska 25
23.	Dzielnica	dom Smarzoch	75
24.	Kobylice	kościół pw. św. Marii Magdaleny	
25.	Kobylice	dwór	
26.	Kobylice	dawny dwór w zespole cegielni	
27.	Kobylice	budynek fabryczny w zespole cegielni	
28.	Kobylice	dom	ul. Piaskowa 17
29.	Kobylice	dom	ul. Piaskowa 18
30.	Kobylice	dom	ul. Piaskowa 23
31.	Kobylice	dom	ul. Szkolna 36
32.	Kobylice	dom	ul. Szkolna 39

33.	Kobylice	dom	ul. Szkolna 43
34.	Landzmierz	kapliczka-dzwonnica	
35.	Łany	układ ruralistyczny wsi	
36.	Łany	kościół pw. św. Bartłomieja	
37.	Łany	ruiny dworu	
38.	Łany	spichlerz dworski	
39.	Łany	kapliczka	
40.	Łany	dom	ul. Główna 39
41.	Łany	dom	ul. Główna 43
42.	Łany	dom	ul. Główna 52
43.	Łany	spichlerz	ul. Główna 52
44.	Łany	dom	ul. Główna 53
45.	Łany	dom	ul. Główna 56
46.	Łany	dom	ul. Główna 61
47.	Łany	dom	ul. Główna 70
48.	Łany	dom	ul. Główna 71
49.	Łany	dom	ul. Główna 74
50.	Łany	dom	ul. Główna 77
51.	Łany	dom	ul. Główna 79
52.	Łany	dom	ul. Główna 83
53.	Łany	dom	ul. Główna 89
54.	Łany	dom	ul. Główna 94
55.	Łany	dom	ul. Szkolna 4
56.	Łany	dom	ul. Szkolna 6a
57.	Łany	dom	ul. Szkolna 8
58.	Łany	plebania	ul. Szkolna 10
59.	Łany	dom	ul. Szkolna 12
60.	Łany	dom	ul. Szkolna 18
61.	Łany	dom	ul. Szkolna 26
62.	Łany	dom	ul. Szkolna 28
63.	Łany	dom	ul. Szkolna 32
64.	Łany	dom	ul. Szkolna 32a
65.	Miejsce Odrzańskie	kościół filialny pw. Trójcy Świętej	
66.	Miejsce Odrzańskie	kapliczka przy kościele	
67.	Miejsce Odrzańskie	kapliczka przy zespole pałacowym	
68.	Miejsce Odrzańskie	park pałacowy	
69.	Miejsce Odrzańskie	kapliczka	ul. Leśna
70.	Miejsce Odrzańskie	dom	ul. Wiejska 23
71.	Miejsce Odrzańskie	dom	ul. Wiejska 42
72.	Miejsce Odrzańskie	dom	ul. Wiejska 59
73.	Miejsce Odrzańskie	spichlerz	ul. Wiejska 59
74.	Miejsce Odrzańskie	spichlerz	ul. Wiejska 73
75.	Nieznaszyn	kościół pw. Serca Pana Jezusa	
76.	Nieznaszyn	kapliczka	
77.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 2

78.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 12
79.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 18
80.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 36
81.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 38
82.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 40
83.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 49
84.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 50
85.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 51
86.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 53
87.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 53
88.	Nieznaszyn	dom	ul. Wiejska 63
89.	Nieznaszyn	plebania d. klasztor	ul. Wiejska 65
90.	Płonia	kapliczka	
91.	Podlesie	kaplica	
92.	Podlesie	dom	ul. Szkolna 3
93.	Podlesie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna
94.	Podlesie	spichlerz	ul. Szkolna
95.	Podlesie	dom	ul. Wiejska 11
96.	Podlesie	dom	ul. Wiejska 12
97.	Podlesie	dom	ul. Wiejska 18
98.	Podlesie	spichlerz	ul. Wiejska 18
99.	Podlesie	spichlerz	ul. Wiejska 24
100.	Przewóz	kościół filialny pw. św. Judy Tadeusza	
101.	Przewóz	kapliczka	
102.	Przewóz	kapliczka-dzwonnica	
103.	Przewóz	dom	ul. Świerczewskiego 37
104.	Przewóz	spichlerz	ul. Świerczewskiego 37
105.	Roszowice	kapliczka	
106.	Roszowicki Las	kościół pw. św. Antoniego	
107.	Roszowicki Las	dom	ul. Raciborska 28
108.	Roszowicki Las	budynek dawnej restauracji	
109.	Stebłów	dwór	
110.	Stebłów	rządówka	
111.	Stebłów	park dworski	
112.	Stebłów	kapliczka	
113.	Stebłów	Sukowice	ul. Boczna 2
114.	Stebłów	dom	ul. Główna 17
115.	Stebłów	dom	ul. Główna 19
116.	Stebłów	dom	ul. Główna 21
117.	Stebłów	dom	ul. Główna 27
118.	Stebłów	dom	ul. Główna 28
119.	Sukowice	kapliczka	ul. Zwycięstwa 63
120.	Sukowice	dom	ul. Młyńska 6
121.	Sukowice	dom	ul. Młyńska 8
122.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 1
123.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 4

124.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 14
125.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 16
126.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 21
127.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 25
128.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 36
129.	Sukowice	stodoła	ul. Zwycięstwa 36
130.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 39
131.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 38
132.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 44
133.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 50
134.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 51
135.	Sukowice	budynek gospodarczy	ul. Zwycięstwa 53
136.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 55
137.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 56
138.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 65
139.	Sukowice	dom	ul. Zwycięstwa 75

5.3. STAN DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Przez dobra kultury współczesnej rozumie się zarówno obiekty, jak i ich otoczenie wraz z układem urbanistycznym, zrealizowanym po drugiej wojnie światowej, tj. po roku 1945. W gminie Cisek, podobnie jak w wielu gminach Polski zachodniej, dopiero pod koniec lat pięćdziesiątych i w latach sześćdziesiątych zaczęły powstawać nieliczne obiekty przemysłowe i mieszkaniowe o niskim standardzie, zarówno estetycznym, jak i funkcjonalnym. Rozwój państwowych gospodarstw rolnych i spółdzielni również związany był z inwestycjami z zakresu obiektów do produkcji rolnej i małych budynków z kilkoma mieszkaniami oraz budynków wielolokalowych realizowanych przez państwowe lub spółdzielcze gospodarstwa rolne. Ogólna charakterystyka stanu dóbr kultury współczesnej w mieście i gminie Cisek przedstawia się raczej negatywnie, szczególnie w aspekcie nawiązania, zarówno formą jak i skalą, do zabudowy sprzed 1945. Brak jest ciekawych współczesnych rozwiązań urbanistyczno - architektonicznych, szczególnie w zabudowie jednorodzinnej, gdzie lokalizuje się obiekty zgodnie z podziałami geodezyjnymi wbrew wszelkim zasadom kompozycji przestrzennej, obowiązującymi w nauce i sztuce projektowania.

4.1. UKŁADY RURALISTYCZNE WSI

Najcenniejszy układ przestrzenny zlokalizowany jest we wsi Łany. Jest to typ morfogenetyczny - owalnica - układ przestrzenny typu zamkniętego, o funkcji obronnej. Jest reliktem osadnictwa wczesnośredniowiecznego. W gminie tylko jedna wieś zachowała układ genetyczny owalnicy wieś Łany. Relikty tego układu zachowały się także w planie wsi Nieznaszyn.

Łany są wzmiankowane po raz pierwszy w 1295 roku jako VON LAN (LANY - 1488). Powstały poprzez połączenie administracyjne dwóch niezależnych osad (wsi kmiecyh), położonych w bezpośrednim sąsiedztwie, z których jedna nosiła nazw Lany, a druga Lona. Obie lokowane były na układzie owalnicy, jako wsie liczące powyżej 20 kmieci (bogatyh chłopów) i zagrodników (biedniejszych chłopów). Obie też zachowały do dnia dzisiejszego swoje układy przestrzenne w doskonałym stanie, zarówno w planie jak i zabudowie. Wiadomo, że wieś rozwijała się szybko. Już w 1418 roku istniał tu kościół parafialny, a 1830 roku wioska liczyła 82 domy mieszkalne oraz 518 mieszkańców. W tym też okresie powstał

tu folwark, cegielnia, 4 młyny (w tym młyn wodny przy folwarku) oraz szkoła przy kościele. O zamożności mieszkańców wsi świadczy liczba kmieci - 34, Zagrodników - 16 oraz kilku rzemieślników (w tym 1 karczmarz i 2 kowali). Do dziś zachował się podwójny układ owalnicy, 2 wewnętrznymi placami (nawsiem) o kształcie wrzeciona, oddalonymi od siebie około 200 - 300 metrów. Na obu tych placach, a także wzdłuż poszerzonej ulicy pomiędzy nimi, usytuowane są budynki publiczne. Tak więc zachowały one w dalszym ciągu charakter placu publicznego. Zachował się także układ wrzecionowato wygiętych dróg okalających „nawsie”. Po zewnętrznej ich stronie istnieje do dziś dobrze zachowany podział parcelacyjny oraz układ zabudowy w siedlisku. Także jej rozplanowanie jest bardzo regularne. Zabudowa mieszkalna usytuowana jest od strony placu, stanowiącego centrum wsi (dawniej „nawsie”), szczytowo do ulicy (placu) Podwórze gospodarcze otaczają budynki sytuowane na rzucie litery L lub „U”. Typowe jest oddzielenie zabudowy parceli zagrodowej, od „nawsia” murem z prostokątną bramą i furtą zamkniętą półkoliście. Domy są parterowe, dwutraktowe, usytuowane szczytowo, z dachem siodłowym, otynkowane, z bogatym wystrojem architektonicznym elewacji. Spotykamy tu spichlerze oraz lamusy przeważnie dwukondygnacyjne, o konstrukcji zrębowej odrzuconej gliną.

Drugim elementem przestrzennym zabudowy wsi jest zespół zabudowy folwarcznej (około 1830 r.), usytuowanej po północno-zachodniej stronie genetyczne siedliska wsi kmieci, dzięki czemu nie naruszył jej pierwotnego układu przestrzennego. Do dziś układ zabudowy folwarcznej został częściowo przekształcony. Zachował się jednak dwór (w ruinie) z przyległym parkiem. Zabudowę wsi uzupełnia zespół zabudowań przedwojennych. Oba te elementy stanowią cenne uzupełnienie układu urbanistycznego. Układ przestrzenny wsi Łany niewątpliwie jest jednym najpiękniejszych i najbardziej wartościowych układów przestrzennych wsi w gminie Cisek. Jego wartości kulturowe potwierdza duża ilość zachowanych obiektów zabytkowych. Układ ten proponuje się poddać ochronie konserwatorskiej, ustanowienie strefy ochrony konserwatorskiej typu „B”.

4.2. PARKI ZABYTKOWE

1. **Park w Steblowie** – położony we wschodniej części wsi, w widłach dróg lokalnych Zakrzów-Cisek, Zakrzów – Roszowice. Park o powierzchni ok. 2,5 ha, założony w I poł. XIX w. założenie parkowe obejmuje park naturalistyczny z lat 50. XIX w. oraz ogród kwiatowy z tego samego okresu, przekształcony po II wojnie światowej w ogród gospodarczy. Neogotycki pałac, będący integralną częścią założenia pochodzi z lat 1854-1856 aktualnie zagospodarowany jest na funkcje mieszkalno-biurowe. W parku znajduje się nieczynny basen kąpielowy, strzelnica oraz obiekty gospodarcze i techniczne. Współczesny drzewostan parku stanowi dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, klon pospolity, kasztanowiec zwyczajny, żywotnik, zachodni, świerk kłujący, sosna wejmutka, modrzew europejski, robinia akacjowa, buk zwyczajny, platan klonolistny, kasztan jadalny, orzech włoski i tulipanowiec amerykański. Wśród drzew wyróżniają się drzewa kwalifikujące się do objęcia ochroną pomnikową – platan klonolistny (393 cm obwodu), tulipanowiec amerykański (284 cm obwodu) i dąb szypułkowy (403 cm obwodu). W runie parku na uwagę zasługuje podagrycznik pospolity, niecierpek drobnokwiatowy, przywrotnik pasterski, jaskier rozłogowy, żółtlica pomarańczowa, wiechlina roczna, wiechlina łąkowa, łopian pajęczynowy.
2. **Park w Miejsu Odrzańskim** – jest pałacem z połowy XVIII w., zniszczonym w wyniku działań wojennych 1945 r. otoczony parkiem krajobrazowym z XVIII w. Park w wyniku późniejszych zaniedbań utracił swoje walory krajobrazowe. Jeszcze w latach 60-tych XX w. widoczne w nim były ślady założenia krajobrazowego, z półkolistą polaną na osi dawnego pałacu, obrzeżoną liściastym i iglastym

starodrzewiem i prowadzącą na północ aleją dębową. Ważnym elementem parku jest wawóz lessowy. Przy wjeździe do parku zlokalizowana neogotycka kaplica z połowy XIX w. z mauzoleum rodziny von Riebnitz. Aktualnie stan pozostałego drzewostanu jest bogaty, a wśród nich największą wartość posiadają dęby szypułkowe, spełniające spełniające kryteria do uznania za drzewa pomnikowe, klon jawor, klon zwyczajny i grab zwyczajny. Warstwa krzewów bogata, lecz nie osiagająca dużego zwarcia z powodu cienistości lasu. Zwykle tworzą ją: leszczyna pospolita (*Corylus avellana*), trzmielina brodawkowata (*Euonymus verrucosus*) oraz podrosty lip, grabu, klonu i dębów. Na drzewach pnie się bluszcz pospolity z kilkoma osobnikami powyżej 100 - 150 lat. Gatunkami runa nadającymi grądom charakterystyczny wygląd są gatunki Źyznych gleb liściastych, a więc spotykane również w łęgach i buczynach, takie jak: gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum*), podagrycznik pospolity (*Aegopodium podagraria*), bodziszek cuchnący (*Geranium robertianum*), miodunka ćma (*Pulmonaria obscura*), prostownica rozpięchła (*Milium effusum*), turzycza leśna (*Carex sylvatica*), niecierpek pospolity (*Impatiens noli-tangere*), czyściec leśny (*Stachys sylvatica*), narecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*), groszek wiosenny (*Lathyrus vernus*), gruszyczka okrągłolistna (*Pirola rotundifolia*).

3. **Park w Łanach** – brak danych.

7. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego nie określono granic krajobrazów priorytetowych, nie sporządzono także audytu krajobrazowego.

8. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA.

8.1. ZALUDNIENIE.

Całkowita liczba mieszkańców Gminy Cisek na koniec roku 2018 wyniosła 5627 mieszkańców.

Na 1 km² powierzchni gminy przypada około 79 mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest więc o około 47% niższa niż w powiecie (151 osoby/km²) oraz o około jedną trzecią niższa od średniej dla województwa (105 osób/km²).

Tabela 11 Gęstość zaludnienia powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, Gminy Cisek i oraz pozostałych gmin powiatu.

Nazwa	Ludność na 1 km ²	Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców
	2018	2018
Powiat kędzierzyński o kozielski	151	-9,7

Bierawa	67	1,9
Cisek	79	-9,2
Pawłowiczk	49	-8,2
Polska Cerekiew.	67	-18,9
Reńska Wieś	84	3,3

Największa gęstość zaludnienia występuje w Reńskiej Wsi oraz Cisku. Natomiast najkorzystniejszy trend w liczbie ludności występuje w gminie Reńska Wieś. Gmina Cisek planuje się nieznacznie poniżej średniej odpływu ludności w powiecie kędzierzyńsko – kozielskim.

Najbardziej niekorzystny trend występuje w Gminie Polska Cerekiew, gdzie następuje znaczny odpływ ludności.

8.2. LUDNOŚĆ

Potrzeby rozwojowe Gminy wynikają głównie z potrzeb jej mieszkańców, a tym samym struktury wieku oraz płci.

Tabela 12 Podział ludności według płci oraz wieku.¹⁵

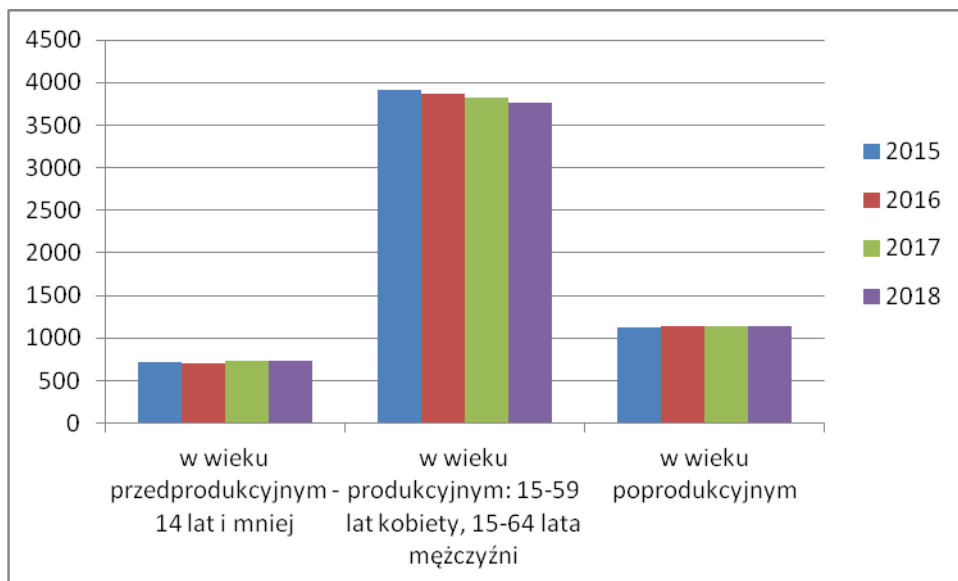
		2015	2016	2017	2018
ogółem	ogółem	5 750	5 708	5 679	5 627
ogółem	mężczyźni	2 760	2 733	2 738	2 706
ogółem	kobiety	2 990	2 975	2 941	2 921
w wieku przedprodukcyjnym -	ogółem	710	704	727	736
w wieku przedprodukcyjnym -	mężczyźni	356	338	356	359
w wieku przedprodukcyjnym -	kobiety	354	366	371	377
w wieku produkcyjnym:	ogółem	3 915	3 864	3 817	3 758
w wieku produkcyjnym:	mężczyźni	2 031	2 012	1 992	1 952
w wieku produkcyjnym	kobiety	1 884	1 852	1 825	1 806
w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1 125	1 140	1 135	1 133
w wieku poprodukcyjnym	mężczyźni	373	383	390	395
w wieku poprodukcyjnym	kobiety	752	757	745	738

Rysunek 4 Liczba ludności według płci i wieku ¹⁶

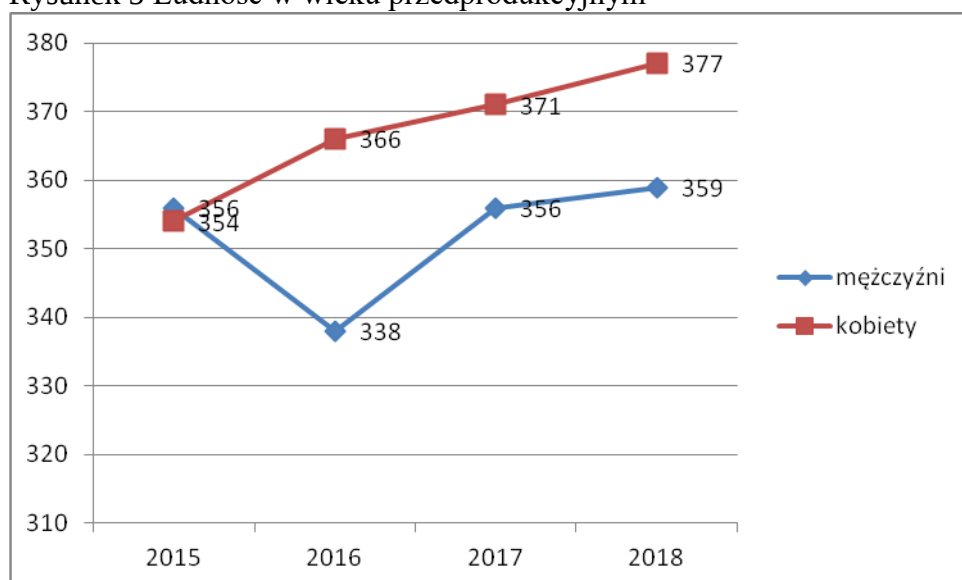
¹⁵

Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

¹⁶ J.w.

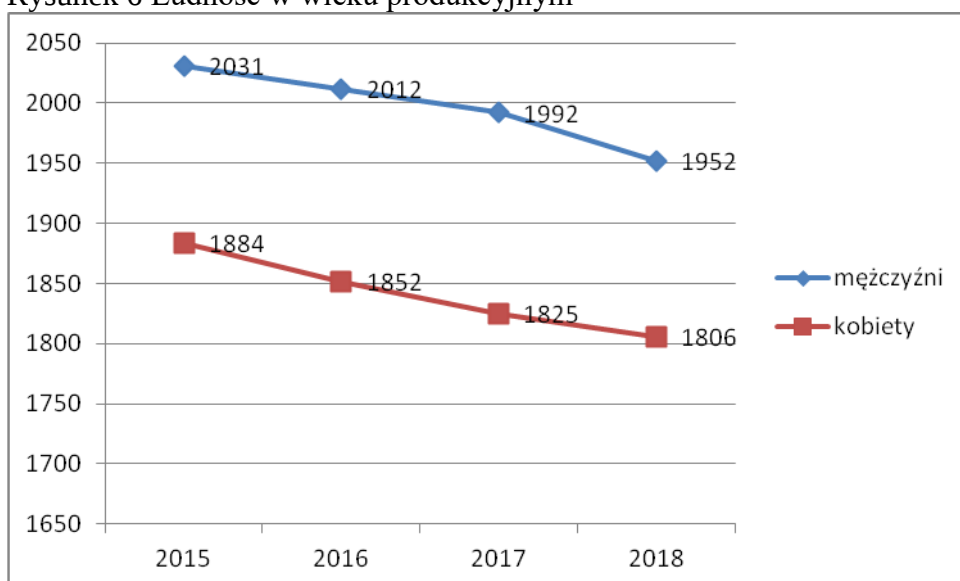

Rysunek 5 Ludność w wieku przedprodukcyjnym¹⁷

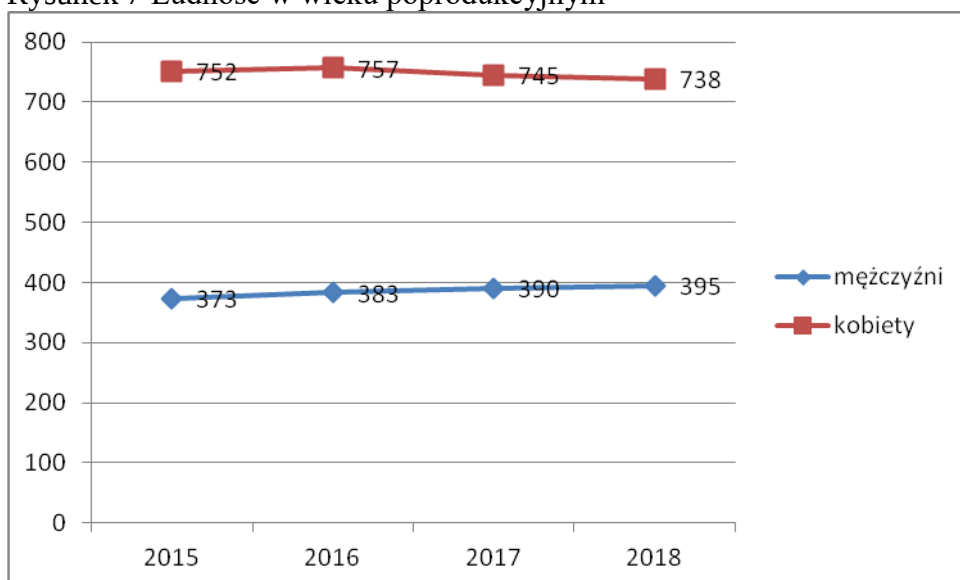

¹⁷ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Rysunek 6 Ludność w wieku produkcyjnym ¹⁸

Rysunek 7 Ludność w wieku poprodukcyjnym ¹⁹

Powyższa tabela i wykresy przedstawiają podział ludności według wieku produkcyjnego. Wynika z niej stopniowy spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym w granicach 0,01 do 0,4% w skali roku, co nie jest znaczące, lecz tożsame z ogólnopolskim trendem starzenia się społeczeństwa. Natomiast widoczne jest zwiększenie udziału w wieku poprodukcyjnym, co stanowi istotne wyzwania dla rozwoju gminy oraz zapewnienie godnych warunków zamieszkania i opieki dla osób starszych.

¹⁸ J.w.

¹⁹ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

8.3. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA.

Tabela 13 Struktura zatrudnienia na terenie Gminy według rodzaju działalności ²⁰

					Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo				Przemysł i budownictwo					Pozostała działalność			
Ogółem	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	
	334	319	330	350	334	319	330	350	102	95	98	106	213	206	213	226	

Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych ²¹

	2015	2016	2017	2018
podmioty gospodarki narodowej ogółem	705	707	689	679
sektor publiczny - ogółem	11	11	12	11
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	9	9	10	9
sektor publiczny - spółki handlowe	323	308	317	335
sektor prywatny - ogółem	308	317	335	344
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	243	253	270	281
sektor prywatny - spółki handlowe	20	23	23	21
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	4	3	2
sektor prywatny - spółdzielnie	3	3	3	3
sektor prywatny - fundacje	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	16	17	16	16

Przeobrażenia gospodarcze w ubiegłej dekadzie spowodowały upadek bądź likwidację przedsiębiorstw zatrudniających nawet kilkuset pracowników, co doprowadziło do znacznego bezrobocia na terenie gminy Cisek i zmiany struktury zatrudnienia. Największy spadek

²⁰ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

²¹ J.w.

nastąpił w budownictwie oraz rolnictwie. W rolnictwie sytuacja ta w dalszym ciągu się pogarsza, natomiast w budownictwie następuje nieznaczny wzrost zatrudnienia.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej w okresie 2013-2018 wskazuje na stały, wysoki udział sektora prywatnego w całości wszystkich podmiotów gospodarczych, funkcjonujących na terenie Gminy Cisek. Natomiast wskaźnik przedsiębiorczości dla obszaru całej gminy Cisek wyniósł w 2018 r. – 588, co jest wskaźnikiem niskim w porównaniu z sąsiednimi gminami.

W ostatnich latach nastąpił rozwój drobnych form przedsiębiorczości oraz stały jego wzrost głównie niewielkich zakładów usługowych, rzemieślniczych, często rodzinnych. W 2018 r. według danych GUS, zarejestrowanych było 344 podmiotów gospodarczych, w tym 281 prowadzących działalność gospodarczą oraz 21 spółek, 2 spółki z udziałem kapitału zagranicznego, oraz 3 spółdzielnie. Ponadto na terenie Gminy prowadzi działalność 9 gminnych samorządowych jednostek organizacyjnych, przy czym spadek ich liczby nastąpił w wyniku likwidacji gimnazjów. Obserwuje się nieznaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, co przekłada się w istotnym stopniu na liczbę osób bezrobotnych.

Prawie jedna trzecia podmiotów prowadzi działalność związaną z handlem i naprawami. Liczba podmiotów zaliczanych do tej sekcji wykazuje trwałą tendencję wzrostową. Wyraźnie wzrasta także liczba podmiotów zajmujących się obsługą nieruchomości oraz wynajmem i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Działalność produkcyjną w gminie stanowi także eksploatacja kruszyw mineralnych. Teren wydobywania kruszywa znajduje się w miejscowości Kobylce i prowadzi je firma OKSM Kobylce Grupa Górałdże Heidelberg Cement – odkrywkowe wydobycie kruszyw budowlanych;

Drobna działalność gospodarcza w gminie prowadzona najczęściej jest w następującym zakresie:

- budownictwo w szerokim zakresie,
- przetwórstwo przemysłowe,
- handel detaliczny i hurtowy,
- rolnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- transport i gospodarka magazynowa,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- pozostała działalność usługowa,

Struktura mieszkańców wskazuje na potrzebę podjęcia działań mogących zahamować zjawisko spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym poprzez prowadzenie przemysłanej polityki prorodzinnej. Brak jest obecnie badań w zakresie wpływu na przyrost naturalny programu 500 plus, zatem nie będzie on brany pod uwagę. **Niemniej problemy demograficzne będą wpływać na wszystkie dziedziny życia i nie chodzi tutaj tylko o zadbanie o odpowiednią liczbę żłobków i przedszkoli, lecz również o poziom bezrobocia wśród młodych ludzi czy liczbę tanich mieszkań. Z kolei w związku ze starzeniem się społeczeństwa należy organizować miejsca pobytu czasowego dla osób starszych także na terenie wsi, gdzie występuje większy odsetek osób powyżej 60 roku życia.**

Gmina charakteryzuje się stałym odsetkiem ludności utrzymującej się ze źródeł pozarolniczych i rolniczych, który rozkłada się w przybliżeniu po połowie. Wielofunkcyjny rozwój wsi, gdzie obserwuje się rozwój usług i rzemiosła ma miejsce jedynie w większych wsiach o wyższym potencjale ludzkim oraz zapotrzebowaniu na usługi. Mieszkańcy nie zatrudnieni w rolnictwie przemieszczają się do ośrodków większych w tym do miasta Kędzierzyna - Koźla. Na taki stan wpływa sytuacja w rolnictwie, która zmusza część ludności, pracującej dotychczas w rolnictwie, do poszukiwania innych lub dodatkowych

źródeł zarobkowania. Struktura gospodarstw rolnych tj. gospodarstwa o małym areale wskazuje, iż rolnictwo nie jest jedynym źródłem dochodu. Często pracę w gospodarstwie łączy się z zatrudnieniem w sektorze pozarolniczym.

W celu podtrzymania spadku stopy bezrobocia oraz niwelowania niekorzystnych cech zwłaszcza wśród osób zamieszkałych na wsiach oraz osób 50+, należy dążyć do stwarzania warunków dla rozwoju przede wszystkim indywidualnej aktywności ekonomicznej poprzez rozwój głównie małych, ale i średnich przedsiębiorstw, w tym położyć także nacisk na rozwój turystyki i wypoczynku związanym z położeniem geograficznym gminy, w tym atrakcjami przyrodniczymi, cennymi zabytkami oraz produktami regionalnymi.

8.4. BEZROBOCIE.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie - Koźlu, zarejestrowanych było na początku 2020 Gminy Cisek 106 osoby (w tym 65% stanowią kobiety). Stopa bezrobocia liczona jako stosunek liczby bezrobotnych do liczony osób uznanych za pracujące od roku 2019 w powiecie kędzierzyńsko - kozielskim systematycznie maleje, niemniej jest nieznacznie wyższa niż w województwie. Na terenie Gminy Cisek obserwuje się stały spadek liczby bezrobotnych w stosunku do okresów poprzednich. Ludność Gminy pracuje częściowo także na terenie krajów Unii Europejskiej w ramach czasowej emigracji zarobkowej, co wpływa na zmniejszenie liczby bezrobotnych. Niemniej więcej osób bezrobotnych zamieszkuje obszar wiejski, w tym większość kobiet. Ponadto na obszarze wiejskim więcej osób jest długotrwale bezrobotnych oraz powyżej 50 roku życia.

Tabela 15 Struktura bezrobocia w Gminie ²²

Koniec czerwca	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	osoba	154	133	115	124	94
kobiety	osoba	88	82	73	80	63
mężczyźni	osoba	66	51	42	44	31
do 25 roku życia	osoba	34	28	20	20	17
do 30 roku życia	osoba	61	49	38	33	29
powyżej 50 roku życia	osoba	44	34	33	31	23
długotrwale bezrobotni	osoba	84	72	74	69	52
Koniec grudnia						
ogółem	osoba	176	148	141	137	106
kobiety	osoba	97	83	86	86	69
mężczyźni	osoba	79	65	55	51	37
do 25 roku życia	osoba	31	28	29	27	21
do 30 roku życia	osoba	60	53	44	46	36
powyżej 50 roku życia	osoba	53	39	40	32	26
długotrwale bezrobotni	osoba	91	88	78	75	54

Cechy bezrobocia, które nadal występują w gminie to:

- wyższy poziom bezrobocia wśród kobiet,
- znaczny udział wśród bezrobotnych ludzi do 30 roku życia,

²² Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

- wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych najwięcej legitymuje się jedynie wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i jest to 1/3 wszystkich bezrobotnych, najmniejsza grupa to osoby z wykształceniem wyższym – ok. 5 %.

8.5. WARUNKI MIESZKANIOWE .

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2018 w gminie Cisek znajduje się łącznie 1829 budynków mieszkalnych, w tym 1946 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań to 116,3 m². Średnio na jedno mieszkanie przypadają niecałe trzy izby mieszkalne, a na 1 mieszkańca przypada 25,2 m² powierzchni użytkowej mieszkania.

W zakresie wyposażenia w urządzenia techniczne na terenie Gminy ok. 94,5% mieszkańców korzysta z wodociągu, około 8% posiada dostęp do sieci kanalizacyjnej.

Tabela 16 Zasoby mieszkaniowe Gminy za 2018 rok ²³

ogółem	mieszkania	-	1 946
ogółem	izby	-	10 755
ogółem	powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	226 276
na wsi	mieszkania	-	1 946
na wsi	izby	-	10 755
na wsi	powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	226 276
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania		m ²	116,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę		m ²	25,2
mieszkania na 1000 mieszkańców		-	345,8
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu		-	5,53
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie		-	2,89
przeciętna liczba osób na 1 izbę		-	0,52

Tabela 17 Zasoby komunalne Gminy na 2018 rok ²⁴

mieszkania ogółem	mieszkania	-	48
mieszkania ogółem	powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	3154,60
lokale socjalne	lokale	-	11
lokale socjalne	powierzchnia użytkowa lokali	m ²	507
ogółem	mieszkania	-	0
ogółem	powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	0

Gmina posiada zasób 48 mieszkań komunalnych i 11 lokali socjalnych.

Na terenie Gminy Cisek istnieje różnica standardów mieszkaniowych. Dużym problemem w dziedzinie gospodarki lokalowej jest niezadowalający stan techniczny wielu budynków. Stan techniczny jest w dużej mierze związany z wiekiem wielu obiektów, jak również brakiem wystarczających środków na remonty kapitalne. Budynki położone w miejscowościach: Roszowice ul. Płonia 39 oraz Miejsce Odrzańskie ul. Odrzańska 21, obecnie są wyłączone z eksploatacji ze względu na zły stan techniczny. W celu pozyskania

²³ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

²⁴ J.w.

dodatkowych lokali mieszkalnych do mieszkaniowego zasobu Gminy planuje się remonty niezamieszkałych budynków Łany ul Główna 109 oraz Roszowicki Las ul. Kochanowskiego 35.

Zakłada się, że w najbliższych latach stan techniczny budynków i lokali powinien systematycznie ulegać poprawie poprzez przeprowadzanie bieżących remontów w celu zachowania zasobów mieszkalnych w niepogorszonym stanie, jak również tworzeniu nowych mieszkań w posiadanych budynkach.

Szczegółowa analiza stanu zasobów mieszkaniowych Gminy Cisek wskazuje, że struktura wiekowa oraz stopień zużycia zasobów skutkuje koniecznością poniesienia nakładów na remonty i polepszenie wyposażenia w media, a także bieżące drobne remonty. Gmina posiada niewielkie zasoby własnych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, a jej rola w kreowaniu rozwoju zabudowy mieszkaniowej polega na aktywnej polityce przestrzennej w tym zakresie oraz budowie infrastruktury technicznej należącej do zadań własnych gminy.

Miernikiem zapotrzebowania na nowe tereny budowlane jest m.in. ilość decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Najwięcej decyzji o warunkach zabudowy dotyczy terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 46% wszystkich decyzji. Najwięcej decyzji wydano dla miejscowości Cisek Kobylice, Łany. Świadczy to o zapotrzebowaniu na nową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Niskie udziały w zabudowie wiejskiej mają inwestycje o charakterze usługowym, co świadczy o niewielkiej aktywności ludności wiejskiej w zakresie lokalizowania miejsca pracy w miejscu zamieszkania lub braku rozeznania, co do zapotrzebowania na usługi. Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczyły głównie budowy wałów przeciwpowodziowych oraz planowanych sieci i obiektów infrastruktury technicznej, takich jak sieć kanalizacji sanitarnej czy stacji telefonii komórkowej.

8.6. EDUKACJA.

8.6.1. Placówki szkolne.

W gminie funkcjonuje 4 szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Cisek:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Landzmierzu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Łanach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Roszowickim Lesie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Planetorza w Cisku,

W roku szkolnym 2017-2018 były łącznie 2 oddziały w szkołach podstawowych i 320 uczniów.

Tabela 18 Liczba szkół, oddziałów oraz liczebność uczniów w gimnazjach latach 2016-2018²⁵

Nazwa	ogółem			oddziały w szkołach			uczniowie		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Gmina Cisek	1	0	0	6	4	2	115	70	33

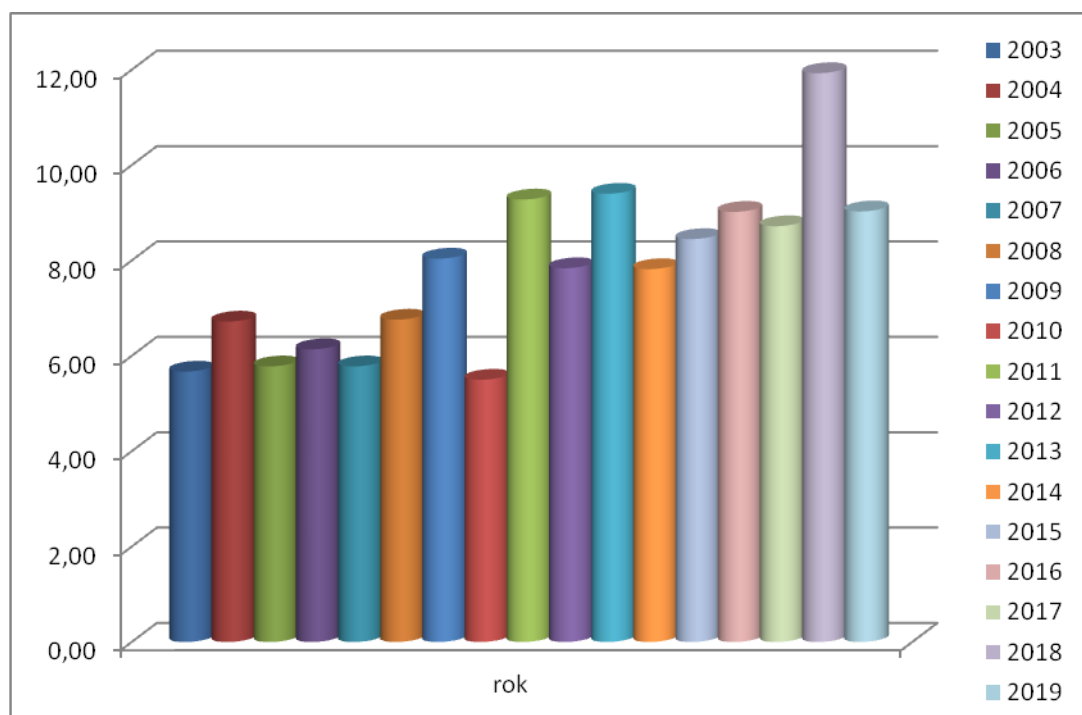
²⁵ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Tabela 19 Liczba szkół, oddziałów oraz liczebność uczniów szkół podstawowych w latach 2016-2018 ²⁶

Nazwa	ogółem			oddziały w szkołach			uczniowie		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Gmina Cisek	3	4	4	15	18	21	247	279	320

Sytuacja demograficzna jest jednym z istotnych czynników, który rzutuje na zmiany w systemie oświaty, bezpośrednio wpływa na kształt sieci przedszkoli i szkół, na wykorzystanie budynków, pomieszczeń i wyposażenia, a także na koszty prowadzenia każdej placówki. Z tego powodu znajomość trendów demograficznych ważna jest dla planowania przyszłego rozwoju sieci placówek, przede wszystkim planowania przyszłego zatrudnienia, jak też przyszłych wydatków na utrzymanie przedszkoli i szkół.

Rysunek 8 Liczba urodzeń na 1000 ludności w latach 2003-2019²⁷

Poniższy wykres i tabela zawiera dane, co do liczby dzieci urodzonych i zameldowanych na terenie Gminy w latach 2003 - 2019. Wynika z niej, że wzrost liczby urodzeń nastąpił w latach 2011, 2013 i 2017. Tendencja nawet przy tym wzroście jest jednak spadkowa. Znaczny spadek liczby urodzeń, nastąpił w 2010 roku.. Dane te przekładają się na liczbę dzieci w szkołach i przedszkolach i wskazują na nieznaczne wahania w tym zakresie z tendencją spadkową, co może się przedłożyć na uzyskaną subwencję oświatową, a tym samym koszty funkcjonowania jednostek szkolnych.

²⁶ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

²⁷ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

8.6.2. Placówki przedszkolne.

W gminie funkcjonują przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina Cisek:

- Gminne Przedszkole w Cisku,
- Gminne Przedszkole w Łanach,

Na terenie gminy brak jest niepublicznych jednostek przedszkolnych.

Rysunek 9 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym²⁸

Tabela 20 Wskaźniki przedszkolne dla gminy oraz województwa i powiatu.

Nazwa	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat			Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Woj. opolskie	875	897	906	0,85	0,81	0,79
Powiat kędzierzyńsko - kozielski	871	896	895	0,77	0,77	0,74
Gmina Cisek	801	899	849	0,88	0,85	0,82

W gminie ilość dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest podobna, jak w województwie opolskim oraz powiecie kędzierzyńsko – kozielskim. Ok. 18% dzieci nie korzysta z wychowania przedszkolnego, niemniej wskaźnik ten jest korzystniejszy w gminie Cisek niż w powiecie i województwie.

Na terenie gminy brak jest placówek opieki nad dziećmi do lat trzech.

²⁸ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Tabela 21 Prognozowana liczba uczniów w publicznych jednostkach oświaty²⁹

Lp.	Rok szkolny 2020/2021 1 Liczba uczniów	Rok szkolny 2021/2022 2 Liczba uczniów	Rok szkolny 2022/2023 3 Liczba uczniów	Rok szkolny 2023/2024 4 Liczba uczniów	Rok szkolny 2024/2025 5 Liczba uczniów	Rok szkolny 2025/2026 6 Liczba uczniów	Rok szkolny 2026/2027 7 Liczba uczniów
PSP w Cisku	143	143	129	121	103	91	65
PSP w Landzmierzu	36	25	42	47	62	72	82
PSP w Łanach	123	132	105	129	141	157	158
PSP w Roszowickim Lesie	30	37	41	51	62	70	80
Przedszkole w Cisku	107	103	102	b.d	b.d	b.d	b.d
Przedszkole w Łanach	81	84	91	b.d	b.d	b.d	b.d
RAZEM	520	524	530	348	368	380	385

W związku z niekorzystnymi trendami demograficznymi oraz tendencją spadkową urodzeń, zmniejszy się liczba uczniów w PSP w Cisku o 54% , natomiast nastąpi wzrost liczby uczniów w Landzmierzu, Łanach i Roszowickim Lesie. W ciągu 7 lat sumarycznie spadek liczby uczniów wyniesie 25%. W celu przeciwdziałania niekorzystnym zmianom zwłaszcza w zakresie zmniejszenia się liczby dzieci w Cisku, wskazane jest podjęcie kroków w zakresie zmiany obwodów szkolnych w celu wykorzystania potencjału PSP w Cisku.

8.7. KULTURA.

Zadania w zakresie kultury realizowane są przez gminne jednostki organizacyjne tj. Gminny Ośrodek Kultury w Cisku, Bibliotekę Publiczną w Cisku, Filię Biblioteki Publicznej Gminy Cisku w Łanach. W każdej miejscowości funkcjonują świetlice wiejskie ze zorganizowanym placem zabaw, stanowiące miejsce spotkań i aktywności społecznej mieszkańców.

Koordynatorem życia kulturalnego na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Kultury w Cisku. W Łanach znajduje się także obiekt wielofunkcyjny z remizą, biblioteką, ośrodkiem zdrowia oraz świetlicą. Podobne obiekty znajdują się w Roszowickim Lesie i Nieznaszynie.

²⁹ Opracowanie własne Urzędu Gminy

Spółeczność gminy uczestniczy w różnego rodzaju przedsięwzięciach, zwłaszcza w pracach OSP oraz podtrzymuje śląskie tradycje , w tym kulinarne w trakcie corocznych zabaw i festynów. Na terenie gminy działają liczne organizacje pozarządowe i stowarzyszenia min. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży "Bieg Życia" Cisek, Ochotnicze Straże Pożarne, Gminne Zrzeszenie "Ludowe Zespoły Sportowe" , Ludowy Klub Sportowy "Victoria, Oddział Wiejski Polskiego Towarzystwa Turystyczno Krajoznawczego, Stowarzyszenie Centrum Rozwoju I Edukacji "Idea" Tówarzystwo Piastowanió Ślónskij Mówy "Danga" Towarzystwo Promocji i Rozwoju Wsi Cisek - Cisek 2000 "Stowarzyszenie Na Rzecz Wsi Cisek", "Fundatio Sancti Bartholomaei" w Łanach,

- Zawody strażackie o Puchar Wójtą Gminy,
- Turniej piłkarski o Puchar Wójtą Gminy,
- Dożynki Gminne z konkursem koron żniwnych,
- Święto Chleba, Śląskie Wesele, Heimattreffen (Zjazd Mieszkańców Gminy Cisek),
- Olimpiada Śląska – organizowane co cztery lata, naprzemiennie, w pierwszy weekend sierpnia; podczas Olimpiady Śląskiej rywalizacja odbywa się w 12 dyscyplinach, m.in.: Ciep nudelkulom (Rzut wałkiem do ciasta), Gipki na sztelcach (Bieg na szczudłach) czy Na kole z gołymbiym do zygara (Rowerem z gołębiem do zegara),
- Odra Rzeką Integracji Europejskiej – Pływadła, impreza organizowana naprzemiennie z Gminą Bierawa,
- Koncerty noworoczne,
- Międzygminny festiwal kolęd i pastorałek,
- Jarmark Bożonarodzeniowy.

Gmina uczestniczy także aktywnie w programie “Odnowa wsi”, w ramach którego Gmina wyróżniła się 13 wyborami tradycyjnymi wpisanymi na Listę Produktów Tradycyjnych. Biblioteka Publiczna w Cisku, posiada księgozbiór liczący około 23,8 tysiąca woluminów. Korzysta z niej blisko 640 osób rocznie.

Na terenie gminy miejscowa mniejszość niemiecka prowadzi działalność w Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, z główną siedzibą w Opolu. W każdym sołectwie funkcjonuje Koło Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim (TSKN). Celem Towarzystwa jest animacja i wspieranie życia kulturalnego Mniejszości Niemieckiej, rozwój niemieckojęzycznego szkolnictwa w regionie, propagowanie dwujęzyczności mieszkańców regionu jak również wspieranie instytucji o charakterze społecznym, jak np. Domy Spotkań i świetlice przy DFK, biblioteki, szkoły, przedszkola.

Tabela 22 Wykaz świetlic wiejskich i remiz OSP³⁰

L.p.	Adres	Sposób korzystania	nr działki
1	Błazejowice ul. Wiejska 11	świetlica wiejska	168
2	Cisek ul. Planetorza 30	budynek Gminnego Ośrodka Kultury i remiza OSP	642/3 , 636/6
3	Dzielnica ul. Wiejska	remiza OSP	budynek stoi na drodze wojewódzkiej - dz. nr 195/1
4	Dzielnica ul. Wiejska 66	świetlica wiejska i remiza OSP	315
5	Kobylice ul. Szkolna 27 a	świetlica wiejska	634/4

³⁰ Dane własne Urzędu Gminy

6	Landzmerz ul. Prusa 16	światlica wiejska	634/1 – działka prywatna
7	Łany ul. Główna 96 b	Budynek wielofunkcyjny – gabinety lekarskie, apteka, remiza OSP, światlica wiejska, biblioteka	1019/1
8	Łany ul. Główna 89 a	stara remiza OSP -magazyn	1084
9	Łany ul. Główna 97 a	boisko, szatnia ,światlica wiejska	1089, 1097
10	Miejsce Odrzańskie ul. Odrzańska 52	światlica wiejska , remiza OSP	322
11	Nieznaszyn ul. Wiejska 25	światlica wiejska	301
12	Nieznaszyn ul. Wiejska 25	remiza OSP	301
13	Podlesie ul. Wiejska 28	światlica wiejska, remiza OSP	258, 482
14	Przewóz ul. Długa 1a	światlica wiejska	370/1
15	Przewóz ul. Długa 1b	remiza OSP	370/3
16	Roszowice ul. Wiejska 1	lokal mieszkalny i światlica wiejska	158
17	Roszowski Las ul. Kochanowskiego 63	remiza OSP, światlica wiejska	111, 110/4
18	Zakrzów ul. Szkolna 7	światlica wiejska będąca własnością Gminy Cisek	764 obręb Zakrzów (działka stanowi własność Gminy Cisek)

8.8. SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK.

8.8.1. SPORT

Działalność sportowa realizowana jest w klubach sportowych, sekcjach i szkołkach sportowych oraz poprzez cykliczne zajęcia i imprezy sportowe. Kluby sportowe działające w gminie:

- Victoria Cisek,
- Victoria Łany,
- Ruch Steblów
- LZS Kobylice.

Wszystkie kluby sportowe prowadzą jedną sekcję – piłka nożna. W Cisku znajduje się także hala sportowa przy Publicznej szkole podstawowej, składająca się z boisk

- boisko do piłki koszykowej,
- do piłki siatkowej
- piłki ręcznej,
- oraz do halowej piłki nożnej (20 x 40 m) z bramkami o wymiarach 2 x 5 m

Przy szkole podstawowej w Cisku zlokalizowana jest hala sportowa wyposażona w 3 pełnowymiarowe boiska sportowe oraz widownię na 165 miejsc. Przy SP w Roszowskim Lesie zlokalizowane jest boisko sportowe "Orlik". Obiekty przyszkolne udostępniane są mieszkańcom gminy.

8.8.2. REKREACJA I WYPOCZYNEK

- **Walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe.**

Gmina Cisek charakteryzuje się głównie rolniczym charakterem, rzeźba terenu jest urozmaicona nisko pagórkowata i niskofalista. Wśród terenów przyrodniczych chronionych prawnie na terenie gminy znajduje się jedynie Obszar Chronionego Krajobrazu Wronin-Maciowakrze. Na terenie gminy nie znajdują się oraz nie są planowane obszary Natura 2000. Na terenie gminy znajduje się 6 gatunków roślin ściśle chronionych:

- lilii złotogłów w oddziałach leśnych 303 i i 303 h,
- śnieżyczki przebiśnieg w oddziałach leśnych 303 i i 303 h,
- czosnku niedźwiedziego w oddziałach leśnych 303 i i 303 h,
- zimowita jesiennego na łąki nadodrzańskich (na odcinku Landzmiarz, ul. Biadaczów - Cisek), łąki na zachód od Ciska,
- pierwiosnki wyniosłej na łąkach k. Landzmiarza i „Łąkach Sukowickich” między Długomiłowicami a Sukowicami,
- grzybienia białego w obrębie starorzecza Odry k. Ciska.

W miejscowości Steblów i Miejsce Odrzańskie wyróżnić można także atrakcyjne parki przypałacowe.

- **Infrastruktura rekreacyjna**

Z uwagi na charakter rolniczy oraz dobrą infrastrukturę techniczną Gminy turystyka opierać się może o agroturystykę i produkty agroturystyczne. Związane są one głównie z obszarami wiejskimi które stanowią kombinację usług i miejsca w ramach gospodarstwa rolnego. W gminie obecnie jest zarejestrowane 9 gospodarstw agroturystycznych.

Gmina posiada korzystne warunki do rozwoju przeprawy kajakowej przez rzekę Odrę oraz lokalizację przystani kajakowej w miejscowości Biadaczów i Przewóz.

Rolniczy charakter, bez uciążliwych zakładów przemysłowych powoduje, iż Gmina jest atrakcyjna pod względem niskiego zanieczyszczenia powietrza oraz poziomu hałasu. Gmina posiada dobrą infrastrukturę dla rowerzystów - wzdłuż nieistniejącej linii kolejowej Kędzierzyn – Koźle – Baborów. Dla rozwoju turystyki korzystne mogą być także zabytki nieruchome takie jak zabytkowe kościoły w tym drewniane w Przewozie i Miejscu Odrzańskim. W gminie zidentyfikowano liczne kapliczki i krzyże przydrożne, będące świadectwem kultu religijnego i pamięci mieszkańców. Obiekty te odpowiednio oznakowane i opisane w przewodniku turystycznym mogą się stać dodatkową atrakcją gminy. W gminie działa ponadto oddział PTTK.

Gmina pod względem atrakcji turystycznych, środowiska i infrastruktury wypada w miarę korzystnie. Gmina posiada także w miarę rozwiniętą bazę noclegową w postaci gospodarstw agroturystycznych. Bliskość Kędzierzyna - Koźla sprawia, że gmina ma znaczny potencjał dla dalszego rozwoju turystyki zwłaszcza dla miłośników ciszy i sielskich klimatów oraz lokalnych tradycji.

8.9. OCHRONA ZDROWIA.

Na terenie Gminy Cisek podstawową opiekę medyczną zapewniają 3 publiczne przychodnie zdrowotne, a także 1 punkt apteczny. Funkcję leczenia stacjonarnego sprawuje głównie Szpital w Kędzierzynie – Koźlu oraz Opolu. Co roku spada ilość porad lekarskich w gminie.

Tabela 23 Wykaz zakładów opieki zdrowotnej ³¹

	2016	2017	2018
przychodnie ogółem	3	3	3
niepubliczne	-	-	-
praktyki lekarskie na wsi	1	1	1
przychodnie na 10 tys. ludności	5	5	5
porady lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej	-	-	-
porady w poradniach stomatologicznych	-	-	-
Porady lekarskie ogółem	22	21	21
	128	776	775

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną dostateczną opiekę zdrowotną na poziomie podstawowym oraz posiadają dostęp do zaopatrzenia w leki. Leczenie specjalistyczne oraz odbywa się głównie w Kędzierzynie – Koźlu.

8.10. POMOC SPOŁECZNA.

Organizację pomocy społecznej, cele i zadania określiła uchwalona dnia 29 listopada 1990 r. ustawa o pomocy społecznej. Do dnia 30 kwietnia 2004 r. ośrodek realizował zadania wyłącznie w zakresie pomocy społecznej. Od 1 maja 2004 r., wraz z dniem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiada za realizację dwóch ustaw, a mianowicie: ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz nową ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisku jest instytucją mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Poza udzielaniem pomocy finansowej pracownicy socjalni Ośrodka świadczą również pomoc w formie pracy socjalnej.

Ośrodek zajmuje się również przemocą w rodzinie, problemami uzależnień (alkoholizm, narkomania). Pomaga w poszukiwaniu pracy, w załatwianiu spraw, z którymi niejednokrotnie rodziny sobie nie radzą, nie wiedzą gdzie mają się udać. Zajmuje się także sprawami rodzinnymi i opiekuńczymi. Współpracuje z kuratorami sądowymi, z Domami Dziecka, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Caritasem itp. Każdy sygnał od osób postronnych jest natychmiast sprawdzany, pracownicy Ośrodka starają się dbać, aby dzieciom, osobom starszym i samotnym nie działa się krzywda, zwłaszcza w rodzinach z problemem alkoholowym.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje świadczenia takie jak:

- świadczenia z pomocy społecznej,
- świadczenia pieniężne, tj: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- świadczenia niepieniężne, tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, usługi

³¹ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

opiekuńcze, skierowanie i ustalenie odpłatności w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej,

- świadczenia rodzinne i świadczenia opiekuńcze, tj: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- stypendia i zasiłki szkolne.

Ponadto w Ośrodku Pomocy Społecznej można złożyć wniosek o Kartę Dużej Rodziny, Opolską Kartę Rodziny i Seniora, a także wypłacane są dodatki wychowawcze na dzieci 500 plus. świadczenia wychowawcze.

Tabela 24 Liczba rodzin i dzieci w rodzinach korzystających z pomocy w latach 2016-2018³²

	2016	2017	2018
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	105	107	113
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	226	223	225
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	208	206	207
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	23,4	23,4	23,6

Tabela 25 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy w latach 2016-2018³³

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	ogółem	126	112	104
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	poniżej kryterium dochodowego	90	82	76
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	powyżej kryterium dochodowego	36	30	28
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku	ogółem	281	238	204
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku	poniżej kryterium dochodowego	196	173	155

³² Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

³³ J.w.

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku	powyżej kryterium dochodowego	126	112	104

Sukcesywnie następuje spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ogółem. Jest to wynikiem spadku liczby osób bezrobotnych, a także skutecznej pracy socjalnej z korzystającymi z pomocy Ośrodka. Brak stałych dochodów (brak pracy, świadczeń społecznych) lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o wsparcie z pomocy społecznej.

Niepokojący jest fakt coraz większej liczby osób objętych wyłącznie pomocą socjalną. Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny, należy alkoholizm oraz idąca za tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność występuje najczęściej wspólnie z innymi niekorzystnymi zjawiskami, np. z długotrwałym bezrobociem. Na terenie Gminy Cisek działa Centrum Opieki i Rehabilitacji Ostoja w miejscowości Landzmiernik oraz Rodzinny Dom Pomocy Siedlisko Landzmiernik ul. Gałczyńskiego 55. Ponadto poza terenem Gminy w mieście Kędzierzyn – Koźle oraz w Gminie Pawłowiczki działają stacjonarne lub pół-stacjonarne placówki pomocy społecznej takie jak domy pomocy społecznej, świetlice środowiskowe lub domy dziennego pobytu.

9. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.

Za zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy odpowiedzialny jest Komenda Powiatowa Policji w Kędzierzynie Koźlu rejon 25 i 26. W gminie nie zanotowano przestępstw o charakterze kryminalnym, natomiast eliminowane są zjawiska wykroczeń w szczególności spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych. W 2019 roku w powiecie kędzierzyńsko – kozielskim stwierdzono 1237 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 22 przestępstwa. Jest to wartość większa od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski.

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy Cisek sprawuje Państwowa Straż Pożarna w Kędzierzynie - Koźlu, a w swoich działaniach wspomagana jest ośmioma jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru określa ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. Kryteria oraz sposób zaopatrzenia w drogi pożarowe określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

Podstawowe zadania, związane z reagowaniem kryzysowym na terenie gminy, realizowane są poprzez Urząd Gminy, która prowadzi sprawy dot. zarządzania kryzysowego, obronności, obrony cywilnej, bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, ochrony przeciwpożarowej i melioracji. Zadania te polegają przede wszystkim na ostrzeganiu, alarmowaniu i informowaniu ludności o zagrożeniach, prowadzeniu zarządzonych ewakuacji oraz zapewnieniu ewakuowanym pomocy medycznej i socjalnej.

Zagrożenia powodziowe stwarza rzeka Odra, Cisek i Dzielniczka. Szybkiemu odprowadzeniu wód powodziowych służą również kanały i rowy melioracyjne, jednak ich stan jest niezadowolający, chociaż sukcesywnie się poprawia.

Od 2004 roku sukcesywnie budowane były lewobrzeżne obwałowania rzeki Odry. Obecnie wybudowany został wał ciągły na całej długości nadodrzańskiej granicy gminy Cisek, który ochrania tereny sołectw: Kobylice, Landzmerz, Cisek, Roszowicki Las, Przewóz, Podlesie i Miejsce Odrzańskie. Od 22 października 2020 roku obowiązują aktualne mapy zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego, które odzwierciedlają zabezpieczenie powodziowe gminy i faktyczne jej zagrożenie.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują obecnie jedynie pomiędzy linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym rzeki Odry. Ryzyko zagrożenia powodzią dotyczy sytuacji uszkodzenia wału, co zostało uwzględnione na mapach ryzyka powodziowego.

10. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.

10.1. ZAŁOŻENIA WSTĘPNE.

Podstawą do sformułowania potrzeb i możliwości rozwojowych Gminy w tym wyznaczenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych z zabudowy jest sporządzona na potrzeby studium „Analiza ekonomiczna środowiskowa i społeczna, prognoza demograficzna oraz możliwości finansowe gminy, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy” stanowiąca aneks do niniejszego opracowania.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę obejmuje cztery główne etapy:

- 1) Określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę - na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy (wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy),
- 2) Oszacowanie chłonności, położonych na terenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).
- 3) Oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę,
- 4) Podstawą określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę stanowi prognoza demograficzna oraz analizy opracowane w procedurze sporządzania projektu studium.

10.2. ANALIZA EKONOMICZNA, ŚRODOWISKOWA I SPOŁECZNA - DIAGNOZA.

W gminie Cisek występują trendy demograficzne, charakterystyczne dla powiatu kędzierzyńsko - kozielskiego i Województwa Opolskiego, takie jak:

- spadek liczby ludności ogółem, przy jednoczesnym nieznacznym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i zmniejszeniu liczby ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

- ujemny przyrost naturalny,
- wysoki wskaźnik migracji,

Negatywne trendy demograficzne tj. starzenie się społeczeństwa stanowią zagrożenie dla przyszłego rozwoju społeczno-ekonomicznego i wymagają prowadzenia aktywnej oraz racjonalnej polityki przestrzennej, skupiającej potencjał ludnościowy i gospodarczy. Sukcesywny spadek ogółu mieszkańców stanowi proces charakterystyczny dla obecnej sytuacji demograficznej kraju, związany ze zmniejszaniem się liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się wieku życia ludności (tzw. społeczeństwo starzejące się). Następuje więc trwała tendencja zmniejszania liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy czym zwiększa się nieznacznie liczba osób w wieku produkcyjnym oraz znacznie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa. Efekt ten nasila się w wyniku obniżenia od października 2017 roku wieku emerytalnego i masowego odchodzenia ludności na emeryturę. Ponadto następuje wycofywanie się z rynku pracy młodych kobiet, wskutek działania programu 500+, co również docelowo przyczyni się do pogłębiania się trudności w powrocie do aktywności zawodowej.

Z analizy demograficznej wynika iż, następuje trwały spadek liczby ludności. Jedynie we wsiach Dzielnica i Przewóz nie nastąpił spadek liczby mieszkańców. Liczba ludności gminy na przestrzeni ostatnich 7 lat spadła o prawie 435 mieszkańców. Największy spadek obserwuje się w wsi Miejsce Odrzańskie – 17,7% osoby, Nieznaszyn 14,1%. Niepokojące jest zjawisko znacznego zmniejszenia ludności we wsi Cisek (10,1%), co świadczyć może o nie wykorzystaniu istniejącego potencjału najważniejszego ośrodka w gminie.

Pomimo zmniejszenia liczby ludności wystąpiło zjawisko lokalizacji zabudowy mieszkaniowej także ludności spoza gminy, co złagodziło skutki wyludnienia. Saldo migracji w gminie ma tendencję ujemną co oznacza większą liczbę osób wymeldowujących się z gminy, niż dokonujących na jej terenie zameldowania. Świadczy to o braku czynników mogących zatrzymać mieszkańców na terenie Gminy.

Saldo migracji w gminie ma tendencję ujemną co oznacza większą liczbę osób wymeldowujących się z gminy, niż dokonujących na jej terenie zameldowania. Najkorzystniej przedstawiał się rok 2017, gdzie migracja była na poziomie -10, niemniej nie spowodowało to wzrostu ludności gdyż był znaczny spadek urodzeń oraz wzrost zgonów (przyrost naturalny -1,75). Najwięcej mieszkańców wymeldowało się w 2013 i w 2014 r. Od 2012 r. nie odnotowano na terenie Gminy Cisek salda dodatniego, co może świadczyć o braku czynników mogących zatrzymać mieszkańców na terenie Gminy.

Duże znaczenie będzie miała emigracja wewnętrzna spowodowana odpływem części zwłaszcza młodej ludności do większych ośrodków, co jest charakterystyczne dla mniejszych miast i obszarów wiejskich nie oferujących zwłaszcza miejsc pracy dostosowanych do kwalifikacji zawodowych i potencjału.

Struktura mieszkańców wskazuje na potrzebę podjęcia działań mogących zahamować zjawisko spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym poprzez prowadzenie przemyślanej polityki prorodzinnej. Niemniej problemy demograficzne będą wpływać na wszystkie dziedziny życia i nie chodzi tutaj tylko o zadbanie o odpowiednią liczbę żłobków i przedszkoli, lecz również o poziom bezrobocia wśród młodych ludzi czy liczbę tanich mieszkań. Z kolei w związku ze starzeniem się społeczeństwa należy organizować miejsca pobytu czasowego dla osób starszych także na terenie wsi, gdzie występuje większy odsetek osób powyżej 60 roku życia.

Gmina charakteryzuje się stałym odsetkiem ludności utrzymującej się ze źródeł pozarolniczych. Wieś jest miejscem zatrudnienia jedynie dla osób prowadzących gospodarstwa rolne. Wielofunkcyjny rozwój wsi, gdzie obserwuje się rozwój usług i rzemiosła ma miejsce jedynie w większych wsiach o wyższym potencjale ludzkim oraz zapotrzebowaniu na usługi. Wieś Cisek, Łany, Miejsce Odrzańskie i Kobylice są wsiami, gdzie dominuje rozwój wielofunkcyjny. Pozostałe wsie w szczególności położone bliżej miasta są głównie miejscem zamieszkania a także wypoczynku i rekreacji. Mieszkańcy mniejszych wsi, nie zatrudnieni w rolnictwie przemieszczają się do ośrodków większych w tym do miasta Kędzierzyna - Koźla. Na taki stan wpływa sytuacja w rolnictwie, która zmusza część ludności, pracującej dotychczas w rolnictwie, do poszukiwania innych źródeł zarobkowania. Podobne atrakcyjne nieuciążliwe miejsca pracy, poza rolnictwem, mogą lokować się w tzw. ww. większych wsiach tworząc czterostopniową strukturę hierarchiczną sieci osadniczej gminy. We większych wsiach są również zlokalizowane szkoły podstawowe i przedszkola, które obsługują by mniejsze, skupione wokół szkoły, miejscowości. Optymalne są szkoły dla około 250 – 300 uczniów (model preferuje dwie równoległe klasy 20 – 25 uczniów w ośmioklasowej szkole). W związku ze starzeniem się społeczeństwa należy organizować miejsca pobytu czasowego dla osób starszych także na terenie wsi gdzie występuje większy odsetek osób powyżej 60 roku życia.

Bardzo ważnym zadaniem w najbliższym czasie będzie podniesienie standardu mieszkań oraz domów mieszkalnych, zarówno starszych zasobów sprzed II wojny światowej, jak i wybudowanych w okresie powojennym do końca lat 90-tych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie wyznaczono nowych terenów mieszkaniowych, gdyż dwa obowiązujące mpzp dotyczą jedynie terenów eksploatacji złóż. Bilans terenów położonych w obszarze zwartej zabudowy o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej wskazuje, iż zapotrzebowanie na nowe tereny jest mniejsze niż możliwość ich pozyskania, w szczególności chodzi o tereny uzbrojone przygotowane do realizacji inwestycji. Niedobory tychże terenów można rozpatrywać w kontekście poszczególnych wsi, gdzie jest niewiele terenów położonych w lukach zabudowy, a z tendencji rozwojowych oraz faktycznego zapotrzebowania na nową zabudowę (z wydanych decyzji o warunkach zabudowy) wynika konieczność wyznaczenia nowych terenów.

Analiza uwarunkowań związanych z szeroko pojętymi potrzebami rozwoju gminy, pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków, do wyznaczenia kierunków rozwoju Gminy:

- 1) nowe tereny zabudowy wiejskiej należy wyznaczać głównie w lukach zabudowy oraz jako kontynuację zabudowy w obszarach o wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej z dostępem do uzbrojenia oraz infrastruktury społecznej,
- 2) wyznaczenie nowych terenów poza obszarami o wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej dopuszczalne wyłącznie na wsiach rozwojowych, gdzie występuje znaczne zapotrzebowanie na nową zabudowę, a struktura przestrzenna i własnościowa nie stanowi znacznych ograniczeń w lokalizacji nowej zabudowy,
- 3) wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej,
- 4) ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych przed zabudową,
- 5) ochrona krajobrazu kulturowego,
- 6) dopuszczenie na terenach wiejskich szerokiego wachlarza usług, w tym tworzenie miejsc do promowania produktów lokalnych,
- 7) rozwój bazy turystycznej szczególnie agroturystyki oraz bazy żywieniowej we wsiach do tego predysponowanych (Kobylice, Landzmerz, Biadaczów),
- 8) rozwój sieci kanalizacyjnej i gazowej,
- 9) rozwój sieci komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych,

- 10) rozwoju usług senioralnych oraz opieki na dziećmi do lat trzech,
 11) rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego,

11. STAN PRAWNY GRUNTÓW.

Najistotniejszy udział w strukturze własności gruntów gminy mają grunty należące do osób fizycznych. Są to przede wszystkim grunty orne, zlokalizowane na całym obszarze gminy oraz pastwiska i łąki. Następnie w wielkości udziałów są spółki prawa handlowego oraz grunty Skarbu państwa które stanowią odpowiednio około 8 i 7%.

Tabela 26 Struktura władania według własności (w %) ³⁴

Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	6,77%
Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	0,30%
Gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	0,06%
Gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	0,01%
Osoby fizyczne	77,68%
Spółdzielnie	5,62%
Kościoły i związki wyznaniowe	0,35%
Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	0,50%
Województwo, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	0,37%
Spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne nie wymienione w grupach 1-14	8,33%

Tabela 27 Powierzchnia gruntów gminnych według form użytkowania (w ha).

		2016	2017	2018
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania	ogółem stan na 1.01	211	213	213
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania (Rodzaje gruntów)	z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	210	212	212
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania	wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	201	203	203
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania	przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	9	9	9
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania	przekazane w użytkowanie wieczyste	1	1	1

³⁴ Opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

W skład gminnego zasobu nieruchomości wchodzi głównie grunty pod drogami publicznymi, obiektami użytku publicznego jak boiska sportowe, placówki oświatowe, kultury i administracji. Zasoby gruntów głównie wskutek sprzedaży nieruchomości ulegają zmniejszeniu. Gmina nie nabywa nowych nieruchomości do zasobu.

12. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.

W gminie Cisek występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych tj. złoża kopalin i ujęć wód podziemnych, wody powierzchniowe, grunty rolne klas I-III, lasy, zasoby przyrodnicze chronione przepisami ustawy, zabytki które omówione zostały w części A - Uwarunkowania

13. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.

Wg danych zawartych w rejestrach terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz zgromadzonych w bazie danych SOPO (System Osłony Przeciw osuwiskowej) na terenie gminy zarejestrowano 9 terenów, na których odnotowano zjawiska osuwiskowe oraz 5 terenów, na których istnieje zagrożenie ruchami masowymi w przyszłości.

Większość z osuwisk występujących na terenie gminy występuje w części południowej. W okolicy Miejsca Odrzańskiego (Dąbrowa) stwierdzono 3 osuwiska i należą one do największych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, dwa z nich są osuwiskami aktywnymi, a jedno jest nieaktywne. Kolejne 4 osuwiska występują w dolinie Dzielnicy, na południe od Błazejowic (3 z nich są okresowo aktywne, jedno aktywne), po 1 osuwisku rozpoznano w okolicy Steblowa (aktywne) oraz Roszowice/Nieznaszyna (aktywne). Tylko osuwisko w Miejscu Odrzańskim (w obrębie terasy zalewowej) okresowo aktywne położone jest w pobliżu zabudowy mieszkalnej, pozostałe położone są z dala od siedzib ludzkich i tym samym nie stwarzają zagrożenia.

Obszary zagrożone ruchami masowymi generalnie występują na terenach stoków i zboczy dolinnych, na których występują obszary osuwiskowe, z czego jeden obszar stwierdzono w dolinie rzeki Cisek w Steblowie, 3 stwierdzono w okolicy Łanów i Błazejowic, a 1 odnotowano w Miejscu Odrzańskim, na krawędzi morfologicznej, opadającej ku dolinie Odry.

14. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.

Złoża kopalin występujących na terenie gminy Cisek zostały wymienione i omówione w części A – Uwarunkowania.

Zasoby wód podziemnych występujących na terenie gminy Cisek zostały wymienione i omówione w części A – Uwarunkowania.

15. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.

Tereny górnicze występujące na terenie gminy Cisek – „Kobylice Południe 1” ustanowione dla wydobywania kruszywa naturalnego ze złoża „Kobylice III” :

- kruszywa naturalne, surowce ilaste ceramiki budowlanej,
- zagospodarowanie - złoża eksploatowane,

- użytkownicy: Góraǳe Kruszywa sp. z o.o.,
- koncesja decyzja 36/2006 (DOŚ-II.7513/24/06) rok wydania 2006, zmieniona decyzją DOŚ- II. 7422.1.13.2015. JJ z dnia 29 lutego 2016 r.
- termin ważności koncesji 2035-12-31.

16. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.

16.1. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI.

16.1.1. KOMUNIKACJA DROGOWA.

W skład systemu drogowego na terenie gminy Cisek wchodzą:

Drogi wojewódzkie:

Nr 421 Szczyty-Błażejowice-Nędza

Nr 422 Błażejowice(dr. 421) - Dzielnica - Przewóz - rz. Odra - Dziergowice

Nr 427 Dr. 45-Zakrzów-Kochaniec-Roszowice-Dzielnica

Nr 410-dr. 418 K. Koźle-Kobylice-Biadaczów-rz. Odra-Brzeźce

Drogi powiatowe na terenie gminy Cisek:

Nr 1403 O Roszowice – Biadaczów

Nr 1404 O Cisek – Bierawa

Nr 1422 O Zakrzów – Cisek

Nr 1423 O Sukowice – Długomiłowice

Nr 1424 O Nieznaszyn – Steblów

Nr 1425 O Roszowice – Steblów

Nr 1428 O Miejsce Odrzańskie – Dzielnica

Nr 1432 O Dzielnica – Przewóz

Nr 1437 O Miejsce Odrzańskie – gr. woj. (Lasoki)

Tabela 28 Wykaz dróg publicznych gminnych ³⁵

Wykaz dróg gminnych publicznych			
L p.	Nr drogi	Nazwa odcinka	Dł. drogi
1	108201 O	Podlesie - Miejsce Odrzańskie	1,912
2	108202 O	Przewóz - Podlesie	2,431
3	108203 O	Roszowice - Przewóz	1,49
4	108204 O	Roszowicki Las- Roszowice	4,128
5	108205 O	Cisek-Landzmerz	1,451
6	108206 O	Cisek - Roszowicki Las	1,683
7	108207 O	Landzmerz - Sukowice	3,98
8	108208 O	Błażejowice - Ponięcice	1,0
9	108209 O	Łany - Podlesie	2,50
10	108210 O	Łany - Roszowice	2,20
11	108211 O	Roszowicki Las - Sukowice	2,50
12	108212 O	Cisek - Steblów	2,80

³⁵ Dane własne Urzędu Gminy

13	108213 O	Landzmiern Długomiłowice (Gmina Renska Wies)	3,0
14	108214 O	Kobylice- Dębowa (Gmina Reńska Wieś)	2,50
15	108215 O	Kobylice - Akwen Debowa	1,0
16	108216 O	Kotliny	1,10

Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe. Podstawowy układ tworzą drogi wojewódzkie. Układ komunikacyjny w gminie Cisek posiada charakter pasmowy. Na system drogowy Gminy Cisek składają się drogi o znaczeniu regionalnym oraz lokalnym (drogi wojewódzkie i powiatowe). Przez Gminę Cisek nie przebiega żadna droga krajowa. Najbliższa z nich, pełniąc jednocześnie istotną rolę w powiązaniach terenu gminy z miastem wojewódzkim Opolem, Kędzierzynem-Koźlem oraz Raciborzem, przebiega po zachodniej stronie jej granic. Jest to droga krajowa nr 45 relacji: Zabełków – Racibórz – Reńska Wieś – Opole – Kluczbork – Wieluń – Złoczew. Sieć dróg wojewódzkich przebiega przez południową część terenu Gminy Cisek, zapewniając powiązania drogowe prawego brzegu Odry z drogą krajową nr 45. Długość dróg wojewódzkich na terenie Gminy Cisek wynosi 19,43 km. Drogi wojewódzkie nr 421 i nr 422 na całym swym przebiegu przez teren gminy nie odpowiadają parametrom stawianym drodze IV klasy technicznej. Drogi wojewódzkie mają istotne znaczenie w powiązaniach terenów prawego brzegu Odry z drogą krajową nr 45 relacji Opole – Racibórz oraz z drogą wojewódzką 408 relacji Kędzierzyn-Koźle – Gliwice. Sieć dróg powiatowych na terenie gminy jest dostatecznie gęsta i zapewnia możliwość dojazdu do wszystkich miejscowości, niestety cechują ją słabe parametry techniczne i geometryczne.³⁶

Pomimo braku dróg krajowych na terenie gminy jest ona dobrze skomunikowana z ośrodkami zewnętrznymi jak Kędzierzyn- Koźle, Opole czy Aglomeracja Śląska. Ponadto system dróg lokalnych stanowi czytelny układ komunikacyjny umożliwiający komunikację pomiędzy miejscowościami gminy.

Drogi lokalne, które łączą poszczególne miejscowości, są utwardzone, o nawierzchni asfaltowej. Stan dróg jest bardzo zróżnicowany, przede wszystkim wymagają one wymiany i modernizacji nawierzchni, budowy chodników na obszarach zabudowy oraz kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego. Niemniej obserwuje się sukcesywną poprawę stanu dróg zaliczyć do nich można: przebudowę drogi powiatowej nr 1403, budowę mostu Cisek-Bierawa, budowę dróg dojazdowych do zabudowy oraz do gruntów rolnych.

Brak jest połączenia i przeprawy przez rzekę Odra w ciągu dróg wojewódzkich nr 410 oraz 422. Między Biadaczowem, a Brzeźcami oraz Przewozem (stąd nazwa miejscowości i herb), a Dziergowicami pływały promy, które obecnie są nieczynne.

16.1.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA.

Przez gminę Cisek nie przebiega żadna linia kolejowa.

16.1.3. KOMUNIKACJA ROWEROWA I PIESZA.

Na terenie gminy wyznaczony jest szlak rowerowy, biegnący przez miejsca o wysokich wartościach kulturowych oraz przyrodniczych. Szlak został poprowadzony wzdłuż rzeki Odry przez zmodernizowane wały przeciwpowodziowe. Ponadto na terenie byłej linii kolejowej znajduje się droga rowerowa o długości 16 km przebiegająca od granicy gminy Reńska Wieś, aż do granicy powiatu w Polskiej Cerekwi.

³⁶ Strategia rozwoju gminy Cisek na lata 2016-2025

Ruch pieszy w Gminie odbywa się głównie na terenach zabudowanych na wydzielonych ciągach pieszych.

16.1.4. KOMUNIKACJA WODNA

Przez teren gminy przechodzi szlak wodny „Odrzańska Droga Wodna”, zakwalifikowana do III klasy drogi wodnej.

16.2. STAN SYSTEMU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

16.2.1. SYSTEM GOSPODARKI WODNEJ.

Gmina nie jest w pełni zwodociągowana, około 92,8% ludności ma dostęp do wodociągu. Obecnie w Gminie funkcjonują trzy komunalne wodociągi grupowe w tym jeden zaopatrywany jest w wodę z własnego ujęcia, które zaopatrują w wodę wszystkie wsie gminy. Są to:

- wodociąg grupowy „Zakrzów – Cisek”, obejmujący zasięgiem obsługi wieś Cisek, Sukowice, Steblów, Roszowski Las, Landzmierni i Byczynica, a także wieś Zakrzów i Jaborowice gminy Polska Cerekiew,
- wodociąg grupowy „Błaziejowice”, zaopatrujący w wodę wieś Błaziejowice, Łany, Miejsce Odrzańskie, Podlesie, Przewóz, Dzielnica, Nieznaszyn i Roszowice. W 2011 roku wydano pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych utworów trzeciorzędowych, ujętych za pomocą studni wierconych nr 1 i 2 w Błaziejowicach na potrzeby wodociągu grupowego „Błaziejowice” ($Q_{sr}/Q_{max} = 550,0 \text{ m}^3/\text{d}; 35,0 \text{ m}^3/\text{h}$) oraz odprowadzanie ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody, do ziemi. Woda surowa pobierana z ujęcia wymaga uzdatniania poprzez napowietrzanie oraz filtrację na złożach piaskowo-żwirowych.
- wodociąg grupowy Kędzierzyn- Koźle”, zaopatrujący w wodę wieś Kobylce.

Długość sieci wodociągowej wynosi 109,2 km, przy 1692 szt. przyłączy wodociągowych

16.2.2. SYSTEM GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ.

W Cisku funkcjonuje kanalizacja sanitarna, której stan techniczny jest dobry. W gminie dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej posiada ok. 15,8 % ogółu ludności przy 417 przyłącach. Skanalizowane są miejscowości Kobylce, Landzmierni, Cisek. Planowana jest dalsza budowa kanalizacji sanitarnej w pozostałych wsiach gminy.

16.2.3. SYSTEM INFRASTRUKTURY GAZOWEJ.

Przez teren gminy przebiega sieć gazownicza wysokiego ciśnienia będąca w posiadaniu operatora GAZ – SYSTEM S.A., Gazociąg Kędzierzyn – Koźle – Granica RP (Polska – Czechy). W sieć gazową dystrybucyjną niskiego ciśnienia zaopatrzeni są jedynie mieszkańcy wsi Kobylce.

16.2.4. SYSTEM ENERGETYCZNY.

Przez teren Gminy przebiega jedna sieć dystrybucyjna wysokich napięć - linia jednotorowa 110 kV relacji Blachownia – Studzienna. Na terenie gminy zlokalizowane jest około 52 km linii średnich napięć oraz około 79 km linii niskich napięć napowietrznych i kablowych.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące stacje transformatorowe 15/0,4kV:

- 1) Cisek – 8 stacji

- 2) Kobylice – 8 stacji
- 3) Roszowski Las – 6 stacji
- 4) Roszowice – 5 stacji
- 5) Łany – 5 stacji
- 6) Miejsce Odrzańskie - 4 stacje
- 7) Landzmiarz – 4 stacje
- 8) Przewóz – 3 stacje
- 9) Podlesie – 3 stacje
- 10) Steblów – 3 stacje
- 11) Dzielnica – 2 stacje
- 12) Błazejowice – 2 stacje
- 13) Sukowice – 2 stacje
- 14) Nieznaszyn -1 stacja

Razem: 56 stacji

Obecnie uzupełniającą formę systemu energetycznego pełnią także instalacje fotowoltaiczne, tzw. mikroinstalacje.

16.2.5. SYSTEM TELEKOMUNIKACYJNY.

Istniejąca sieć telefoniczna jest sprawna technicznie, podlega stałej konserwacji i modernizacji. W gminie Cisek jest stały dostęp do Internetu przez szybkie łącza światłowodowe.

Dostęp do sieci telekomunikacyjnej realizowany jest przez ogólnopolskich operatorów min. Orange i Netia, P4, a dostęp do sieci telefonii komórkowej odbywa się min. za pośrednictwem stacji telefonii komórkowych zlokalizowanych poza terenem Gminy.

16.2.6. SYSTEM GOSPODARKI CIEPLNEJ.

W gminie nie występuje zorganizowany system gospodarki ciepłej. Gospodarstwa domowe i inne podmioty zaopatrywane są w ciepło za pośrednictwem indywidualnych źródeł ciepła. Wykorzystywane są źródła indywidualne tj. piece stacjonarne na paliwa stałe rzadziej na gaz ze zbiornikiem na gaz płynny propan – butan. Coraz częściej w odniesieniu do nowej zabudowy jednorodzinnej stosowane są instalacje z pozyskiwaniem ciepła z odnawialnych źródeł tj. pompy ciepła, i instalacje solarne i tendencja ta będzie wzrastać.

16.3. GOSPODARKA ODPADAMI.

Gmina należy do Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Czysty Region” z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu, który prowadzi kompleksową gospodarkę odpadami komunalnymi. Związek powołany został w celu realizowania następujących zadań:

- budowy i eksploatacji regionalnego centrum zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w Kędzierzynie - Koźlu;
- rekultywacji składowisk odpadów komunalnych;
- odbioru i transportu odpadów komunalnych;
- informacji i edukacji społeczności lokalnej;
- pozyskiwanie środków pomocowych krajowych, zagranicznych i organizacji międzynarodowych na finansowanie realizacji zadań Związku.

Tabela 27 Gospodarka odpadami i selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Cisek w 2017 roku.³⁷

³⁷ Gospodarowanie odpadami na terenie woj. opolskiego WIOŚ

Gmina	Ilość odpadów komunalnych odebranych i zebranych z terenu gminy	Ilość odpadów zdeponowanych na składowisku (Mg)	Ilość odpadów zagospodarowanych w sposób inny niż składowanie (Mg)	Ilość (Mg) wraz z udziałem (%) odpadów komunalnych odebranych i zebranych w ramach selektywnej zbiórki, w tym PSZOK oraz ich łączny udział % w masie komunalnych odpadów odebranych i zebranych										Σ
PSZOK (liczba) – ilość zebranych odpadów komunalnych		Miejsce składowania odpadów Proces D5	Proces zagospodarowania odpadów *	P	SZ	TW	ZOO	BIO	N	ZSEiE	W	BiR		%
Cisek CR 	2 170,4 Mg ↑ 382 kg/miesz./r.	27,7 ↑ 1,3%	2 142,8 ↑ 98,7%	0,1 ↑	70,4 ↓	0,0 ↔	103,2 ↑	378,5 ↑	0,0 ↔	0,1 ↑	96,6 ↑	5,6 ↓		654,4 ↑
PSZOK 0,0 Mg		• Gliwice	R1, R3, R4, R5, R12, R12/D8, R13	0,0%	10,8%	0,0%	15,8%	57,8%	0,0%	0,0%	14,8%	0,9%		30,1

Gdzie:

R3, R5, R12, R12/D8, R13 - Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania oraz zgazowanie i pirolizę z wykorzystaniem tych składników jako odczynników chemicznych)

P - Papier i tektura, w tym opakowania

SZ - szkło białe i kolorowe, w tym opakowania

TW – tworzywa sztuczne w tym opakowania

BIO - Odpady biodegradowalne (z wył. papieru i tektury)

N - Odpady niebezpieczne

ZSEiE - - Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W - Odpady wielkogabarytowe

BiR - Odpady budowlane i remontowe .

Wszystkie odpady zebrane na terenie Gminy zostały zagospodarowane w inny sposób niż składowanie, co świadczy o prawidłowej gospodarce odpadami.

Sposób postępowania z odpadami innymi niż komunalne regulowane są przepisami odrębnymi.

16.4. INFRASTRUKTURA PRZECIWPOWODZIOWA.

Na całej długości nadodrzańskiej granicy gminy Cisek, został wybudowany wał ciągle wzdłuż rzeki Odry który ochrania tereny sołectw: Kobylce, Landzmierz, Cisek, Roszowski Las, Przewóz, Podlesie i Miejsce Odrzańskie.

17. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.

W ustaleniach planu zagospodarowania przestrzennego województwa zawarto następujące zadania celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, stanowiącym podstawę do uzgodnienia studium, obejmujące obszar gminy Cisek tj.:

- 1) Budowa gazociągu Kędzierzyn-Koźle – Republika Czeska,
- 2) Budowa cofkowych wałów przeciwpowodziowych rz. Dzielnicki wraz z Kanałem Ulgi w m. Roszowski Las, Roszowice, Dzielnica gm. Cisek. Budowa kanału ulgi o wymiarach szerokość dna B=4,00m, nachylenie skarp koryta n=1:2 wraz z budową syfonu, rowów odprowadzających wodę z utworzonego polderu i budowlą rozrządową, budowa wałów kanału ulgi o parametrach szerokość korony wałów B=3,0 m,
- 3) Odbudowa urządzeń wodnych i zabudowy regulacyjnej dla skoncentrowania przepływów w korycie rzeki Odry wraz z odcinkowym udrożnieniem szlaku żeglugowego kl. Ia rz. Odry w km 51+200-98+100 na odcinku Racibórz – Śluza Kędzierzyn-Koźle,
- 4) Remont ubezpieczeń lewego brzegu rzeki Odry w km. 72+000- 74+000 i 76+300-78+400 w m. Przewóz i Roszowski Las - usuwanie szkód powodziowych z 2010 r.

18. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.

Na terenie Gminy na podstawie map zagrożenia powodziowego wyznaczono:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią położone są w dolinie rzeki Odry.

Na poziomie Gminy ochronę przed powodzią realizuje się w szczególności przez: kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, racjonalne retencjonowanie wód, zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze, zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód, prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie ochrony przed powodzią oraz ograniczania jej skutków. Od 2004 roku sukcesywnie budowane były lewobrzeżne obwałowania rzeki Odry. Na dzień dzisiejszy został wybudowany wał ciągły na całej długości nadodrzańskiej granicy gminy Cisek, który ochrania od strony rzeki Odry tereny sołectw: Kobylice, Landzmierny, Cisek, Roszowski Las, Przewóz, Podlesie i Miejsce Odrzańskie. Funkcjonalność osiągnął także zbiornik Racibórz, który pośrednio chroni tereny gminy przed zalaniem.

19. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA OKREŚLENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

Gmina Cisek posiada znaczny potencjał rozwojowy ze względu na:

- bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa,
- walory wynikające z położenia w sieci osadniczej Województwa Opolskiego (szczególnie - niewielka odległość do Kędzierzyna - Koźla, granicy z Czechami i aglomeracji śląskiej,
- korzystne warunki do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno - spożywczego,
- otwarte zbiorniki wodne stanowią szansę na rozwój sektora zabudowy letniskowej i mieszkaniowej jednorodzinnej,
- korzystne warunki do rozwoju turystyki, rowerowej, konnej i kajakowej,
- wysoka jakość przestrzeni publicznych,
- kopalnie, które są wartościowym źródłem piasku i żwiru wykorzystywanego w budownictwie i produkcji gotowych elementów betonowych.

Ograniczeniem dla rozwoju nowej zabudowy o charakterze nierolniczym są grunty wysokich klas bonitacyjnych, które z kolei są korzystne dla rozwoju rolnictwa.

Dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne terenów oraz sieci połączeń tych funkcji w okresie kierunkowym wymaga zachowania walorów historyczno-kulturowych, a także zagospodarowania nowych terenów, zarówno związanych z miejscem zamieszkania oraz pracy, jak i miejscem wypoczynku. W okresie kierunkowym wnioskuje się konieczne zmiany we wszystkich dziedzinach, uwzględniające możliwości rozwoju tkwiące w przestrzeni przyrodniczej, kulturowej i w sferze społecznej.

Priorytetem powinno być dążenie do zahamowania i ograniczenia migracji, zwłaszcza młodzieży, poprzez sprzyjanie powstawaniu atrakcyjnych miejsc pracy, zamieszkania, bogaty wybór usług, w tym oświatowych, kulturalnych, rekreacyjnych itp. Szeroko ujęty program poprawy jakości życia mieszkańców poprzez atrakcyjne zagospodarowanie terenu w Gminie

Cisek, powinien wpłynąć na zahamowanie migracji i stymulować zainteresowanie zamieszkiwaniem i pracą na jej terenie, zarówno ze strony mieszkańców jak i ludności spoza gminy, a nawet spoza Województwa Opolskiego. Nie bez znaczenia jest także odpowiednie zaopatrzenie w opiekę i atrakcyjne zamieszkanie ludzi w wieku poprodukcyjnym, których liczba będzie znacznie rosła. Dotychczasowe działania w tym zakresie są mało wystarczające i niewielkie w stosunku do potrzeb oraz działań podejmowanych w gminach o podobnym potencjale.

1) UZBROJENIE I KOMUNIKACJA:

Dotychczasowe uzbrojenie terenu jest niewystarczające, szczególnie w zakresie odprowadzenia ścieków. Brak kanalizacji, za wyjątkiem wsi Kobylice, Landzierz, Cisek, jest podstawowym problemem do rozwiązania w okresie kierunkowym. Zaopatrzenie w wodę jest wystarczające, natomiast w okresie kierunkowym może pojawić się konieczność rozwoju i modernizacji systemu zaopatrzenia w wodę.

Ochrona powietrza wymaga w okresie kierunkowym rozwoju sieci gazowej dla celów grzewczych i socjalnych oraz pozyskiwania energii z lokalnych odnawialnych źródeł energii.

Sieć energetyczna niskiego i średniego napięcia jest obecnie wystarczająca, niemniej wymagać będzie modernizacji oraz budowy nowych odcinków.

W okresie kierunkowym istnieje konieczność rozbudowy sieci gazowej nie tylko w Kobylicach, ale też w pozostałych miejscowościach gminy w szczególności w Cisku i Landzierz oraz wykorzystanie gazu do ogrzewania w celu ochrony klimatu. Rozwój gospodarki cieplnej powinien być powiązany z budową sieci gazowej.

2) ŁAD PRZESTRZENNY:

Dotychczasowy stan ładu przestrzennego w gminie Cisek w okresie kierunkowym wymaga zachowania cennych układów zabudowy oraz przekształceń związanych z zachowaniem i rewitalizacją istniejących obiektów oraz rozbudową mieszkalnictwa, szczególnie jednorodzinnego na terenach o funkcji mieszkaniowej, a nie tylko o funkcji mieszkaniowo-rolniczej. Poprawa ładu przestrzennego wymaga uwzględnienia wielofunkcyjnego rozwoju, w wybranych wsiach szczególnie w aspekcie szeroko pojętych usług. Zachowanie tożsamości kulturowej i ochrona wartości historycznych, zarówno obiektów jak i układów zabudowy, wymaga rewitalizacji zabudowy w otoczeniu i sąsiedztwie obiektów historycznych. Istniejąca struktura hierarchiczna sieci osadniczej w granicach gminy charakteryzuje się nie znacznym rozproszeniem, a część wsi łączy się ze sobą (Cisek i Landzierz, Łany i Błaziejowice, Roszowice i Miejsce Odrzańskie, a także Sukowice i Stebłów które łączą się przez gminę sąsiednią i miejscowość Zakrzów). Niemniej zabudowa w wielu wsiach ma charakter rozproszony. Głównym ośrodkiem usługowym jest wieś Cisek, a wspomagającym wieś Łany. Dla rozwoju mieszkalnictwa predysponowana jest wieś Kobylice, Landzierz i Cisek. Najwięcej miejsc pracy poza rolnictwem występuje głównie w Cisku i Łanach.

Struktura hierarchiczna sieci osiedleńczej gminy, w okresie kierunkowym, powinna charakteryzować się dobrą dostępnością komunikacyjną, usprawniającą jej właściwe funkcjonowanie podnosząc jakość życia mieszkańców. W ww. tzw. jednostkach szkolnych, należy projektować sieć dróg pieszo – rowerowych umożliwiającą bezpieczne dojście i dojazd rowerem dzieci do szkoły podstawowej z mniejszych wsi będących w promieniu obsługi szkolnej.

3) OCHRONA ŚRODOWISKA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

Zrównoważony rozwój gminy Cisek w okresie kierunkowym wymaga zachowania i ochrony walorów środowiska, w powiązaniu z koniecznym rozwojem nowych funkcji terenu, wynikających z nowych potrzeb i aspiracji mieszkańców gminy. Szczególnie ze względu na atrakcyjne położenie gminy w sieci osiedleńczej (bliskość Kędzierzyna - Koźle) muszą w przyszłości wystąpić pewne konflikty pomiędzy zachowaniem stanu przestrzeni

rolniczej w szczególności gruntów rolnych wysokich klas, których jest znaczna ilość, a rozwojem nowych funkcji, szczególnie związanych z mieszkalnictwem oraz zjawiskiem suburbanizacji oraz rozwojem stref tzw. aktywizacji gospodarczej. Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej jest również często w konflikcie z ochroną gruntów rolnych i leśnych. Globalizacja i międzynarodowe powiązania ekonomiczne wymuszają ograniczanie przestrzeni rolniczej i ten trend jest nie do uniknięcia, szczególnie po wejściu Polski do Unii Europejskiej, powiązanej z globalną gospodarką światową. Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, a także wód gruntowych, wymaga zachowania terenów cennych przyrodniczo.

Na terenie gminy występowanie terenów chronionych obszarowo może stać w konflikcie z ograniczeniami szczególnie na obszarze chronionego krajobrazu „Wronin - Maciowakrze”. W tym aspekcie należy dążyć do takiego wyznaczania kierunków rozwoju, aby nie stały w sprzeczności z obowiązującymi w tym zakresie przepisami uchwalonymi przez Sejmik Woj. Opolskiego. Obszar gminy Cisek, w związku z dość znacznym zróżnicowaniem siedlisk obfituje w chronione i rzadkie gatunki roślin. Związane jest to między innymi z faktem występowania rozległych dolin rzek.

Przez teren Gminy przepływają rzeki Odra, Cisek, Dzielnica, Koźlanka.

Rozwój funkcji pozarolniczych w obrębie terenów wysokich klas bonitacyjnych może być w konflikcie z ochroną tychże gruntów oraz wysokim kosztem pozyskania gruntów pod inwestycje. Ograniczenia w zabudowie wzdłuż dolin rzecznych wynikać będą z położenia ich na obszarze zagrożenia powodzią i na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Należy szukać rozwiązań planistycznych, które pozwolą na zachowanie walorów środowiskowych, naturalnych i kulturowych i nie blokowały koniecznego rozwoju nowych funkcji w gminie.

Prorozwojowe kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek wymagają w pierwszej kolejności zachowania tożsamości kulturowej wraz z jej dziedzictwem. Zachowaniu powinny podlegać obiekty objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru oraz rygorom obiekty ujęte w ewidencji zabytków. Dla strefy ochrony konserwatorskiej należy określić zasady kształtowania nowej zabudowy oraz wskazać elementów układu, który podlega bezwzględnej ochronie.

Atuty i walory wynikające z szeroko pojętej ochrony środowiska w przestrzeni kulturowej, bezpośrednio wpływają na atrakcyjność gminy dla inwestorów, zarówno w zakresie inwestycji związanych z miejscem zamieszkania, miejscem pracy jak i miejscem wypoczynku i rekreacji. Mając na uwadze tę zależność, odbudowa obiektów i założeń urbanistycznych dziedzictwa kulturowego, szczegółowo powinna być traktowana priorytetowo.

4) WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA ORAZ POTRZEBY ROZWOJOWE GMINY.

Istniejące warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona zdrowia w Gminie Cisek, analizowane w aspekcie danych demograficznych i zatrudnienia, edukacji, kultury, sportu, wypoczynku oraz pomocy społecznej, podobne są do statystycznych danych na temat warunków i jakości życia w Województwie Opolskim.

Baza oświatowa, opieka zdrowotna oraz baza jednostek kultury i sportu jest wystarczająca. Mając na uwadze spadającą liczbę urodzeń dzieci w gminie, istniejąca infrastruktura społeczna w zakresie oświaty winna być utrzymana i dostosowywana do potrzeb przestrzennych oraz poprawy warunków nauczania. Stan obiektów publicznych oraz przestrzeni publicznych jest dobry, wymagać on będzie dalszego utrzymania oraz podnoszenia walorów estetycznych i użytkowych. Przewiduje się, że baza pomocy społecznej oparta także na organizacjach pozarządowych będzie się aktywnie rozwijać wobec postępującego zjawiska starzenia się społeczeństwa.

W celu podtrzymania spadku stopy bezrobocia oraz niwelowania niekorzystnych cech zwłaszcza wśród osób zamieszkających na wsiach oraz osób 50 +, należy dążyć do stwarzania warunków dla rozwoju przede wszystkim indywidualnej aktywności ekonomicznej poprzez rozwój głównie małych, ale i średnich przedsiębiorstw, w tym położyć także nacisk na rozwój turystyki i wypoczynku związanym z położeniem geograficznym gminy, w tym atrakcjami przyrodniczymi, cennymi zabytkami oraz produktami regionalnymi.

Jednocześnie, aby przyciągnąć osoby należy intensywnie promować produkty regionalne.

Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Cisek powinna wpłynąć na lepsze wskaźniki wzrostu prognozowanej ilości mieszkańców i zahamowanie ujemnych trendów, np. w prognozowanych ilościach dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu. Obecnie, a tym bardziej w okresie kierunkowym, należy rozważyć restrukturyzację przedszkoli oraz ewentualną adaptację obiektów lub ich części na żłobki.

Potrzeby rozwojowe Gminy zostały określone na podstawie analizy ekonomicznej środowiskowej i społecznej, prognozy demograficznej oraz możliwości finansowych gminy, maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

5) BEZPIECZEŃSTWO.

W zakresie bezpieczeństwa wyróżniono trzy główne aspekty:

- bezpieczeństwo porządku publicznego,
- bezpieczeństwo przeciwpożarowe,
- bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

Bardziej bezpieczne sposoby zagospodarowania terenu powinny stanowić czynnik dodatkowy bezpieczeństwa publicznego, np. stosowanie przejrzystych układów urbanistycznych w zabudowie, oświetlenie dróg i ulic, systemy alarmowe czy, w razie potrzeby, monitoring kamer ulicznych. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe wymaga modernizacji i wzmocnienia służb straży pożarnej oraz stosowania przepisów ppoż. w zagospodarowaniu terenów. Bezpośredni wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa w tym zakresie będzie miało przyszłe zagospodarowanie przestrzenne terenów, uwzględniające stosowną dostępność drogową i rozmieszczenie obiektów, odległość pomiędzy nimi, zaopatrzenie w wodę dla celów przeciwpożarowych, a także stosowanie odpowiednich materiałów budowlanych (lub odpowiednio zabezpieczonych), ograniczających zagrożenie pożarowe.

W aspekcie ochrony przeciwpowodziowej kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Cisek wymagają rozwiązań kompleksowych w skali całych zlewni, nie tylko gminy. Problemy ochrony przeciwpowodziowej i jej powiązań z zagospodarowaniem przestrzennym, wyznaczają mapy zagrożenia powodzią (MZP), w której wskazane są min. obszary zagrożenia powodzią oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. Q1% - obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat. Q10% - obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat. Dokument ten jest realizacją Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa), tj. obowiązku sporządzenia przez kraje członkowskie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego. W przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego znaczna część miejscowości zagrożona jest zalaniem.

6) STAN PRAWNY GRUNTÓW.

Analiza uwarunkowań dotyczących stanu prawnego gruntów umożliwia wyciągnięcie następujących wniosków:

- znaczna część terenów stanowi własność prywatną oraz innych podmiotów w tym spółek Prawa handlowego,

- najmniej terenów stanowi własność Gminy,

Realizacja prorozwojowej polityki przestrzennej w gminie wymaga w okresie kierunkowym znacznego zwiększenia terenów stanowiących własność gminy.

CZĘŚĆ B

KIERUNKI ROZWOJU

1. OGÓLNE ZAŁOŻENIA KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CISEK NA TLE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA KRAJU, STRATEGII I PLANU ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO I STRATEGII ROZWOJU GMINY

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt, sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając ustalenia strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a także strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek opracowano w oparciu o analizę następujących dokumentów strategicznych:

- 1) Plan Zagospodarowania Województwa Opolskiego (uchwała Sejmiku Nr XLIX/357/2002 z dnia 24 września 2002 roku następnie zmieniona uchwałą nr XLVIII/505/ 2010 r. oraz zmieniona dnia 24 kwietnia 2019 r. uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego,
- 2) Strategię Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020.
- 3) Strategię Rozwoju Gminy Cisek na lata 2015-2025,
- 4) Strategię rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko – Kozielskiego,

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego zwraca uwagę na problemy społeczne występujące w gminie. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wskazuje 4 miejskie obszary funkcjonalne związane z miastami w tym obszar funkcjonalny Kędzierzyn- Koźle - gm. Bierawa, gm. Cisek, gm. Reńska Wieś, gm. Leśnica, gm. Ujazd.

Rysunek 10. Położenie gminy na tle obszaru funkcjonalnego Kędzierzyn - Koźle

Na terenie gminy znajdują się gleby o wysokich klasach bonitacyjnych wymagających ochrony. Plan wyznacza w tym zakresie następujące kierunki rozwoju oraz zasady zagospodarowania:

Kierunki zagospodarowania: ochrona gleb o najwyższej wartości rolniczej przed przeznaczaniem na cele niezwiązane z gospodarką rolną, przeciwdziałanie procesom degradacji warunków środowiskowo-siedliskowych obniżających zdolności produkcyjne oraz ochrona przed pogorszeniem właściwości fizycznych, chemicznych i edaficznych gleb, optymalizacja stosunków powietrzno-wodnych gleb oraz przeciwdziałanie skutkom susz, rewitalizacja oraz rekultywacja terenów przekształconych antropogenicznie, ochrona, odtwarzanie i rozbudowa obszarów rolnych o wysokich walorach przyrodniczych.

Zasady zagospodarowania: przeciwdziałanie rozpraszania zabudowy na tereny otwarte, ograniczanie przeznaczania gleb na cele niezwiązane z naturalnymi predyspozycjami, przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów glebowych, zwiększanie terenów objętych rolnictwem ekologicznym i zintegrowanym, stabilizacji warunków wodnych, mikroklimatycznych i ekologicznych, w tym zachowanie i odtwarzanie gleb hydrogenicznych i obszarów wodno-błotnych, melioracja otwartych przestrzeni rolniczych, wzmacniających mozaikowość i bioróżnorodność środowiska terenów rolnych, przeciwdziałanie obniżania lustra wód gruntowych (melioracje, wycinka lasów, eksploatacja kopalin, regulacje cieków wodnych), zapobiegania erozji gleb, melioracji i mikro melioracji przestrzeni rolniczej, przeciwdziałającej suszy rolniczej, ochrona, odtwarzanie i rozbudowa obszarów rolnych o wysokich walorach przyrodniczych, rewitalizacja i rekultywacja terenów zdewastowanych i zdegradowanych typu brownfield, wzmacnianie funkcji korytarzy ekologicznych, ograniczających ich zainwestowanie, sprzyjających migracji gatunków, ochrona i wzbogacanie biologiczne terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (HNV i zielone pierścienie).

Gmina należy do wiejskich obszarów funkcjonalnych ze zróżnicowaną skalą problemów społecznych i ekonomicznych wymagających wsparcia procesów rozwojowych. Plan wyznacza w tym zakresie następujące kierunki rozwoju oraz zasady zagospodarowania:

Kierunki zagospodarowania: ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych gleb, rozwój wyspecjalizowanego rolnictwa poprawiającego towarowość gospodarstw rolnych, rozwój infrastruktury transportowej o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym, w tym budowa i rozbudowa dróg dojazdowych do miast subregionalnych i lokalnych ośrodków wzrostu, rozwój infrastruktury technicznej, w tym energetyki odnawialnej dla zabezpieczenia podstawowych potrzeb ludności i wzrostu atrakcyjności gospodarczej tych obszarów, rozwój infrastruktury społecznej dla zaspokojenia bytowych (codziennych) potrzeb ludności, rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych w celu przywrócenia ich do użytkowania, w tym ponownego wykorzystania gospodarczego, rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych w oparciu o zachowane zasoby przyrodniczokulturowo-krajobrazowe, poprawa jakości środowiska, poprawa funkcjonalności i estetyki terenów zabudowy wiejskiej.

Zasady zagospodarowania: racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzeni poprzez intensyfikację zagospodarowania istniejącego (rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych, wykorzystywanie istniejących rezerw terenowych), porządkowanie i kształtowanie struktur funkcjonalnych w kierunku rozdzielenia sfer produkcji rolniczej od funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych, koncentracja terenów zurbanizowanych w oparciu o istniejące struktury osadnicze dysponujące zapleczem usług i wyposażeniem w infrastrukturę, prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej opartej na ochronie zasobów leśnych wraz z zalesianiem gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa oraz turystyki i rekreacji, wzmacnianie ciągłości i spójności struktur przyrodniczych ze

szczególnym uwzględnieniem obszarów chronionych, ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego (zachowanie oraz renowacja zabudowy historycznej i zasobów kulturowych) dla wsparcia różnych form turystyki i rekreacji, wsparcie różnych form turystyki i rekreacji, w tym ekoturystyki i agroturystyki.

Główne inwestycje dotyczące ponadlokalnych celów publicznych zapisanych w PZPWO dotyczą gospodarki wodnej, przeciwpowodziowej i jedna inwestycja dotyczy infrastruktury gazowniczej. Część zdefiniowanych w PZPWO obszarów, w tym obszar zagrożenia powodziowego jest nieaktualny, gdyż w Gminie zrealizowano główne inwestycje przeciwpowodziowe wzdłuż rzeki Odry.

W strategii rozwoju województwa uwzględniono szereg celów strategicznych, które dotyczą gminy Cisek takich jak: potrzeba rozwoju wielofunkcyjnych obszarów wiejskich, ochrona gruntów rolnych o wysokiej przydatności do produkcji rolniczej, wysoka jakość środowiska, dostępność do miejsc pracy dóbr i usług.

W studium wykorzystano również cały szereg zapisów Strategii Rozwoju Gminy Cisek Wizja rozwoju Gminy tj. **„W 2025 roku Gmina Cisek będzie zapewniać mieszkańcom wysoki standard życia w oparciu o wysokiej jakości usługi publiczne, czyniące z gminy miejsce, w którym warto mieszkać, pracować, uczyć się, rozwijać biznes i wypoczywać. Stabilny i trwały wzrost gospodarczy, będzie realizowany przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i poszanowaniu lokalnej tradycji oraz materialnego i duchowego dziedzictwa kulturowego. Samorząd, mieszkańcy i organizacje społeczne będą się aktywnie angażować w działania na rzecz lokalnej wspólnoty, a lokalny samorząd będzie wykorzystywał szanse rozwojowe związane z suburbanizacją Kędzierzyna-Koźla i budowanym potencjałem jego obszaru funkcjonalnego”** stanowiła podstawę do wyznaczenia kierunków rozwoju z poszanowaniem istniejących zasobów przyrodniczych i historycznych z otwarciem na tereny prorozwojowe oraz zapewnieniem spójności zabudowy.

Strategia rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko – Kozielskiego została wykonana do roku 2020. W ramach tejże gmina zrealizowała m.in. wraz z gminami sąsiednimi drogę rowerową po nieczynnym trakcie kolejowym. Strategia kładła duży nacisk na rozwój w gminie turystyki rowerowej, konnej i kajakowej. Nowa edycja strategii rozwoju winna określić lub zweryfikować kierunki celów i działań.

2. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

W ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., w art. 10, ust. 2, określone są wymagania dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego. Są to następujące zadania:

- 1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d: a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;

- 2) przepis uchylony,
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120);
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 14a) obszary zdegradowane;
- 15) granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zgodnie z obowiązującą ustawą Studium jest jedynym dokumentem planistycznym, sporządzanym dla całego obszaru gminy. Dokument ten nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W rozdziale II części B Studium przedstawia się kierunki rozwoju gminy Cisek, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, UWZGLĘDNIAJĄCE BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Jak wynika z bilansu terenów założone maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę mieszkaniową jest mniejsze niż suma terenów przewidzianych pod zabudowę w planach miejscowych oraz możliwych do zabudowy w jednostkach osadniczych. W związku z powyższym biorąc pod uwagę wyniki bilansu nie jest uzasadnione wyznaczenie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz poza obszarami posiadającymi zgodę na przeznaczenie ich na cele nierolnicze. Znaczne luki w zabudowie wynikają ze struktury urbanistycznej wsi, gdzie w przypadku wsi wielodrożnych występują znaczne ilości terenów położonych na obszarach w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej.

Powyższe zjawisko powoduje, iż inne wsie o wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej czy częściowo wykształconej strukturze nie będą mogły się proporcjonalnie rozwijać. Z tego względu racjonalne jest wyznaczenie nowych terenów w tych wsiach na obszarach o nie w pełni wykształconej strukturze przestrzennej zwłaszcza społecznej, lecz z wykształconą techniczną oraz bliskim sąsiedztwem miasta Kędzierzyn – Koźle np. wieś Kobylice.

Zakłada się następujące ogólne zasady zmian w strukturze przestrzennej Gminy:

- 1) utrzymuje się wiejski charakter gminy oraz wskazuje się na potrzebę ochrony gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych,
- 2) wyłącza się z terenów zabudowy obszary zagrożeń osuwania się mas ziemnych,
- 3) rozwój poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych dostosowany jest do zapotrzebowania na nową zabudowę, a także do możliwości realizacji przez Gminę infrastruktury technicznej i społecznej,
- 4) na obszarach, które nie wykazują tendencji rozwojowych, rozwój nowej zabudowy realizowany jest na zasadzie uzupełnień plombowych poza terenami zlokalizowanymi w bliskim sąsiedztwie i dostępności komunikacyjnej do miasta Kędzierzyn – Koźle, gdzie dopuszcza się rozwój na terenach o niewykształconej strukturze społecznej,
- 5) dla jednostek o dużym potencjale rozwojowym tj. Kobylice, Landzierz, Cisek, przyjęto ich rozwój w oparciu o tereny o nie w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej uwzględniając wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz wcześniejsze zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- 6) przewiduje się dalszy rozwój infrastruktury technicznej oraz komunikacji, w tym rowerowej i wodnej, a także infrastruktury społecznej,
- 7) dla wsi o znacznym potencjale dla rozwoju turystyki tj. Przewóz i Landzierz przewiduje się konieczność rozwoju bazy turystycznej krótko pobytovej związanej ze szlakiem wodnym na rzece Odrze,
- 8) przewiduje się zabudowę terenów aktywności gospodarczej położonych w Cisku,
- 9) przewiduje się rozwój zabudowy lotniskowej i rekreacyjnej wokół zbiorników wodnych w Kobylicach.

Województwo opolskie nie posiada uchwalonego audytu krajobrazowego, zatem przy ustalaniu kierunków zmian w infrastrukturze przestrzennej nie uwzględniono tej problematyki.

4. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Ustala się następujące wytyczne do określania wymagań w zakresie kierunków i wskaźników w planach miejscowych:

Uznaje się, że plan miejscowy nie narusza ustaleń Studium, jeżeli wypełnia ustalenia i dopuszczenia dotyczące obszaru opracowania planu miejscowego. Uznaje się, że jeżeli w planie miejscowym rozszerza się zakres zakazów ustalonych w kierunkach Studium lub wprowadza się inne zakazy, to nie skutkuje to naruszeniem ustaleń Studium przez plan miejscowy. Uznaje się, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie narusza ustaleń Studium wtedy, gdy rozszerza zakres danego zakazu lub wprowadza nowe zakazy, o ile nie jest to zakazane w Studium. W Studium nie przytacza się powszechnie obowiązujących przepisów prawnych. Przywołuje się natomiast akty prawa lub odsyła się do nich. Studium nie jest aktem prawa powszechnie obowiązującego, w tekście dokumentu poza uwarunkowaniami i kierunkami zawarte są treści informacyjne, wyjaśnienia, uzasadnienia przyjętych rozwiązań, opisy metod postępowania i inne treści niemające charakteru normatywnego.

Wytyczne szczegółowe:

- 1) dopuszcza się pozostawienie dotychczasowego użytkowania terenów na obszarach niezainwestowanych,
- 2) dla terenów gdzie ustalono inne dopuszczalne formy przeznaczenia i zagospodarowania, dopuszcza się przyjęcie wskaźników i parametrów zabudowy jak dla tych przeznaczeń oznaczonych w tabeli nr 29,
- 3) dopuszcza się uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobu wykorzystania terenów oraz parametrów i wskaźników urbanistycznych zgodnie z ważnymi (w dniu wejścia w życie studium) decyzjami w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, które dotyczą zagospodarowania terenu,
- 4) dopuszcza się przyjęcie w planach miejscowych innych parametrów i wskaźników urbanistycznych dotyczących zagospodarowania, jeśli wynikają one z faktycznego sposobu wykorzystania terenu, ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z ważnych decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, oraz z innych uwarunkowań prawnych i faktycznych mających wpływ na sposób zagospodarowania i zabudowy terenu,
- 5) dla terenów położonych na obszarach wiejskich oznaczonych na rysunku studium symbolem ZW – tereny zainwestowania wiejskiego, w planach miejscowych należy ustalić przeznaczenie terenu z podziałem na funkcje zabudowy zgodnie z istniejącym oraz planowanym zagospodarowaniem terenu,

- 6) lokalizację zabudowy produkcyjnej w rolnictwie (fermy hodowlane, składy magazyny, przetwórstwo rolne) dopuszcza się wyłącznie na terenach wskazanych w studium,
- 7) zakazuje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m²,
- 8) dla wszystkich terenów dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej o ile lokalizacja tych urządzeń jest zgodna z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem sieci gazowych wysokiego ciśnienia oraz napowietrznej sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV, dla których studium wyznacza odrębną lokalizację,
- 9) dla terenów przewidzianych w studium pod zabudowę, dopuszcza się wyznaczanie terenów pod lokalizację usług społecznych i publicznych,
- 10) ustalona w studium maksymalna wysokość zabudowy dotyczy budynków nie będących zabytkami w rozumieniu przepisów odrębnych,
- 11) dla obiektów nie będących budynkami wysokość zabudowy należy ustalić indywidualnie na etapie sporządzania planu miejscowego, dostosowując ją do przeznaczenia terenu, ochrony i kształtowania krajobrazu oraz planowanej funkcji obiektów bądź urządzeń, pod warunkiem że wysokość ta nie przekroczy 20 m, a dla urządzeń energetycznych wysokość nie może przekroczyć 40 m, wysokość ta nie dotyczy urządzeń telekomunikacji,
- 12) dla wszystkich terenów, na których obowiązują zasady zabudowy i zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych, pierwszeństwo w sposobie zagospodarowania oraz zabudowy wyznaczone przez gabaryty i wskaźniki urbanistyczne wyznaczają przepisy odrębne,
- 13) dopuszcza się dokonywanie korekt obiektów planowanych do ochrony, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków (z wyłączeniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków), oraz stref ochrony konserwatorskiej, jeżeli wynika to ze szczegółowych analiz przeprowadzonych w trakcie sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami, aktualizacji ewidencji zabytków, opracowania planów miejscowych,
- 14) dopuszcza się wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dodatkowych, bardziej szczegółowych zapisów służących ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego oraz ochronie środowiska,
- 15) dla poszczególnych obszarów wymienionych w tabeli nr 29, które położone są na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują wytyczne w zakresie zabudowy i zagospodarowania określone w ustaleniach dotyczących ochrony przeciwpowodziowej,
- 16) dopuszcza się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wprowadzanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów z zakazem zabudowy.

Na potrzeby interpretacji zapisów dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów przyjęto następujące definicje:

- 1) obszary – należy przez to rozumieć wyznaczone na załączniku mapowym określającym kierunki rozwoju obszary posiadające odrębne oznaczenie literowe dla których ustala się dominujące przeznaczenie oraz odrębne lub takie same wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 2) dominujące przeznaczenie – należy przez to rozumieć takie formy zabudowy lub zagospodarowania, które stanowią ponad 50% powierzchni wyznaczonego na rysunku studium obszaru,

- 3) przeznaczenie - należy przez to rozumieć takie zagospodarowanie, które występuje na obszarze określonym w studium w formie zabudowy lub zagospodarowania o jednej funkcji lub wielu funkcjach w dowolnych proporcjach,
- 4) parametry i wskaźniki urbanistyczne, należy przez to rozumieć: wysokość zabudowy, wskaźnik powierzchni zabudowy, intensywność zabudowy, wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej ustalone dla przeznaczenia i dominującego przeznaczenia zgodnie z tabelą.

Tabela 29 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Symbol obszaru	Sposób zagospodarowania	Parametry i wskaźniki urbanistyczne
R	Przeznaczenie – obszary użytkowane rolniczo - Dopuszcza się Uprawy rolne, stawy rybne i inne zbiorniki wodne, służące potrzebom rolnictwa, urządzenia i obiekty służące produkcji rolniczej bez prawa zabudowy nowych siedlisk, urządzenia: melioracji wodnych, przeciwpowodziowe i przeciwpożarowe, zaopatrzenia rolnictwa w wodę, kanalizacji oraz utylizacji ścieków i odpadów dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi, drogi dojazdowe, drogi rowerowe, trasy turystyczne, zalesienia i zadrzewienia śródpolne.	wysokość zabudowy max. 20 m, wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,10, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 1% - intensywność zabudowy od 0,01 do 1,0
ZP	Przeznaczenie -zieleń. Dopuszcza się zieleń nieurządzoną i urządzoną w tym parki, zieleńce, skwery oraz lokalizację elementów małej architektury np.: altany, fontanny, rzeźby itp., obiekty i urządzenia infrastruktury sportu i rekreacji, drobne obiekty usługowe w zakresie gastronomii, toalety publiczne.	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,10, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 80% -intensywność zabudowy od 0,01 do 0,1 -wysokość zabudowy budynków max. 6 m, Dla parków objętych ochroną konserwatorską dopuszcza się przyjęcie innych wskaźników uwzględniający historyczne założenie.
ZC	Przeznaczenie –cmentarze czynne wraz ze strefami ochronnymi. Dopuszcza się zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi	Wysokość zabudowy max. 15 m

W	Przeznaczenie - wody w tym cieki wodne, naturalne i sztuczne zbiorniki wodne, kanały, rowy, oraz urządzenia melioracji wodnych. Dopuszcza się budowę przeciwpowodziowe, budowę piętrzące, urządzenia wodne, budowę hydrotechniczne i inżynierskie. W strefie położonej poza linią brzegu dopuszcza się zagospodarowanie zielenią oraz lokalizację urządzeń i obiektów sportu i rekreacji, a w obrębie gruntów pod stawami hodowlanymi także wiat oraz budynków gospodarczych.	Wysokość zabudowy max. 10 m
ZL	Przeznaczenie - lasy i zadrzewienia. Zagospodarowanie terenu zgodnie z przepisami o lasach. W odniesieniu do zadrzewień nie będących lasami dopuszcza się nasadzenia drzewostanu i krzewów, lub zmianę zadrzewień śródpolnych na tereny użytkowane rolniczo pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w przepisach odrębnych	wysokość zabudowy max. 20 m, wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,10, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 1% - intensywność zabudowy od 0,01 do 1,0
US	Dominujące przeznaczenie - obszary sportu i rekreacji w tym urządzenia i obiekty sportu i rekreacji jak: boiska sportowe, hale sportowe, parkingi, zieleń, plaże, budynki administracyjne i socjalne, świetlice, toalety, miejsca noclegowe. Dopuszcza się usługi komercyjne uzupełniające ofertę jak gastronomia, drobny handel.	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,50, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 20% - intensywność zabudowy od 0,1 do 1,0 - wysokość zabudowy max. 20 m w przypadku budynków przeznaczonych dla usług sportu, 10 m w przypadku innych budynków

PE	Dominujące przeznaczenie – tereny eksploatacji złóż kopalin. Dopuszcza się powierzchnię eksploatację złóż zgodnie z warunkami określonymi w koncesji oraz lokalizację tymczasowych urządzeń i budowli związanych z wydobywaniem kopalin. Po zakończeniu eksploatacji wskazana rekultywacja zgodnie z kierunkiem rolnym albo wodnym z zagospodarowaniem rekreacyjnym lub rolnym - hodowla ryb - określonym w decyzji właściwego organu. Pożądanym kierunkiem rekultywacji jest kierunek wodny. Dopuszcza się rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii tj. z energii słonecznej o mocy przekraczającej 100 kW na zasadach określonych w rozdz. 20.	wysokość zabudowy max. 20 m
PE/R	Dominujące przeznaczenie – tereny dopuszczone do eksploatacji złóż kopalin. Do czasu eksploatacji – tereny rolnicze (R). Zasady zagospodarowania oraz dopuszczenia dla przeznaczenia dominującego jak dla terenów (PE).	wysokość zabudowy max. 20 m
P	Przeznaczenie - obszary zabudowy produkcyjnej i usługowej, składy i magazyny. Dopuszcza się wszelkie formy aktywności gospodarczej nie związane z produkcją rolniczą. Dopuszcza się usługi komercyjne i publiczne, a także drogi publiczne i wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW ,na zasadach określonych w ust. 20.	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,80, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 15% -intensywność zabudowy od 0,1 do 2,0 -wysokość zabudowy max. 20 m

PR	Przeznaczenie - obszary zabudowy produkcyjnej i usługowej w rolnictwie. Dopuszcza się wszelkie formy aktywności gospodarczej związane z produkcją rolniczą w tym fermy hodowlane, magazyny, silosy i suszarnie zbóż, obiekty przetwórstwa rolno – spożywczego. Dopuszcza się drogi wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, na zasadach określonych w ust. 20.	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,80, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 20% -intensywność zabudowy od 0,1 do 2,0 -wysokość zabudowy max. 20 m
ZW	Dominujące przeznaczenie – zabudowa wiejska. Dopuszcza się zabudowę zagrodową, mieszkaniową oraz usługową nieuciążliwą. Wybór funkcji na danym terenie i szczegółowy podział na poszczególne rodzaje zabudowy winno nastąpić na etapie sporządzania planów miejscowych. Dopuszcza się drogi publiczne i wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury, tereny sportu i rekreacji. Dla terenów obowiązują ograniczenia w hodowli zwierząt, dopuszcza się nowe obiekty inwentarskie o obsadzie zwierząt nie większej niż 40 DJP, w przypadku istniejących ferm (również powyżej 40 DJP) dopuszcza się zwiększenie pogłowia do 60 DJP.	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,8, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 35%, -intensywność zabudowy od 0,1 do 1,0, -wysokość zabudowy max. 12 m
MW/MN	Dominujące przeznaczenie – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Dopuszcza się usługi, drogi publiczne i wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury, tereny sportu i rekreacji.	Dla zabudowy wielorodzinnej: wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,7, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 25%, -intensywność zabudowy od 0,3 do 2,5, -wysokość zabudowy max. 18 m Dla zabudowy

		mieszkaniowej jednorodzinnej przyjąć wskaźniki jak dla MN
MN	Dominujące przeznaczenie – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Dopuszcza się usługi, drogi publiczne i wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury, tereny sportu i rekreacji, pojedyncze budynki wielorodzinne	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,4, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 45%, - intensywność zabudowy od 0,05 do 1,0 - wysokość zabudowy max. 10 m.
ML	Dominujące przeznaczenie – zabudowa letniskowa. Dopuszcza się usługi, drogi publiczne i wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury, tereny sportu i rekreacji, pojedyncze budynki jednorodzinne i pensjonatowe	wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,25, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 50%, - intensywność zabudowy od 0,01 do 0,5 - wysokość zabudowy max. 8 m. Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przyjąć wskaźniki jak dla MN, dla zabudowy pensjonatowej przyjąć wskaźniki jak dla U

U	Dominujące przeznaczenie — zabudowa usługowa. Dopuszcza się usługi komercyjne w tym obsługi przedsiębiorstw, usługi o charakterze publicznym w tym świetlice wiejskie, usługi publiczne w tym: oświaty i wychowania, zdrowia, opiekuńcze, sportu i rekreacji, komunikacji, a także usługi kultu religijnego wraz z zabudową i zagospodarowaniem towarzyszącym. Rodzaj usług winien nastąpić na etapie sporządzania planu miejscowego. Dopuszcza się mieszkania funkcyjne oraz zabudowę produkcyjną składy i magazyny pod warunkiem braku kolizji z planowanym i istniejącym zagospodarowaniem. Na obszarze położonym w Kobylicach po byłej cegielni dopuszcza się przeznaczenie w całości lub części pod zabudowę mieszkaniową jedno lub wielorodzinną. Dopuszcza się drogi publiczne i wewnętrzne, parkingi, tereny zieleni, tereny infrastruktury.	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 0,60, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 25%, -intensywność zabudowy od 0,1 do 2,0, -wysokość zabudowy max. 18 m.
W, PP, E, K, IW	Przeznaczenie — tereny wyodrębnionej przestrzennej oraz występującej na działkach punktowo infrastruktury technicznej w tym gazownictwo, wodociągi, elektroenergetyka, kanalizacja, telekomunikacja, odpady, wały p-powodziowe. Dopuszcza się odpowiednio: a) ujęcia wód, stacje uzdatniania wód, b) wały przeciwpowodziowe c) elektroenergetyka, d) obiekty i urządzenia gospodarki ściekowej ścieków, e) obiekty gospodarki odpadami (PSZOK), f) przystań kajakowa Zagospodarowanie terenów zgodnie z przepisami odrębnymi. W przypadku likwidacji urządzeń publicznych na tych terenach dopuszcza się przeznaczenie ich na cele usługowe (U).	-wskaźnik powierzchni zabudowy max. 1,0, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie ustala się, -zalecana intensywność zabudowy od 0,1 do 1,0.

EP	Przeznaczenie – obszary zabudowy produkcyjnej w zakresie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na zasadach określonych w rozdz. 20.	-wysokość zabudowy max. 5 m -wskaźnik powierzchni zabudowy max.0,8, -minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 10%, -intensywność zabudowy od 0,01 do 0,8.

Na rysunku studium oznaczono także tereny komunikacji w tym drogi publiczne. Zasady ich zagospodarowania zostały omówione w części dot. kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Spośród lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego gminy Cisek największe znaczenie mają:

1. Gleby.
2. Zasoby przyrodnicze objęte ochroną prawną i planowane do ochrony.
3. Wody.
4. Krajobraz.
5. Złóża naturalne.

Wszystkie te elementy zostały szczegółowo omówione w dziale „Uwarunkowania przyrodnicze”.

Przy kształtowaniu przestrzeni na terenie gminy Cisek należy uwzględnić następujące zasady dotyczące ochrony środowiska jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- 1) chronić ekosystemy łąkowe,
- 2) tworzyć powiązania ekologiczne dolin rzecznych z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- 3) chronić wszystkie dotychczasowych gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie gminy oraz zapewnić ochronę przyrody, a zwłaszcza jej form chronionych prawem,
- 4) zachować i zrewitalizować parki zabytkowe,
- 5) porządkować gospodarkę ściekową,
- 6) ograniczać rozpraszanie zabudowy dla zachowania i ochrony ekosystemów łąkowo – rolnych poprzez preferowanie zabudowy odtworzeniowej i uzupełniającej w istniejących jednostkach osadniczych oraz poprzez modernizację i adaptację siedlisk istniejących,
- 7) ograniczać obudowę ciągów komunikacyjnych, powodującej powstawanie barier ekologicznych i niszczenie walorów widokowych,
- 8) kształtować krajobraz terenów osadniczych poprzez:
  - preferowanie nowej zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
  - utrzymanie historycznej i regionalnej skali struktury jednostek osadniczych,

- 9) budowanie i przebudowywanie systemów melioracyjnych, pod warunkiem że nie mogą one powodować znacząco niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy,
- 10) zachowanie i ochrona terenów położonych w obrębie korytarzy ekologicznych przed intensywnym zagospodarowaniem,
- 11) ochrona przed zabudową terenów podmokłych oraz zachowanie naturalnych cech tych siedlisk,
- 12) ochrona przed zabudową gruntów o najwyższych klasach bonitacyjnych,
- 13) stosowanie do ogrzewania oraz pozyskania ciepłej wody użytkowej odnawialnych źródeł energii,
- 14) ograniczanie uciążliwości i oddziaływania ponadnormatywne w produkcji i usługach do granic własności, w szczególności dla terenów, na których planowane będą przedsięwzięcia mogące znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko,
- 15) uwzględnianie w zagospodarowaniu technologie przeciwdziałające zmianom klimatu,
- 16) uwzględnianie w zagospodarowaniu uwarunkowania wynikające z wyników badań jakości wód, powietrza, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego,
- 17) uwzględnianie w zagospodarowaniu przestrzennym uwarunkowań wynikających z występowania form ochrony przyrody oraz stanowisk chronionych gatunków roślin.

Obszary i obiekty środowiska przyrodniczego proponowane do objęcia ochroną prawną:

- 1) Projektowany Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Skarpa doliny Odry. Do ochrony przewiduje się objęcie obszaru zadrzewionego z parkiem podworskim, położonym na krawędzi doliny Odry w miejscowości Miejsce Odrzańskie. Obszar zadrzewiony należy do jednego z największych na obszarze gminy. Jest to typowy grąd wysoki rosnący na zboczu z ciekawym wąwozem lessowym o długości ok. 40 m wyżłobionym przez spływającą z pól uprawnych wodę. Skład gatunkowy drzewostanów jest bogaty i różnorodny. Dominującymi gatunkami drzew jest dąb szypułkowy z 12 okazami pomnikowymi, klon jawor, klon zwyczajny i grab zwyczajny. Drzewostan wykazuje prawidłowo wykształconą strukturę pionową, tworząc mnogość nisz ekologicznych dla różnych gatunków. Bogata warstwa krzewów, tworzona przez leszczynę pospolitą, trzmieliną brodawkowatą oraz podrosty lip, grabu, klonu i dębów. Na drzewach pnie się bluszcz pospolity z kilkoma osobnikami powyżej 100 - 150 lat. Gatunkami runa nadającymi grądom charakterystyczny wygląd są gatunki żyznych gleb liściastych, a więc spotykane również w łęgach i buczynach, takie jak: gajowiec żółty, podagrycznik pospolity, bodziszek cuchnący, miodunka ćma, prostownica rozpierzchła, turzyca leśna, niecierpek pospolity, czyściec leśny, narecznica samcza, groszek wiosenny, gruszyca okrągłolistna. Walory ostoji roślin i zwierząt podnosi dodatkowo atrakcyjność krajobrazowa, związana z położeniem na krawędzi wysoczyzny, opadającej w kierunku dna doliny Odry. Walorem obszaru jest współwystępowanie w strefie granicznej dwóch kluczowych na terenie gminy typów krajobrazu naturalnego: holoceniskich den dolinnych i krajobrazów wyżyn na skałach lessowych. Celem ochrony oprócz zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych winna być również ochrona strefy kontaktowej, w której obserwować można efekty procesów geodynamicznych – wycięcia w zwartych pokrywach lessowych wieku plejstoceniowego rozległej, holoceniskiej terasy zalewowej rzeki Odra. Przedmiotem ochrony winna być dotychczasowa struktura przestrzenne biocenoz, bogactwo florystyczne i zadrzewienia dębowe o cechach pomników przyrody.

- 2) Projektowany Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Dolina potoku Dzielniczka”. Proponowany do ochrony zespół stanowi obszar głęboko wciętej w utwory lessowe Płaskowyżu Głubczyckiego doliny cieku, położony na południe od zabudowy Błaziejowic. Teren o dużych walorach przyrodniczych, będący mozaiką ekosystemów leśnych, łąkowych i wodnych, współwystępujących na niewielkiej przestrzeni. Mozaika krajobrazowa różnych typów ekosystemów wykształca pełne spektrum nisz ekologicznych dla różnych gatunków zwierząt i roślin, począwszy od gatunków sucho i ciepłolubnych na zboczach doliny, aż do gatunków wodnych i wodno-błotnych, zlokalizowanych na dnie doliny przy korycie cieku i w niewielkim zbiorniku wodnym. Walorem przyrodniczo-krajobrazowym jest drzewostan, tworzony przez biocenozy liściaste z dominacją dębu i grabu oraz z licznymi domieszkowymi gatunkami. W dnie doliny dominują gatunki wilgociolubne, głównie olsza. Zadrzewienia i ekosystemy muraw łąkowych chronią obszar lessowy przed potencjalną erozją wodną i wietrzną. Obszar wyróżnia się nieprzeciętnymi walorami fizjonomicznymi krajobrazu, wzgórzami o deniwelacjach dochodzących do 40-50 m, meliorowanymi zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi lub na zboczach dolinnych. Ochrona polegać powinna na zachowaniu dotychczasowej, mozaikowej struktury użytkowania.
- 3) Projektowany użytek ekologiczny „Łąki koło Roszowic”. Proponowany do objęcia ochroną obszar stanowi największy na terenie gminy kompleks łąk świeżych i przejściowo podmokłych. Położony w dolinie Dzielnicy, u wyraźnej skarpy morfologicznej doliny Odry. Łąki stanowią jeden z ostatnich w gminie wielkoprzestrzennych ekosystemów, na których mogą zostać zachowane półnaturalne biocenozy muraw Świech z domieszką gatunków typowych dla łąk podmokłych. Obszar charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością florystyczną i faunistyczną. Ochrona polegać powinna na zachowaniu dotychczasowej struktury użytkowania z wyłączeniem melioracji odwadniających.
- 4) Projektowany użytek ekologiczny „Stara Odra”. Proponowany do objęcia ochroną obszar stanowi część obszaru zlokalizowanego na terenie gminy Kędzierzyn Koźle o tej samej nazwie obejmujący fragment doliny Odry ze starorzeczem.
- 5) Proponowany pomnik przyrody „Aleja topolowa” wraz z lasem w Sukowicach „Leśny Dwór”. Wnioskowany do ochrony prawnej jako pomnik przyrody ma formę dwurzędowej alei ok. 59 topól, w tym 35 noszących cechy pomników przyrody (obwody 400 – 697 cm). Aleja zlokalizowana przy drodze bocznej wiodącej z Sukowic do Ciska. Uboczne położenie sprzyja ograniczeniu potencjalnym zagrożeń dla poruszających się pojazdów i uszkodzanie przez opadające fragmenty drzew (generalnie o niskiej wartości przyrodniczej). Ochrona powinna mieć na celu zachowanie tworzywa dendrologicznego alei przed nienaturalnym usunięciem.
- 6) Proponowane pomniki przyrody.

Tabela 30. Wykaz drzew proponowanych do uznania za pomnik przyrody w gminie Cisek.

Lp.	Lokalizacja	Gatunek drzewa	Obwód na h - 130 cm	Wysokość	Zasięg korony
1	Błaziejowice	lipa drobnolistna	505	20,0	13,0
2	Błaziejowice – ul. Wiejska	wierzba	414	17,5	11,0
3	Błaziejowice – ul. Wiejska	jesion	365	17,5	12,5
4	Kobylice	dąb szypułkowy	357	17,0	13,5
5	Kobylice	dąb szypułkowy	360	17,0	10,0
6	Landzmerz	jesion	400	23,0	7,0
7	Landzmerz	wierzba	450 - 500	20,0	

8	Łany	jesion	412	18,0	11,0
9	Łany	jesion	380	16,0	11,0
10	Łany	klon	358	14,5	10,0
11	Łany	lipa drobnolistna	369	13,0	9,0
12	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	485		
13	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	386		
14	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	455		
15	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	378/357		
16	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	457		
17	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	613		
18	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	371		
19	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	400		
20	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	379		
21	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	390		
22	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	400		
23	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	476		
24	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	502		
25	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	473		
26	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	464		
27	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	375		
28	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	700		
29	Miejsce Odrzańskie park przypałacowy	dąb szypułkowy	700		
30	Podlesie	lipa drobnolistna	436	11,0	8,0
31	Podlesie	lipa drobnolistna	410		
32	Podlesie	lipa drobnolistna	379		
33	Podlesie	lipa drobnolistna	358		
34	Podlesie	lipa drobnolistna	380	15,0	10,0
35	Podlesie	dąb szypułkowy	387	17,0	13,0
36	Roszowicki Las	lipa drobnolistna	430	17,0	12,0
37	Roszowicki Las	dąb szypułkowy	374	16,5	12,0
38	Roszowicki Las	dąb szypułkowy	351	20,0	16,0
39	Sukowice	dąb szypułkowy	395	20,5	10,5
40	Sukowice	dąb szypułkowy	405	16,5	9,0
41	Sukowice	dąb szypułkowy	474	18,2	11,0
42	Sukowice	dąb szypułkowy	416	18,0	11,5
43	Sukowice	dąb szypułkowy	356	18,5	11,5
44	Sukowice	dąb szypułkowy	470	18,5	11,5
45	Sukowice	dąb szypułkowy	547	28,0	13,5

46	Sukowice	dąb szypułkowy	429	15,4	14,0
47	Sukowice	dąb szypułkowy	485	21,0	14,0
48	Sukowice	dąb szypułkowy	381	19,2	14,0
49	Sukowice – aleja topolowa	topola	697		
50	Sukowice – aleja topolowa	topola	639		
51	Sukowice – aleja topolowa	topola	555		
52	Sukowice – aleja topolowa	topola	633		
53	Sukowice – aleja topolowa	topola	543		
54	Sukowice – aleja topolowa	topola	557		
55	Sukowice – aleja topolowa	topola	424		
56	Sukowice – aleja topolowa	topola	408		
57	Sukowice – aleja topolowa	topola	463		
58	Sukowice – aleja topolowa	topola	427		
59	Sukowice – aleja topolowa	topola	537		
60	Sukowice – aleja topolowa	topola	400		
61	Sukowice – aleja topolowa	topola	460		
62	Sukowice – aleja topolowa	topola	500		
63	Sukowice – aleja topolowa	topola	479		
64	Sukowice – aleja topolowa	topola	538		
65	Sukowice – aleja topolowa	topola	676		
66	Sukowice – aleja topolowa	topola	556/478/350		
67	Sukowice – aleja topolowa	topola	437		
68	Sukowice – aleja topolowa	topola	536		
69	Sukowice – aleja topolowa	topola	522		
70	Sukowice – aleja topolowa	topola	410		
71	Sukowice – aleja topolowa	topola	534		
72	Sukowice – aleja topolowa	topola	440		
73	Sukowice – aleja topolowa	topola	462		
74	Sukowice – aleja topolowa	topola	460/535		
75	Sukowice – aleja topolowa	topola	541		

76	Sukowice – aleja topolowa	topola	490		
77	Sukowice – aleja topolowa	topola	530		
78	Sukowice – aleja topolowa	topola	562/542		
79	Sukowice – aleja topolowa	topola	520		
80	Sukowice – aleja topolowa	topola	406		
81	Sukowice – aleja topolowa	topola	504		
82	Sukowice – aleja topolowa	topola	410		
83	Sukowice – aleja topolowa	topola	626		
84	Stęblów – park podworski	platan klonolistny	393		
85	Stęblów – park podworski	tulipanowiec amerykański	284		
86	Stęblów – park podworski	dąb szypułkowy	403		

6. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Obszary i obiekty środowiska kulturowego, objęte ochroną prawną, zostały wymienione i omówione w rozdziale uwarunkowań kulturowych. Zagadnienie dziedzictwa kulturowego regulują umowy i konwencje międzynarodowe oraz ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Podstawą do ustalenia zasad w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego jest rejestr zabytków woj. Opolskiego oraz wojewódzka ewidencja zabytków. Gmina nie posiada Gminnego programu ochrony zabytków. Stan techniczny obiektów zabytkowych jest niezadowolający. Celowym kierunkiem działania powinno być wykorzystanie ich jako obiektów pełniących funkcje usług turystycznych i kulturalnych.

Ochroną należy objąć:

- 1) zabytki architektury i budownictwa w postaci obiektów uznanych za szczególnie cenne wartości dziedzictwa kulturowego,
- 2) zabytkowe założenia parkowe,
- 3) zabytkowe założenie ruralistyczne we wsi Łany,
- 4) krajobraz kulturowy,
- 5) stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków, które podlegają szczególnej ochronie konserwatorskiej. Wszelkie prace wykonywane na tych obiektach oraz na terenach otaczających, objętych strefą ochrony konserwatorskiej wymagają pozwolenia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ponadto na terenie gminy wyróżnić można cenny układ ruralistyczny we wsi Łany opisany w części Uwarunkowania.

Na terenie gminy proponuje się wyznaczenie następujących stref ochrony konserwatorskiej:

1. Strefa „OW” obserwacji archeologicznej obejmująca tereny o wczesnej metryce historycznej. Strefa ta jest tożsama z pojedynczymi stanowiskami archeologicznymi lub zespołami oraz ich otoczeniem.
2. Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej obejmuje najstarsze obszary wsi o wartościowych układach ruralistycznych.
Strefa została wyznaczona w sołectwach: na obszarze wsi: Łany - podwójny układ owalnicy z dwoma placami (nawsiem) w kształcie wrzeciona. Zachowany podział parcelacyjny oraz układ zabudowy w siedlisku.

W odniesieniu do poszczególnych form ochrony zabytków ustala się:

1. **Obiekty zabytkowe - wpisane do rejestru zabytków** - zaleca się dążyć do pełnej rewaloryzacji obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obejmując ochroną także ich otoczenie. Wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wymagają realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi.
2. **Obiekty zabytkowe - ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków:**
  - 1) należy zachować ich historyczną formę (bryłę, kształt i geometrię)
  - 2) zaleca się chronić, a w przypadku zniszczenia odtwarzać historyczny detal architektoniczny;
  - 3) zaleca się zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku; zaleca się utrzymać lub odtwarzać w historycznym kształcie oryginalną stolarkę okien i drzwi;
  - 4) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, zaleca się je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku;
  - 5) zaleca się stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych;
  - 6) zaleca się elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów;
  - 7) w odniesieniu do obiektów umieszczonych w ewidencji zabytków, które znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej, dodatkowo obowiązują ustalenia określone dla tej strefy;
  - 8) w odniesieniu do prac rozbiórkowych prowadzonych przy zabytkach należy uzyskać uzgodnienie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
3. **Na obszarze stanowisk archeologicznych: podjęcie prac ziemnych o charakterze budowlanym, wymagają realizacji zgodnie z przepisami odrębnymi;**
4. **Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej: obszar o historycznym układzie przestrzennym z fragmentarycznie zachowanymi elementami zabudowy i zagospodarowania lub przekształconą kompozycją, gdzie ochronie podlega:**
  - 1) rozplanowanie i przekroje ulic i placów, z uwzględnieniem możliwości ochrony zachowanych nawierzchni,
  - 2) linie zabudowy i historyczne ukształtowanie szerokości frontów parceli i działek budowlanych,
  - 3) forma architektoniczna zabudowy istniejącej i uzupełniającej (w tym gabaryty wysokościowe, formy dachów, zasadnicze proporcje elewacji),
  - 4) zieleń komponowana, obsadzenia ulic i placów, starodrzew w obrębie działki, jej układ i skład gatunkowy.

Warunki ochrony:

- 1) obowiązuje utrzymanie podstawowych elementów układu przestrzennego,
- 2) likwidacja obiektów dysharmonijnych poprzez wyburzenie lub przebudowę
- 3) z dostosowaniem do zasad kompozycji zespołu,
- 4) nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz architektonicznych form zabudowy występującej w obrębie zespołu,
- 5) przy budowie nowych obiektów lub remontach zabudowy istniejącej, wskazane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, przede wszystkim w pokryciach dachów,
- 6) układy zieleni komponowanej winny być odbudowywane lub budowane na zasadach kontynuacji lokalnej tradycji.

5. Dla ochrony zasobów dóbr kultury zaleca się:

- 1) Zachowanie przebiegu historycznych ulic i dróg, za stodołnych układów zieleni, historycznego układu zabudowy,
- 2) Zachowanie odrębności zabytkowych założeń zabudowy w strukturze przestrzennej wsi jako jej elementów (założeń pałacowo-parkowych, układów ruralistycznych, zespołów zieleni, zieleni przydrożnej, typów posadzek – nawierzchni, krzyży i kaplic przydrożnych, ogrodzeń);,
- 3) Przywrócenie funkcji publicznych wewnętrznych placów wraz z towarzyszącą zielenią - zachowania cech zabudowy poszczególnych elementów struktury przestrzennej zespołów zabudowy w tym zwłaszcza nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy, kształtu formy, i wystroju budynków, okien i dachów z materiałów tradycyjnych,
- 4) Zachowanie i przywrócenie do jak najlepszego stanu obiektów zabytkowych –prace konserwatorskie prowadzone przy nich należy zgłaszać, uzgadniać i opiniować przez OWKZ, a obiekty wpisane do rejestru zabytków wymagają pozwolenia konserwatorskiego wydawanego przez OWKZ,
- 5) Utrzymanie funkcji obiektów zabytkowych – mieszkaniowej, mieszkalnictwa zbiorowego, usługowej, z preferencją dla rekreacji i turystyki, kultury i edukacji, siedzib ośrodków pracy twórczej oraz handlu i gastronomii;
- 6) Zachowanie w nowych realizacjach zasad zabudowy historycznej pod względem gabarytów, wysokości proporcji, podziałów bryły, geometrii dachów, wystroju architektonicznego oraz stosowania tradycyjnych materiałów,
- 7) Wyznaczenie ścieżek dydaktycznych lub dróg rowerowych w parkach zabytkowych, dzięki którym umożliwi się zwiedzanie parku, oznakować istniejące i powstałe trasy,
- 8) Informowanie za pośrednictwem dostępnych źródeł o walorach turystycznych poszczególnych parków.
- 9) Wyeksponowanie wymaga 8 zabytków archeologicznych - grodzisk o własnej formie terenowej,
- 10) Włączenie ważniejszych stanowisk archeologicznych w planowane trasy turystyczne,
- 11) Rozpoznanie aktualnego stanu zachowania cmentarzy i cmentarzy o czytelnym układzie lub zachowanych nagrobkach,
- 12) Oznaczenie zabytkowych cmentarzy tablicami informacyjnymi,
- 13) Uporządkowanie cmentarzy zdewastowanych i zarośniętych, lecz o czytelnym układzie i zachowanych nagrobkach,
- 14) Uporządkowanie zachowanych nagrobków zabytkowych, zbierając płyty nagrobne w lapidarium.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

7.1.1.KOMUNIKACJA DROGOWA

Sieć komunikacji drogowej gminy Cisek opiera się głównie na drogach wojewódzkich nr: 410, 421, 422, 427 oraz na drogach powiatowych, stanowiących system połączeń lokalnych.

Dla usprawnienia i podniesienia płynności ruchu ponadlokalnego i lokalnego oraz poprawienia bezpieczeństwa należy dążyć do modernizowania i rozbudowy istniejącego systemu komunikacji kołowej.

Dla elementów układu komunikacyjnego rekomenduje się następujące ustalenia:

- 1) dla dróg wojewódzkich przyjmuje się docelową klasę techniczną G – główna (KDG). Sieci infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami wojewódzkimi lub potrzebami ruchu drogowego należy wykonywać poza pasem drogowym drogi istniejącej lub docelowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwa będzie lokalizacja tych sieci w pasie drogowym po wcześniejszym uzyskaniu zezwolenia zarządcy drogi. Należy zminimalizować ilość włączeń do przedmiotowych dróg wojewódzkich, a włączenia z terenów przeznaczonych pod zabudowę powinny odbywać się poprzez drogi zbiorcze (w uzgodnieniu z zarządcą drogi),
- 2) dla dróg powiatowych przyjmuje się docelowo klasę Z- zbiorcza (KDZ). W przypadku braku możliwości uzyskania normatywnej szerokości w liniach rozgraniczających terenu pod drogi, ze względu na istniejące zainwestowanie, dopuszcza się zawężenie parametru szerokości w liniach rozgraniczających do stanu istniejącego,
- 3) dla pozostałych gminnych przyjąć klasę L – lokalne i D – dojazdowe.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przyjąć miejsca parkingowe w ilości, co najmniej: 1 miejsce na 1 mieszkanie, 0,5 miejsca na 1 zatrudnionego lub 1 miejsce na każde rozpoczęte 50 m² powierzchni obiektów usługowych lub produkcyjnych, dla osób zaopatrzonych w kartę parkingową dla zabudowy usługowej, produkcyjnej oraz mieszkaniowej wielorodzinnej 1 miejsce na każde rozpoczęte 10 miejsc parkingowych. Dla terenów usług oświaty i wychowania, administracji, opieki zdrowotnej i kultury co najmniej 1 miejsce na 2 osoby zatrudnione.

7.1.3.KOMUNIKACJA ROWEROWA

Zakłada się rozwój systemu tras rowerowych i pieszych, prowadzących drogami polnymi, zalesionymi, projektowaną zielenią śródpolną w tym wzdłuż rzeki Odry (Szlak Odry) Trasy te stanowią bardzo ważny element rekreacji, zarówno dla mieszkańców gminy Cisek, jak i turystów i mieszkańców spoza tej gminy. Trasy główne łączą tzw. punkty koncentracji atrakcji turystycznych ośrodki mieszkalno - rekreacyjne oraz duże zespoły leśne w południowej części gminy.

W przypadku modernizacji dróg o ile ich parametry są wystarczające należy lokalizować w ich liniach rozgraniczających drogi rowerowe. Dopuszcza się także lokalizację samodzielnych dróg rowerowych łączących poszczególne miejscowości oraz miejsca występowania atrakcji turystycznych.

7.1.4.KOMUNIKACJA WODNA

Przez teren gminy przechodzi szlak wodny „Odrzańska Droga Wodna”, zakwalifikowana do III klasy drogi wodnej. Docelowo planuje się aby rzeka Odra zakwalifikowana była do IV klasy drogi wodnej.

7.2. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Wzrost terenów mieszkaniowych w studium wynika przede wszystkim z sukcesywnego podwyższania się poziomu standardu życia. Dotyczy to głównie młodego i średniego pokolenia, które z mieszkań rodziców przenosi się do nowych domów. Wzrasta zainteresowanie zamieszkiwaniem w budynkach jednorodzinnych zwłaszcza terenów położonych bliżej miasta Kędzierzyna - Koźle. Chłonność terenów dla zabudowy jednorodzinnej w porównaniu do mieszkań w domach wielorodzinnych, np. o wysokiej intensywności zabudowy, jest bardzo duża, nawet kilkadziesiąt razy większa. Dowodem na to jest zahamowanie zaludnienia gminy pomimo zwiększonego ruchu budowlanego oraz oddania do użytków domów jednorodzinnych.

Rozwój infrastruktury technicznej wiąże się przede wszystkim ze wzrostem liczby użytkowników tej infrastruktury. Przy bardzo słabym wzroście prognozowanej ilości mieszkańców w gminie Cisek kierunki rozwoju infrastruktury technicznej będą w zmienianym studium podobne do kierunków przyjętych w studium obowiązującym.

7.2.1.ZAOPATRZENIE W WODĘ

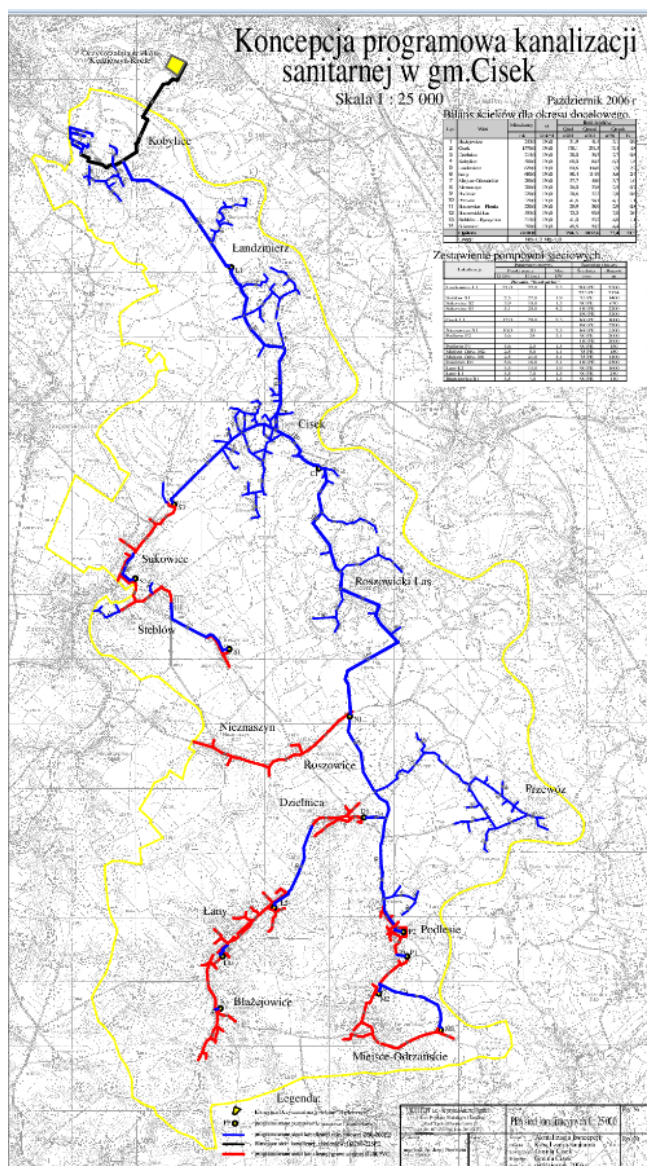
Gmina jest w pełni zwodociągowana, wszystkie sołectwa posiadają sieć wodociągową, z sieci wodociągowej korzysta 94,6 % mieszkańców. Długość sieci wodociągowej wynosi ok. 153 km, przy 1716 szt. przyłączy wodociągowych.

W gminie powinny zostać realizowane dwa główne cele strategiczne, takie jak zapewnienie odbiorcom ciągłości dostawy wody zdatnej do picia w odpowiedniej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem a także ochrona zasobów wód podziemnych. Tym samym dopuszcza się dalszy rozwój sieci wodociągowych także na nowych terenach wyznaczonych pod zabudowę oraz działania w obrębie istniejącej stacji uzdatniania wody mające na celu zapewnienie wody zdatnej do picia. Dopuszcza się lokalizację na wszystkich terenach nowych ujęć wód, pod warunkiem zapewnienia wymagań wynikających z przepisów odrębnych.

7.2.2.OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Rozwiązania w zakresie sieci kanalizacji zawiera koncepcja programowa kanalizacji sanitarnej w gminie Cisek opracowana w 2006 roku.

Rysunek 11 Koncepcja programowa kanalizacji sanitarnej

- 4) przeprowadzić szczegółową analizę pozwalającą na określenie optymalnego modelu wdrażania i eksploatacji systemu.

7.2.3.ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Utrzymuje się dotychczasowy sposób zaopatrzenia w energię elektryczną.

Zapotrzebowanie mocy, jakie wystąpi w wyniku pojawienia się nowych odbiorców przewidzianych na terenie gminy, może spowodować konieczność budowy nowych obiektów elektroenergetycznych. Zasadność ich realizacji powinna wynikać z koncepcji elektroenergetycznej, i obejmującej analizę kształtowania zapotrzebowania mocy oraz niezbędny zakres budowy sieci.

Na terenie gminy Cisek utrzymuje się dotychczasowe urządzenia elektroenergetyczne wymienione w części A – Uwarunkowania.

Na terenie gminy planuje się:

- 1) modernizację linii napowietrznej 15kV relacji Polska Cerekiew – Zakrzów odcinek od słupa 619/00/109 do stacji transformatorowej Dębowa Wieś odgałęzienie Landzmierni -słupowa,
- 2) przebudowę sieci elektroenergetycznych 0,4 kV, Nieznaszyn - Sukowice,
- 3) modernizację istniejących sieci 0,4 kV i 15 kV,
- 4) budowę sieci elektroenergetycznych niskich i średnich napięć w systemie kablowym i napowietrznym, stosownie do potrzeb rozwojowych gminy.

Przez teren Gminy przebiega jedna sieć dystrybucyjna wysokich napięć - linia jednotorowa 110 kV relacji Blachownia – Studzienna dla której wyznacza się strefę ochronną po 20 m od osi linii w obie strony. Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w jej pobliżu określają przepisy odrębne oraz normy.

Uzupełnieniem systemu energetycznego jest pozyskiwanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii zgodnie z zasadami określonymi w rozdz. 20 kierunków.

7.2.4.ZAOPATRZENIE W GAZ

Uwarunkowania zaopatrzenia w gaz zostały przedstawione w części A,

Należy przestrzegać określonych przepisami odrębnymi ograniczeń w lokalizacji budynków i zagospodarowania terenów przyległych do istniejących gazociągów i obiektów gazowych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Sieć gazowa rozwinięta jest jedynie na terenie wsi Kobylice. Dystrybucję paliwa gazowego prowadzi Górnośląski Operator Systemu Dystrybucyjnego sp. z o.o w Zabrze, Oddz. Zakład Gazowniczy w Opolu.

Docelowo zaleca się następujące kierunki rozwoju sieci gazowej:

- 1) wieś Cisek oraz Landzmierni- wskazana rozbudowa sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia,

- 2) gazyfikacja terenów nie zgazyfikowanych winna wynikać z opracowanej koncepcji,
- 3) w zakresie wysokoprężnych sieci gazowych ustala się budowę gazociągu Kędzierzyn-Koźle – Republika Czeska. DN 1000 o ciśnieniu 8,4 Mpa.

7.2.5.CIEPŁOWNICTWO

Mieszkańcy i podmioty Gminy Cisek zaopatrują się w ciepło poprzez źródła indywidualne - lokalne kotłownie.

Nie przewiduje się rozwoju scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Postuluje się o stopniową likwidację źródeł opalanych węglem, powodujących znaczną, uciążliwą dla środowiska emisję zanieczyszczeń do powietrza. Należy promować proekologiczne systemy grzewcze z wykorzystaniem gazu oraz odnawialnych źródeł energii. Przyjmuje się, że warunkiem poprawy środowiska przyrodniczego jest zastosowanie alternatywnych źródeł energii cieplnej. Dodatkowo należy propagować zastosowanie specjalistycznych i ekologicznych kotłowni, a także zasilanie energią elektryczną.

Ponadto na terenach nie zgazyfikowanych należy wdrażać instalację pozyskującą ciepło z odnawialnych źródeł energii jak: pompy ciepłe, solary, instalację fotowoltaiczne itp. z wykorzystaniem energii wody, wiatru, słońca, ziemi – tzw. mikroinstalacje, a także stosowanie innych nowoczesnych technologii.

7.2.6.TELEKOMUNIKACJA

Rozwój sieci telekomunikacyjnej jest uzależniony od rozbudowy planowanych obszarów mieszkaniowych, usługowych i form aktywności gospodarczej. Na terenach istniejącej zabudowy sieć będzie uzupełniana w miarę potrzeb. Przewiduje się budowę linii światłowodowych.

Wszelkie zadania inwestycyjne i projektowe na terenie gminy w fazie projektowej powinny być uzgadniane z właściwym operatorem sieci w zakresie występowania kolizji z urządzeniami telekomunikacyjnymi. Dopuszcza się:

- 1) kompleksową realizację sieci teletechnicznej zapewniającej pełną obsługę wszystkich istniejących i projektowanych obszarów zabudowy, a także poza tymi obszarami zgodnie z wyrażonymi przez społeczeństwo lub gospodarkę potrzebami,
- 2) sytuowanie tej sieci w liniach rozgraniczających dróg i ciągów pieszych,
- 3) w sytuacjach uzasadnionych względami technicznymi, bezpieczeństwa, lub innymi, wynikającymi z potrzeb społeczno-gospodarczych, sytuowanie tejże sieci poza liniami rozgraniczającymi dróg, z zachowaniem przepisów odrębnych i po uzgodnieniu z właścicielami terenów.
- 4) lokalizację naziemnych obiektów kubaturowych urządzeń telekomunikacyjnych w uzasadnionych technicznie lokalizacjach, jako obiektów wolnostojących (na terenie posiadanym lub nabywanym przez gestora sieci), jak i wewnątrz budynków przeznaczenia podstawowego lub uzupełniającego, za zgodą ich właścicieli,
- 5) zmianę sieci napowietrznych na sieci podziemne,
- 6) przełożenie istniejących sieci w razie konfliktu z projektowanym zainwestowaniem terenów, za zgodą gestora sieci,

- 7) budowę i rozbudowę telekomunikacyjnych linii i sieci radiowych, wraz z niezbędnymi obiektami i antenami linii radiowych, stacji bazowych telefonii komórkowej i linii radiowych łączących te stacje, zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie środowiska, w tym szczególnie w zakresie ochrony ludności przed wpływami magnetycznego promieniowania nie jonizującego.

Dla teletechnicznych sieci podziemnych i nadziemnych obowiązują odpowiednie strefy i odległości ujęte w stosownych normach i przepisach. Należy zapewnić odpowiedni dostęp do urządzeń i sieci telekomunikacyjnej w trybach zwykłej eksploatacji, jak i w trybie awaryjnym. Należy dążyć do stworzenia warunków przestrzennych dla zachowania ciągłości wyżej wymienionych działań, w celu umożliwienia budowy społeczeństwa informatycznego, uwzględniając potrzeby jego rozwoju gospodarczego, szkolnictwa, handlu i swobodnego przepływu informacji, zgodnie z odpowiednimi Dyrektywami prawodawstwa Unii Europejskiej.

Podłączenia do sieci teletechnicznej nowo powstałych obiektów będą realizowane zgodnie z wydawanymi warunkami technicznymi.

7.2.7.GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Cisek należy do Związku Międzygminnego „Czysty Region” który jest odpowiedzialny za realizację systemu zbierania odpadów komunalnych.

Gospodarka odpadami na terenie gminy powinna polega na zorganizowanej zbiórce w odpowiednich pojemnikach i kontenerach odpadów domowych i gospodarczych z terenów zabudowy wiejskiej, wyodrębnieniu surowców wtórnych, zorganizowanym transporcie, segregacji oraz składowaniu odpadów z zagęszczaniem. Gmina od 1 lipca 2013r. jest podmiotem odpowiedzialnym za odbiór odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych. Odbiór odpadów komunalnych wykonuje Gmina poprzez uprawniony podmiot. Stosuje się selektywne zbieranie odpadów do wyznaczonych pojemników oraz odbiór okresowo odpadów wielkogabarytowych. Gmina posiada opracowany w 2008 r. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cisek na lata 2008-2032” i”. Podstawowym celem Programu jest oczyszczenie terenu gminy z azbestu zgodnie z przyjętym w dokumencie harmonogramem oraz wyeliminowanie negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska³⁸.

Na terenach oznaczonym symbolem P dopuszcza się lokalizację instalacji, gdzie prowadzi się gospodarowanie i magazynowanie odpadów itp. z wyłączeniem ich składowania i spalarni. Gospodarka odpadami wymaga w dalszym ciągu na monitorowaniu i likwidacji nielegalnego składowania odpadów.

---

³⁸ Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cisek na lata 2008-2032,

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Obszary w gminie Cisek, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, to:

- 1) Obszary przeznaczone pod drogi publiczne, urządzenia przeciwpowodziowe
- 2) Obszary pod budowę i modernizację systemów infrastruktury technicznej, w szczególności urządzeń zaopatrzenia w wodę.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Obszary w gminie Cisek, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, to:

- 1) Obszar planowany pod budowę gazociągu Kędzierzyn-Koźle – Republika Czeska, wraz ze strefą regulowaną,
- 2) Obszar położony w miejscowości Roszowicki Las, Roszowice, Dzielnica, gdzie planowana jest budowa cofkowych wałów przeciwpowodziowych rz. Dzielniczki wraz z Kanałem Ulgi. Budowa kanału ulgi o wymiarach szerokość dna B=4,00m, nachylenie skarp koryta n=1:2 wraz z budową syfonu, rowów odprowadzających wodę z utworzonego polderu i budowlą rozrządową, budowa wałów kanału ulgi o parametrach szerokość korony wałów B=3,0 m,
- 3) Obszar obejmujący rzekę Odra w miejscowości Roszowicki Las, Roszowice, Dzielnica, gdzie planuje się odbudowę urządzeń wodnych i zabudowy regulacyjnej dla skoncentrowania przepływów w korycie rzeki Odry wraz z odcinkowym udrożnieniem szlaku żeglugowego kl. Ia rz. Odry w km 51+200-98+100 na odcinku Racibórz – Śluza Kędzierzyn-Koźle,
- 4) Obszar obejmujący rzekę Odra w m. Przewóz i Roszowicki Las, gdzie planuje się remont ubezpieczeń lewego brzegu rzeki Odry w km. 72+000- 74+000 i 76+300-78+400 w m. - usuwanie szkód powodziowych z 2010 r.

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W studium nie wyznacza się obszarów o pow. sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszarów scaleń i podziału nieruchomości. W gminie nie występują:

- 1) strefa "A" ochrony uzdrowiskowej,
- 2) nieruchomości zajęte pod byłe lotniska wojskowe, przekazane właściwym jednostkom samorządu terytorialnego,
- 3) tereny objęte planem generalnym,
- 4) obszar Pomnika Zagłady i jego strefy ochronne,
- 5) nieruchomości Skarbu Państwa przejęte od wojsk Federacji Rosyjskiej,
- 6) obszary, na których utworzono park kulturowy.

W gminie Cisek występują tereny górnicze, niemniej zgodnie z obowiązującym przepisami prawa geologicznego i górniczego dla terenów górniczych nie ma obowiązku sporządzenia mpzp. Ponadto obowiązek sporządzenia MPZP wynika z przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne oraz gruntów rolnych klas od I do III na cele nierolnicze.

W studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych, dla których należy sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Przewiduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących obszarów w gminie Cisek:

- 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru wsi Cisek, w granicy oznaczonego na rysunku studium obrębu ewidencyjnego,
- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru wsi Kobylice, w granicy oznaczonego na rysunku studium obrębu ewidencyjnego,
- 3) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru wsi Łany, w granicy oznaczonego na rysunku studium obrębu ewidencyjnego.

Dopuszcza się sporządzenie innych mpzp w zależności od potrzeb i możliwości rozwojowych gminy.

Obszary oznaczone na rysunku studium jako użytki rolne klas I-III będą wymagać uzyskania zgody na przeznaczenie ich na cele nierolnicze na etapie procedury opracowania projektu planu miejscowego, o ile projekt planu będzie przewidywał taką konieczność.

12. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Najważniejsze kierunki przemian w rolnictwie to:

- 1) stworzenie mechanizmów umożliwiających powstawanie dużych, silnych ekonomicznych gospodarstw rolnych, upraw zbóż, hodowli bydła, drobiu i trzody,
- 2) działania w kierunku tworzenia miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,
- 3) wprowadzanie rolnictwa ekologicznego i innych niekonwencjonalnych kierunków produkcji rolniczej,
- 4) w strukturze użytkowania gruntów rolnych zaleca się co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach,
- 5) zaleca się w możliwie największym stopniu zachowywać cenne siedliska, w tym łąkowe a także inne będące miejscem występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt,
- 6) dopuszcza się zakładanie stawów hodowlanych tylko w przypadku, jeśli nie naruszą one istotnie bilansu wodnego (nie spowodują deficytu wodnego) w zlewni i nie spowodują zanieczyszczenia wód w innych akwenach oraz jeśli nie będzie to stało w kolizji z celami ochrony ustanowionych obszarów chronionej przyrody,
- 7) dopuszcza się przeznaczanie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w przypadku lokalizacji dróg w tym rowerowych, lub poszerzenia istniejących pasów drogowych, przeprowadzenia elementów infrastruktury technicznej oraz innych potrzeb określonych w Studium,
- 8) wprowadza się następujące ograniczenia w hodowli zwierząt:
  - a) dla terenów oznaczonych symbolem ZW do 40 DJP, (w przypadku już istniejących hodowli zwierząt do 60 DJP), zakaz hodowli zwierząt futerkowych,
  - b) dla terenów oznaczonych symbolem PR zakaz hodowli trzody chlewnej i zwierząt futerkowych
- 9) wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków,
- 10) zwiększenie lesistości gminy poprzez dolesienia gruntów o bonitacji gleb nie nadającej się do produkcji rolnej oraz nieużytków i wyrobisk, zgodnie z przepisami o lasach
- 11) dopuszcza się dolesienia w sąsiedztwie terenów leśnych, oraz w enklawach leśnych, a także w sąsiedztwie terenów oznaczonych symbolami: P, PE, PR, EP,
- 12) obsługę rolnictwa zapewnić na terenach oznaczonych symbolem PR.

13. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy występują obszary zagrożenia powodzią oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego na załączniku graficznym wyznaczono:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią położone są w dolinie rzeki Odry pomiędzy linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym.

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry przyjętym przez Radę Ministrów dnia 18-10-2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1938) Gmina Cisek została zakwalifikowana jako Gmina o nieakceptowalnym – bardzo wysokim poziomie ryzyka powodziowego zlewni rzeki Górnej Odry. Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne oraz przepisów odrębnych. W przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego znaczna część gminy położona jest na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią uwzględniono jedynie istniejącą pojedynczą zabudowę wiejską i nie wyznaczano nowej zabudowy. W zakresie nowego zagospodarowania wyznaczono dwie lokalizacje z przystanią kajakową oraz jeden teren usług sportu w sąsiedztwie przystani. Szczegółowe zasady co do możliwości i warunki lokalizacji obiektów budowlanych na tych obszarach wskaże mpzp.

Zasadą jest ograniczanie zainwestowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, a dla odtworzenia zabudowy wyznaczonej na rysunku kierunków obowiązują następujące zakazy wynikające z przepisów Prawa wodnego. Jednocześnie jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód. Jednocześnie w niniejszym studium nie wyznaczono terenów eksploatacji kopalin dla złóż położonych w międzywalu „Roszowski Las” oraz dla złoża „Landzmierni” położonego pomiędzy rzeką Odrą, a wsią Cisek i Landzmierni. Złóża te są chronione ustaleniami studium, gdyż nie wyznacza się na nich nowej zabudowy i pozostaną one użytkowane rolniczo.

Zgodnie z wymienionym wyżej Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry na terenie Gminy wykonano inwestycje dotyczące obiektów ochrony przeciwpowodziowej, które wymienione zostały w rozdziale 9 Kierunków.

Obszary osuwiskowe opisano w części uwarunkowania ust. 11.

Obszary osuwisk aktywnych nie są wskazane do lokalizacji żadnej inwestycji budowlanej lub inżynierskiej, obszary okresowo aktywnych osuwisk nie są wskazane do lokalizowania nowych inwestycji inżyniersko-budowlanych, a osuwiska nieaktywne wymagają znacznego ograniczania budownictwa, w szczególności wielkokubaturowego i o dużej masie własnej. Osuwiska położone poniżej krawędzi erozyjnej w Miejscu Odrzańskim - Dąbrowa powinny podlegać monitoringowi obserwacyjnemu.

Na terenach zagrożenia ruchami masowymi rozwój budownictwa powinien być mocno ograniczony, po szczegółowym, poprzedzającym rozpoznaniu geologiczno-inżynierskim lub geotechnicznym.

W kierunkach rozwoju w miejscu istniejących osuwisk nie wskazano terenów pod zabudowę.

14. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Filarem ochronnym jest ta część obszaru górniczego, w której dla zabezpieczenia chronionych obiektów przed szkodami wskutek robót górniczych prowadzenie tych robót może być dozwolone pod szczególnymi warunkami, zapewniającymi w dostateczny sposób ochronę przed tymi szkodami. Filar ochronny ustanawia właściwy Okręgowy Urząd Górniczy

Na terenie gminy wyznaczono filar ochronny w złożu Kobylice III dla obszaru Górniczego Kobylice Południe 1 – tożsamym z granicą obszaru górniczego (3) oznaczonym na rysunku studium w części Kierunki.

Wskazuje następujące obiekty dla których wyznacza się w złożu filary ochronne:

- fragment drogi wojewódzkiej nr 410 oraz powiatowej 1403 IV” oraz zabudowy dla złoża „Kobylice oznaczonego na rysunku studium symbolem 10,
- fragment drogi powiatowej 1403 oraz zabudowy dla złoża „Roszowice” oznaczonego na rysunku studium symbolem 8,
- fragment gazociągu wysokiego ciśnienia dla złoża „Stebłów” oznaczonego na rysunku symbolem 7.
- fragment lasu dla złoża „Stebłów 1” oznaczonego na rysunku studium symbolem 9.

Nie wyklucza się na wyznaczenia filarów ochronnych od innych obiektów i obszarów zgodnie z przepisami odrębnymi.

15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady. Niemniej na terenie gminy zidentyfikowano miejsca pamięci, które wskazano w części A Uwarunkowania. Dla miejsc tych nie wyznacza się stref ochronnych.

16. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji , rekultywacji lub remediacji.

17. OBSZARY ZDEGRADOWANE

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

18. GRANICE TERENU ZAMKNIĘTEGO I JEGO STREFY OCHRONNEJ, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA.

Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte.

19. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH

Ustala się następujące zasady ich lokalizacji: urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW , a także ich strefy ochronnych:

- 1) zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych, z wyłączeniem mikroinstalacji wykorzystujących energię wiatru,
- 2) zakazuje się lokalizacji instalacji wytwarzających energię z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów,
- 3) dopuszcza się instalacje wykorzystujące energię słoneczną do produkcji energii elektrycznej i ciepłej na terenach oznaczonych symbolem P, PR EP, PE, strefa ochronna dla instalacji fotowoltaicznych wykorzystujących energię promieniowania słonecznego, aerothermalną i geothermalną lokalizowanych na tych terenach pokrywa się z terenem, na którym te instalacje będą lokalizowane,
- 4) dopuszcza się elektrownie wodne na rzekach dla których nie ustala się stref ochronnych.

CZEŚĆ C

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

W niniejszym Studium dokonano identyfikacji oraz oceny walorów środowiska, w tym środowiska kulturowego i zabytków oraz infrastruktury technicznej i społecznej, a także dokonano oceny istniejącego stanu zainwestowania. Zadaniem opracowania jest uzyskanie harmonijnego rozwoju Gminy z poszanowaniem istniejących zasobów: przyrodniczych, kulturowych i przestrzennych. W efekcie rozwój przestrzenny winien spowodować powstanie zwartych obszarów zabudowy z dostępem do infrastruktury technicznej i społecznej, stanowiących przyjazne środowisko do zamieszkania, wypoczynku oraz umożliwiające rozwój przedsiębiorczości.

1. Zmiany w stosunku do poprzedniej edycji studium.

W stosunku do poprzedniej edycji studium uwzględniono aktualny stan zagospodarowania, w tym wydane decyzje o warunkach zabudowy. Ponadto uwzględniono wszystkie uwarunkowania prawne i przestrzenne występujące na obszarze gminy, determinujące jej rozwój. W szczególności uwzględniono wnioski wynikające z „Oceny aktualności studium (...) i planów miejscowych”. W kierunkach rozwoju utrzymano rolniczy charakter gminy. Wskazano tereny predysponowane do rozwoju wielofunkcyjnego wsi oraz terenów do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

3. Polityka tworzenia nowych miejsc pracy.

Utworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem, gdzie zatrudniony jest niewielki odsetek pracujących, w sektorze turystyki i wypoczynku winny zapewnić walory przyrodnicze gminy. Nowe miejsca poza rolnictwem zapewni strefa przemysłowo-usługowa w Cisku i Sukowicach a także usługowa w Kobylicach. Miejsca pracy możliwe są również dzięki naturalnym zasobom złóż i związanym z tym wydobywaniem surowców kopalin. Ustalenia projektu studium zakładają znaczną aktywizację gospodarczą w oparciu o realne możliwości rozwoju, które tkwią w przestrzeni przyrodniczej, kulturowej oraz w sferze społecznej gminy Cisek.

4. Polityka ochrony zasobów przyrodniczych i zieleni.

Znaczny udział gruntów wysokich klas bonitacyjnych wskazuje na potrzebę ich zachowania oraz ochrony, a także racjonalnej gospodarki rolnej. Tym samym potencjalne konflikty mogą występować w aspekcie wyznaczania gruntów rolnych wysokich klas pod zabudowę. Na szczególne uwzględnienie w planach rozwojowych ma wykorzystanie potencjału rzeki Odra do tras kajakowych oraz wyznaczenie przystani kajakowej we wsi Dzielnica i Przewóz. Na szczególną uwagę zasługuje udostępnienie parków zabytkowych, cennych nie tylko ze względu na wartości kulturowe, ale także występowanie wartościowych gatunków roślin zwłaszcza drzewostanu. Wykorzystanie zasobów przyrodniczych może być przyczynkiem do rozwoju infrastruktury turystycznej i wykorzystania potencjału także ludzkiego na terenach wiejskich.

W gminie zidentyfikowano liczne kapliczki i krzyże przydrożne, będące świadectwem kultu religijnego i pamięci mieszkańców. Obiekty te odpowiednio oznakowane i opisane w przewodniku turystycznym mogą się stać dodatkową atrakcją gminy.

5. Polityka w zakresie rozwoju nowej zabudowy

Atrakcyjne tereny mieszkaniowe zlokalizowane na obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, powinny wpłynąć na konieczną zmianę struktury wieku mieszkańców w kontekście możliwości pozostania młodzieży na terenie gminy oraz ograniczenia migracji poza tereny gminy Cisek.

Na podstawie analiz oraz barier wynikających z uwarunkowań określono kierunki zagospodarowania przestrzennego, minimalizujące powstawanie konfliktów oraz stwarzające warunki do harmonijnego kształtowania przestrzeni z uwzględnieniem w szczególności utrzymania zabudowy zwartej, dostępnej w pierwszej kolejności do infrastruktury technicznej i społecznej. Przy wyznaczaniu terenów pod zabudowę wzięto pod uwagę w szczególności wyniki analizy ekonomicznej środowiskowej i społecznej, prognozę demograficzną oraz możliwości finansowe gminy, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy.

Pozwoliło to na sformułowanie kierunków rozwoju z uwzględnieniem następujących kryteriów:

W sferze przestrzennej w zakresie nowych terenów pod zabudowę wyznaczono w szczególności:

- 1) uwzględniono wszystkie tereny pod zabudowę wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 2) na pozostałych terenach uwzględniono warunki zabudowy i zagospodarowania terenu wynikające z wydanych decyzji o warunkach zabudowy, w szczególności tych dla których zachodzą okoliczności wymienione w pkt. 3,
- 3) w pierwszej kolejności nową zabudowę zlokalizowano na zasadzie uzupełnień plombowych oraz kontynuacji zabudowy wzdłuż istniejących dróg, w dalszej kolejności dopuszczono zabudowę we wsiach rozwojowych (Cisek, Kobylice Landzmierny) w tym:
  - tereny pod zabudowę mieszkaniową, letniskową i rekreacyjną w miejscowości Kobylice w sąsiedztwie zbiorników wodnych,
  - tereny aktywności gospodarczej w obrębie wsi Cisek i Sukowice, Roszowice,
  - tereny pod lokalizację farm fotowoltaicznych na gruntach nie objętych ochroną z dostępem do sieci energetycznych średnich napięć,
  - uzupełniono luki w zabudowie wiejskiej dla wszystkich wsi, gdzie ustalono zabudowę mieszkaniową, zagrodową i usługową
- 4) rozwiązania komunikacyjne oparto na istniejących sieciach komunikacyjnych
- 5) uwzględniono potrzebę rozwoju i rozbudowy infrastruktury technicznej w tym wodociągowej i kanalizacji sanitarnej zgodnie z wytycznymi przyjętymi w opracowaniach i programach gminnych, dopuszczono na terenach wiejskich wszelkie formy rozwoju usług w tym bazy turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz usługi publiczne tym kultury i usługi senioralne,
- 6) uwzględniono potrzebę poprawy jakości przestrzeni publicznych,

CZĘŚĆ D

**ANALIZA EKONOMICZNA ŚRODOWISKOWA I
SPOŁECZNA, PROGNOZA DEMOGRAFICZNA ORAZ
MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY, MAKSYMALNE
W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ
ZABUDOWĘ, WYRAŻONE W ILOŚCI POWIERZCHNI
UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA
FUNKCJE ZABUDOWY.**

1. WSTĘP.

Podstawą wyznaczenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów oraz kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych z zabudowy jest bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę (art. 10 ust. 2 pkt 1) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę obejmuje cztery główne etapy:

- określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę - na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy (wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy),
- oszacowanie chłonności, położonych na terenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy),
- oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy,
- maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Podstawą określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę stanowi prognoza demograficzna oraz analizy opracowane w procedurze sporządzania projektu studium.

2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA, W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE NA OBSZARACH FUNKCJONALNYCH W ROZUMIENIU ART. 5 PKT 6a USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU

Obszar funkcjonalny zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jest to obszar, na którym występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego); szczególnym typem obszaru funkcjonalnego jest miejski obszar funkcjonalny.

Całkowita liczba mieszkańców Gminy Cisek na koniec roku 2018 wyniosła 5627 mieszkańców, w tym 2706 mężczyzn oraz 2921 kobiet.

Na 1 km² powierzchni gminy przypada około 79 mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest więc o około 52 % niższa niż w powiecie (151 osoby/km²) oraz w województwie (105 osób/km²).

Tabela 31. Gęstość zaludnienia powiatu kędzierzyńsko - kozielskiego, Gminy Cisek oraz pozostałych gmin powiatu.

Gminy w powiecie kędzierzyńsko - kozielskim	Osoby/km ²	Spadek ludności na 1000 mieszkańców
Kędzierzyn Koźle	494	-9,7
Pawłowiczki	49	-8,2
Cisek	79	-9,2
Bierawa	67	+1,9
Reńska Wieś	84	+3,3
Polska Cerekiew	67	-18,9

Największa gęstość zaludnienia występuje w gminie miejskiej Kędzierzyn - Koźle, ze względu na to że zawiera swe granice w obrębie miasta Kędzierzyn - Koźle. Niemniej w Gminie Cisek występuje negatywny trend demograficzny, tj. spadek ludności na poziomie zbliżonym do miasta Kędzierzyn – Koźle.

Na możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego i zagospodarowania przestrzennego danego obszaru istotny wpływ wywiera sytuacja ludnościowa panująca na tym obszarze.

Zarówno w analizie dynamicznej zagadnień ludnościowych jak i analizie struktury wykorzystano informacje z bieżącej ewidencji statystycznej ludności gminy (baza danych UM Cisek, Baza Danych Lokalnych GUS) oraz prognozie demograficznej dla Gminy opracowanej przez GUS do 2030 roku.

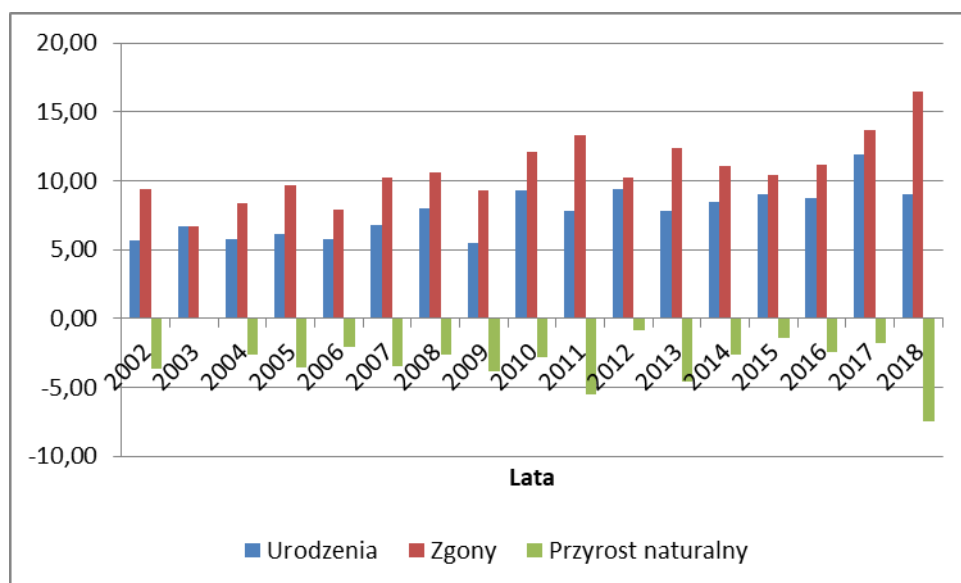
Tabela 32 Liczba stałych mieszkańców wg. miejscowości w latach 2012-2019.

L.p	Miejscowość	Liczba mieszkańców Gminy Cisek w/g stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.										Spadek (%)
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016	2017	2018	2019	
1	Błażejowice	242	242	240	235	238	239	235	232	227	230	5.0%
2	Cisek	1242	1204	1196	1191	1187	1164	1154	1135	1128	1117	10.1%
3	Dzielnica	236	235	235	231	230	237	235	234	237	236	0.0%
4	Kobylice	497	498	503	480	467	470	471	484	484	490	1.4%
5	Landzmerz	579	560	562	560	561	561	556	557	559	567	2.1%
6	Łany	662	668	671	659	646	634	632	621	623	628	5.1%

7	Miejsce Odrzańskie	300	310	293	287	279	272	264	256	247	247	17.7%
8	Nieznaszyn	198	198	192	189	190	185	183	180	175	170	14.1%
9	Podlesie	214	210	211	200	204	199	199	195	189	188	12.1%
10	Przewóz	324	322	327	338	325	327	329	337	326	324	0.0%
11	Roszowice	224	223	218	212	202	203	200	201	198	204	8.9%
12	Roszowski Las	554	535	532	524	510	505	507	507	501	489	11.7%
13	Stęblów	277	269	273	259	253	251	254	251	252	250	9.7%
14	Sukowice	337	331	334	334	324	320	313	314	302	302	10.4%
	Razem	5886	5805	5787	5699	5616	5567	5532	5504	5448	5451	7.4%

Jak wynika z zestawień następuje trwały spadek liczby ludności. Jedynie we wsiach Dzielnica i Przewóz nie nastąpił spadek liczby mieszkańców. Liczba ludności gminy na przestrzeni ostatnich 7 lat spadła o prawie 435 mieszkańców. Największy spadek obserwuje się w wsi Miejsce Odrzańskie – 17,7% osoby, Nieznaszyn 14,1%. Niepokojące jest zjawisko znacznego zmniejszenia ludności we wsi Cisek (10,1%), co świadczyć może o niewykorzystaniu istniejącego potencjału najważniejszego ośrodka w gminie.

Rysunek 12 Przyrost naturalny gminie w latach 2002-2018 na 1000 osób

Przyrost naturalny w Gminie Cisek na koniec roku 2018 jest ujemny i wynosi - 7,44.

Tabela 33 Przyrost naturalny w Gminie Cisek wg GUS

Lata	Przyrost naturalny	Wskaźnik
2012	-0,84	-0,000141
2013	-4,59	-0,000787
2014	-2,59	-0,000447
2015	-1,39	-0,000241

2016	-2,44	-0,000427
2017	-1,75	-0,000308
2018	-7,44	-0,001322

Rysunek 13 Liczba ludności w Gminie Cisek w latach 2002-2018

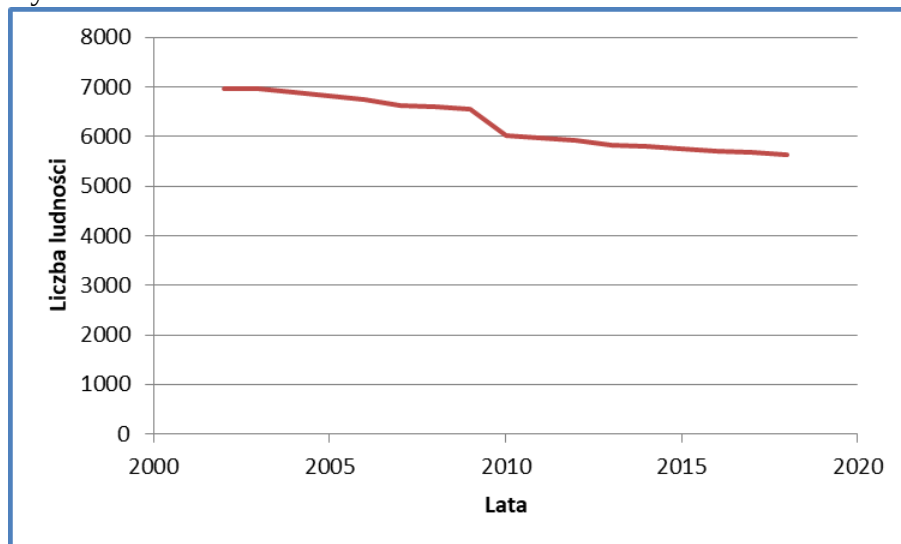

Tabela 34 Liczba ludności w latach 2012-2018

Ogółem	5922	5830	5790	5750	5708	5679	5627	5593
Mężczyźni	2846	2788	2773	2760	2733	2738	2706	2695
Kobiety	3076	3042	3017	2990	2975	2941	2921	2898
LATA	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019

Sukcesywny spadek ogółu mieszkańców stanowi proces charakterystyczny dla obecnej sytuacji demograficznej kraju, związany ze zmniejszaniem się liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się wieku życia ludności (tzw. społeczeństwo starzejące się). Następuje więc trwała tendencja zmniejszania liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy czym zmniejsza się nieznacznie liczba osób w wieku produkcyjnym oraz zwiększa znacznie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa. Efekt ten nasilił w wyniku obniżenia od października 2017 roku wieku emerytalnego i masowego odchodzenia ludności na emeryturę.

Liczba ludności w gminie nie wynika wyłącznie z przyrostu naturalnego, ale także z migracji. Dostępne dane statystyczne obejmują migracje wewnętrzne oraz zagraniczne. W ramach migracji wewnętrznych w gminie w 2019 roku więcej osób przybyło z miasta niż do miasta się wyprowadziło. Tendencja taka jest korzystna dla gminy o może świadczyć iż jej tereny są atrakcyjne dla mieszkańców miast w tym przypadku ośrodka obszaru funkcjonalnego Kędzierzyn Koźle. Brak jest szczegółowych danych na temat migracji na obszarze funkcjonalnym Kędzierzyn – Koźle oraz w obszarze funkcjonalnym wewnątrz gminy Cisek. Biorąc pod uwagę, że także na terenie gminy Kędzierzyn _Koźle następuje spadek ludności uznano iż migracje do miasta Kędzierzyn - Koźle nie mają znacznego wpływu na liczbę ludności, gdyż najistotniejszym czynnikiem jest spadek liczby urodzeń. Można domniemywać iż zameldowania i wymeldowania do miast dotyczy w głównej mierze miasta Kędzierzyn Koźle stanowiącego główne miejsce zatrudnienia dla mieszkańców gminy.

Tabela 35 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w latach 2012-2018³⁹

Lata	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zagraniczne	-16	-28	-26	0	-16	-15	-6	-3
Wewnętrzne	-16	-9	-22	-25	-18	5	-16	9
SUMA	-32	-37	-48	-25	-34	-10	-22	6
Wskaźnik	-0,00523	-0,00635	-0,00830	-0,00434	-0,00595	-0,00176	-0,00390	0,0010727

Tabela 36 Kierunki migracji na pobyt stały

	2015	2016	2017	2018	2019
zameldowania ogółem	0	35	55	49	65
zameldowania z miast	25	17	38	31	32
zameldowania ze wsi	14	15	16	14	33
wymeldowania ogółem	0	69	65	71	56
wymeldowania do miast	44	22	25	31	28
wymeldowania na wieś	20	28	24	30	28
wymeldowania za granicę	0	19	16	-	-
saldo migracji	0	-34	-10	-22	9
saldo migracji na 1000 osób	0,0	-5,9	-1,8	-3,9	1,6

Tabela 36 wskazuje, iż od 2019 roku obserwuje się dodatnie saldo migracji, na co wpływa zwiększony napływ ludności z miast oraz ze wsi, przy mniejszym odpływie ludności, niemniej mała liczba urodzin powoduje, iż liczba ludności w gminie sukcesywnie spada. W 2017 roku GUS udostępnił prognozę demograficzną dla gmin do 2030 roku, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37 Prognoza demograficzna do roku 2030 opracowana przez GUS

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Napływy wewn.	Odpływy wewn.	Saldo wewn.	Imigracja	Emigracja
2017	5 667	49	64	47	49	-2	2	26
2018	5 626	48	65	47	48	-1	3	26
2019	5 584	48	65	46	48	-2	3	26
2020	5 540	46	66	46	47	-1	3	26
2021	5 498	47	64	44	46	-2	3	26
2022	5 454	45	64	44	46	-2	3	26

³⁹ Opracowanie własne na podstawie GUS Banka Danych Lokalnych

2023	5 409	43	63	43	45	-2	3	26
2024	5 359	39	65	43	44	-1	3	26
2025	5 309	39	65	42	43	-1	3	26
2026	5 258	37	64	42	43	-1	3	26
2027	5 209	37	63	42	42	0	3	26
2028	5 158	34	61	41	42	-1	3	26
2029	5 111	35	60	41	41	0	4	26
2030	5 063	34	58	39	41	-2	4	26

Z prognozy wynika, iż nastąpi ok. 11% spadek ludności w Gminie Cisek, gdzie wpływ na to zjawisko będzie miało ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny. Większe znaczenie będzie miała emigracja wewnętrzna spowodowana odpływem części zwłaszcza młodej ludności do większych ośrodków, co jest charakterystyczne dla obszarów wiejskich nie oferujących zwłaszcza miejsc pracy dostosowanych do kwalifikacji zawodowych i potencjału.

Wyniki prognozy demograficznej na lata 2018 – 2046 – opracowanie własne

W celu pełnego zanalizowania prognozy demograficznej mieszkańców Gminy Cisek przeprowadzono tzw. analizę wskaźnikową. Odstąpiono od wykonania prognozy metodą kohortową, która to obarczona jest dużym błędem ze względu na badanie zjawisk demograficznych wyłącznie pod kątem przyrostu naturalnego.

W zastosowanej metodzie poddano wskaźnik przyrostu naturalnego i migracji w latach 2012-2018. Metoda wskaźnikowa w odróżnieniu od kohortowej polega na uwzględnieniu zmian demograficznych wynikających nie tylko z przyrostu naturalnego ale także migracji, co w odniesieniu do Gminy Cisek ma istotne znaczenie.

Zsumowano dane zawarte w tabelach 3 i 5 według lat, a następnie wybrano wartość minimalną, maksymalną i wyliczono średnią dla wszystkich danych. Na tej podstawie wskazano 3 warianty prognozy demograficznej.

Tabela 38 Charakterystyczne wartości wskaźników.

Wartość min.	-0,0087374784
Wartość max.	0,001072769
Wartość średnia.	-0,0036204

Źródło opracowanie własne wg. danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Tabela 39 Prognoza ludności metodą wskaźnikową.

	Wariant min.		Wariant maks.		Wariant średni	
2019	5593		5593		5593	

2020	-49	5544	60	5653	-20	5573
2021	-48	5496	61	5714	-20	5553
2022	-48	5448	61	5775	-20	5532
2023	-48	5400	62	5837	-20	5512
2024	-47	5353	63	5900	-20	5492
2025	-47	5306	63	5963	-20	5473
2026	-46	5260	64	6027	-20	5453
2027	-46	5214	65	6091	-20	5433
2028	-46	5168	65	6157	-20	5413
2029	-45	5123	66	6223	-20	5394
2030	-45	5078	67	6290	-20	5374
2031	-44	5034	67	6357	-19	5355
2032	-44	4990	68	6425	-19	5335
2033	-44	4946	69	6494	-19	5316
2034	-43	4903	70	6564	-19	5297
2035	-43	4860	70	6634	-19	5278
2036	-42	4818	71	6705	-19	5259
2037	-42	4776	72	6777	-19	5240
2038	-42	4734	73	6850	-19	5221
2039	-41	4693	73	6924	-19	5202
2040	-41	4652	74	6998	-19	5183
2041	-41	4611	75	7073	-19	5164
2042	-40	4571	76	7149	-19	5145
2043	-40	4531	77	7225	-19	5127
2044	-40	4491	78	7303	-19	5108
2045	-39	4452	78	7381	-18	5090
2046	-39	4413	79	7460	-18	5071
2047	-39	4374	80	7541	-18	5053
2048	-38	4336	81	7621	-18	5035
2049	-38	4298	82	7703	-18	5016
2050	-38	4261	83	7786	-18	4998
2051	-37	4224	84	7869	-18	4980
2052	-37	4187	84	7954	-18	4962

Prognoza wyliczona przy pomocy metody wskaźnikowej daje dane uwzględniające zarówno obserwowane w ostatnich latach saldo migracji, a także wskaźniki przyrostu naturalnego. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa zarówno dla wariantów minimalnego i uśrednionego wskazuje, iż w 2052 r. liczba ludności w gminie zmaleje. Natomiast w wariancie maksymalnym nastąpi wzrost ludności o 2361 osób.

Na podstawie przedstawionych danych demograficznych także przez GUS do roku 2030, można stwierdzić, iż w gminie Cisek w okresie perspektywistycznym, podobnie jak w Województwie Opolskim, będzie następował powolny spadek liczby ludności. Do dalszych analiz przyjęto wariant średni tj. spadek liczby ludności (o 631 osób). Wariant ten jest porównywalny z danymi GUS na 2030 rok.

Wobec postępującego procesu przemieszczania się licznych wiekowo grup osób obecnie zdolnych do pracy, do grupy osób z wieku poprodukcyjnego (emerytalnego) należy spodziewać się nasilenia problemów społecznych, związanych ze starzeniem się populacji.

Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030 sporządzona przez GUS dla terenu całego kraju, wskazuje przede wszystkim na silny rozwój głównych aglomeracji miejskich wraz z przyległymi obszarami. Będą one w dalszym ciągu przyciągać ludność z obszarów bardziej peryferyjnych. Jednocześnie należy się spodziewać kontynuacji procesu suburbanizacji, który będzie prowadził do powiększania się obszarów poszczególnych aglomeracji i znaczącego wzrostu ludności w gminach przyległych do wielkich miast. Do takich gmin może należeć Cisek, pod warunkiem stworzenia korzystnych warunków zwłaszcza dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i usług podstawowych. W przypadku odmiennych trendów można się spodziewać trwałego odpływu zwłaszcza młodych ludzi poza teren Gminy, co spowoduje stopniowe starzenie się społeczeństwa.

W gminie Cisek występują trendy demograficzne, charakterystyczne dla powiatu kędzierzyńsko - kozielskiego i Województwa Opolskiego, takie jak:

- spadek liczby ludności ogółem, przy jednoczesnym nieznacznym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i zmniejszeniu liczby ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.
- ujemny przyrost naturalny,
- wysoki wskaźnik migracji,

Negatywne trendy demograficzne tj. starzenie się społeczeństwa stanowią zagrożenie dla przyszłego rozwoju społeczno-ekonomicznego i wymagają prowadzenia aktywnej oraz racjonalnej polityki przestrzennej, skupiającej potencjał ludnościowy i gospodarczy.

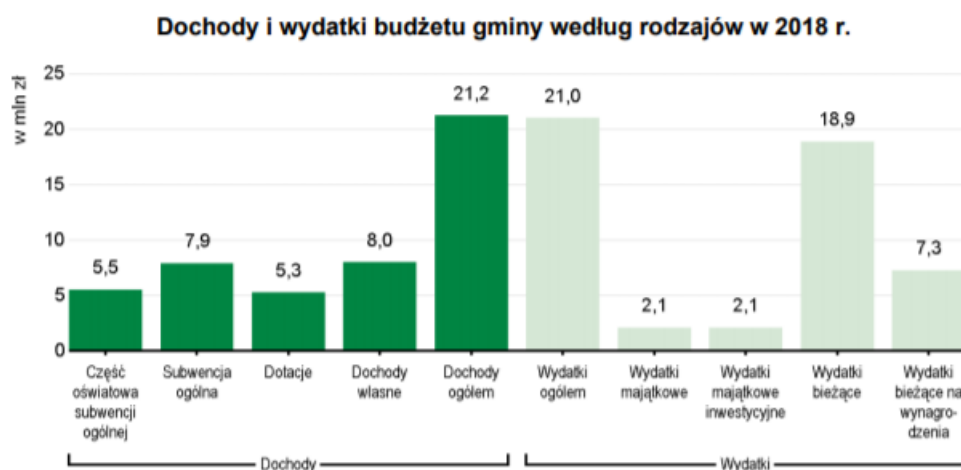
3. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.

Kreowanie i stymulowanie rozwoju lokalnej gospodarki stanowi jeden z głównych celów działalności samorządu terytorialnego, w tym prowadzonej przez niego polityki przestrzennej. Kluczowe znaczenie dla tego rozwoju mają możliwości samorządu w zakresie działalności inwestycyjnej. Największy udział w inwestycjach poziomu lokalnego (gminnego) mają inwestycje komunalne, które tworzą warunki dla wzrostu konkurencyjności gminy oraz poprawy, jakości realizowanych usług komunalnych i społecznych.

Finanse gminy stanowią podstawę realizacji jej zadań publicznych i rozstrzygają o warunkach gospodarczego rozwoju lokalnego. O rozmiarach działalności inwestycyjnej decydują ponadto koszty realizacji bieżących zadań, a także dostępność zewnętrznych źródeł finansowania.

Ocena możliwości inwestycyjnych samorządu prowadzi do analizy poziomu samofinansowania. Wskaźnik samofinansowania (udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach majątkowych) obrazuje, w jakim stopniu gmina finansuje inwestycje środkami własnymi.

Wykresy przedstawiają porównanie dochodów Gminy z wydatkami w 2015 roku oraz strukturę wydatków i dochodów w latach 2013-2015.

Tabela 40 Dochody i wydatki gminy według rodzajów ⁴⁰

Struktura dochodów budżetu gminy według działów	2016	2017	2018
O G Ł Ę M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	4,4	2,1	2,1
Transport i łączność	-	0,0	0,0
Gospodarka mieszkaniowa	1,6	1,4	2,1
Administracja publiczna	0,3	0,4	0,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,0
Różne rozliczenia	37,7	34,6	37,7
Oświata i wychowanie	2,4	2,5	2,2
Pomoc społeczna	19,3	7,8	1,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,1	0,1	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,3	0,2
Rodzina	x	19,3	19,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,1	0,1	0,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,1	0,1	0,1
Kultura fizyczna	0,1	0,1	0,1
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	33,3	30,9	33,4
Pozostałe	0,3	0,3	0,5

Struktura wydatków budżetu gminy według działów	2016	2017	2018
O G Ł Ę M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	4,9	2,4	2,4
Transport i łączność	2,3	1,1	2,6
Gospodarka mieszkaniowa	2,7	2,9	5,2
Administracja publiczna	12,7	12,5	12,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,0	2,4	1,1
Różne rozliczenia	1,7	1,5	1,4
Oświata i wychowanie	40,7	37,6	37,1
Pomoc społeczna	25,1	12,1	5,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,2	0,1	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,4	0,4	0,3
Rodzina	x	20,1	19,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,4	2,7	2,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,7	2,3	2,2
Kultura fizyczna	1,0	0,9	1,1
Działalność usługowa	0,2	0,3	0,1
Ochrona zdrowia	0,4	0,3	0,3
Pozostałe	0,6	0,4	6,2

Tabela 41 Struktura wydatków w latach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
wydatki majątkowe ogółem (zł)	4 832 281,13	2 083 209,33	428 308,67	560 866,03	2 117 207,68	4 413 019,48
wydatki majątkowe inwestycyjne (zł)	4 832 281,13	2 083 209,33	428 308,67	560 866,03	2 117 207,68	4 413 019,48
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (%)	25,7	12,7	2,5	2,8	10,1	17,4

⁴⁰ GUS Vademecum samorządowca

Tabela 42 Finansowanie programów i projektów unijnych

Lata	2014	2015	2016	2017	2018	2019
dochody razem	238 180,17	2 901 301,22	1 602,00	5 591,25	183 850,74	936 837,08
środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	236 572,17	2 895 589,22	0,00	0,00	0,00	0,00
płatności w zakresie budżetu środków europejskich	1 608,00	5 712,00	1 602,00	5 591,25	183 850,74	936 837,08
dochody razem	238 180,17	2 901 301,22	1 602,00	5 591,25	183 850,74	936 837,08
środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	236 572,17	2 895 589,22	0,00	0,00	0,00	0,00
płatności w zakresie budżetu środków europejskich	1 608,00	5 712,00	1 602,00	5 591,25	183 850,74	936 837,08

Jak widać z zestawienia wydatki inwestycyjne od 2015 roku znacznie się zmniejszyły, przy czym od roku 2018 i 2019 nastąpił nieznaczny ich wzrost, tym samym zwiększa się udział wydatków na inwestycje w budżecie gminnym.

Przy realizacji zadań z zakresu infrastruktury gmina korzystała i korzysta nadal z sukcesem z dofinansowań z funduszy unijnych, a także innych dotacji i źródeł pomocowych.

Brak środków pomocowych może spowodować znaczne obniżenie wydatków na inwestycje, w szczególności z zakresu infrastruktury w tym kanalizacji sanitarnej, a tym samym spowolnienie rozwoju Gminy.

4. OKREŚLENIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ - WYRAŻONE W ILOŚCI POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY.

Tabela 43. Wskaźniki przyjęte do obliczeń

Liczba osób na mieszkanie w stanie istniejącym	2,89
Liczba osób na mieszkanie prognozowana	2,3
Pow. użytkowa mieszkania w stanie istniejącym	116,3 m ²
Pow. użytkowa mieszkania prognozowana	173 m ²
Pow. użytkowa funkcji usługowej prognozowana	250

Pow. użytkowa funkcji produkcyjnej prognozowana	1000 m ²
Pow. użytkowa funkcji zagrodowej prognozowana	250 m ²
Pow. działki budowlanej o funkcji mieszkaniowej i zagrodowej	1200 m ²
Pow. działki budowlanej o funkcji usługowej	1500 m ²
Pow. działki budowlanej o funkcji zagrodowej	2500 m ²
Pow. działki budowlanej o funkcji produkcyjnej i produkcyjnej w gospodarstwach rolnych	10000 m ²

5. OBLICZENIE ZAPOTRZEBOWANIA NA ZABUDOWĘ NETTO WYRAŻONĄ W POW. UŻYTKOWEJ.

Prognozowaną średnią powierzchnię użytkową dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego przyjęto na podstawie danych statystycznych budynków mieszkalnych oddawanych do użytkowania w ciągu ostatnich trzech lat, która wynosi ok. 173 m².

Przyjęto następującą strukturę terenów dla innych funkcji niż mieszkaniowa:

- Zabudowa usługowa - 20%
- Zabudowa produkcyjna – 10%
- Zabudowa produkcyjna w gospodarstwach rolnych – 20%
- Zabudowa w zakresie lokalizacji urządzeń z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW – nie może przekraczać chłonności obszarów.

Zabudowa mieszkaniowa (MN)

Istniejąca wielkość zaludnienia 9993 – osób, przewidywana wielkość zaludnienia do 2052 roku – 4962 osób, spadek zaludnienia o ok. 631 osoby.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę będzie, zatem wynikać nie z przyrostu naturalnego, lecz rozgęszczania zabudowy i tendencji zmierzających do poprawy warunków mieszkaniowych.

Na koniec okresu objętego prognozą chcemy uzyskać wskaźnik średniej liczby osób na mieszkania wynoszący 2,3.

Ile osób pozostanie w istniejących mieszkaniach po ich rozgęszczeniu?

Ilość mieszkań istniejących wg danych GUS z 2018 r. – 1946.

Obliczenie liczby osób w mieszkaniach po ich rozgęszczeniu – $1946 \times 2,3 = 4476$ osób.

Dla ilu osób trzeba przewidzieć nowe mieszkania (tylko dla osób rozgęszczanych, gdyż nowych osób nie przewiduje się).

$4962 - 4476 = 486$ osób.

Jaka jest maksymalna wielkość zapotrzebowania na nowe mieszkania?

$486 / 2,3 = 211$ mieszkań.

$211 \text{ mieszkań} \times 170 \text{ m}^2 = 35\,870 \text{ m}^2$ pow. użytkowej mieszkań.

Zabudowa produkcyjna i usługowa (PR, P, U)

Dla zabudowy usługowej, produkcyjnej i produkcyjnej w rolnictwie przyjęto zapotrzebowanie w wysokości 20 % zabudowy mieszkaniowej tj. 2754 m² pow. użytkowej.

Dla zabudowy produkcji w zakresie odnawialnych źródeł energii przyjęto, iż globalnie zapotrzebowanie na tę zabudowę jest wysokie, niemniej w poszczególnych gminach i obszarach zabudowa ta powinna być lokalizowana z przyjęciem następujących kryteriów: lokalizacja na gruntach rolnych nieosłoniętych z dużą ekspozycją słońca i niskich klasach bonitacyjnych, bliskość sieci elektroenergetycznych średnich napięć, W Gminie brak jest obszarów, które spełniają kryteria dla lokalizacji elektrowni wiatrowych zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. Nr. 961 z ze zm.), zatem przewiduje się lokalizację farm fotowoltaicznych. Wobec powyższych ograniczeń przyjęto, iż zapotrzebowanie na takie tereny nie może przekraczać potencjalnej jego chłonności i może wynieść max. ok. 229 ha pow. zabudowy. Dla powyższych terenów nie szacuje się powierzchni użytkowej, która to nie ma zastosowania do zespołów paneli fotowoltaicznych.

Zabudowa produkcyjna w zakresie eksploatacji złóż (PE)

Przyjęto, iż wystąpi zapotrzebowanie na nową zabudowę w związku z tym, iż koncesja dla istniejących obszarów wygasa w 2021 roku, a przyjęto perspektywę wyznaczania nowych terenów w okresie 30 letnim. Powierzchnia istniejących terenów eksploatacji złóż PE wynosi ok. 50 ha, zatem zapotrzebowanie nowy okres powinno wynieść ok. 100 % powierzchni istniejących tj. ok. 71 ha. Niemniej biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania wyznaczono nowe tereny eksploatacji kopalni na złożu Kobylice III o pow. ok. 16 ha zgodnie z ustaleniami mpzp.

Zabudowa zagrodowa (RM)

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego na rok 2010 łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 760 i stanowiła łącznie powierzchnię 6936 ha, natomiast

gospodarstw indywidualnych – 758 i stanowiła powierzchnię 5748 ha, co daje średnią indywidualnego gospodarstwa rolnego 8 ha. Powierzchnia użytków rolnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych wynosi ok. 5748 ha z tego ok. 3%, tj. 192 ha zabudowanych jest budynkami wchodzącymi w skład zabudowy zagrodowej. Prognozuje się, że rolnictwo stanowiące jedną z głównych dziedzin produkcji i bardzo dobrych warunków glebowych do upraw rolnych utrzyma się na zbliżonym poziomie, niemniej wymagać będzie uzupełniania zabudowy i powiększania istniejących gospodarstw. Zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy zagrodowej nie powinno być większe niż 3% użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstw indywidualnych. Zatem deficyt tych terenów wynosi $(5748 - 192) \times 0,03 = 167$ ha, co daje powierzchnię użytkową na poziomie 167 000 m².

Zabudowę w zakresie infrastruktury

Zabudowa wynikać będzie z dynamiki rozwoju nowych terenów. Gmina posiada wystarczające tereny pod stację uzdatniania wody, która zajmują największą powierzchnię w strukturze terenów infrastruktury. Może się pojawić zapotrzebowanie na nowe tereny pod urządzenia elektroenergetyczne i gazowe, niemniej będą one mogły być realizowane na terenach wyznaczonych pod inne funkcje z wyjątkiem terenów sieci elektroenergetycznych wysokich napięć i sieci gazowych wysokiego ciśnienia. W związku z powyższym nie występują potrzeby w zakresie rozwoju nowych terenów infrastruktury technicznej.

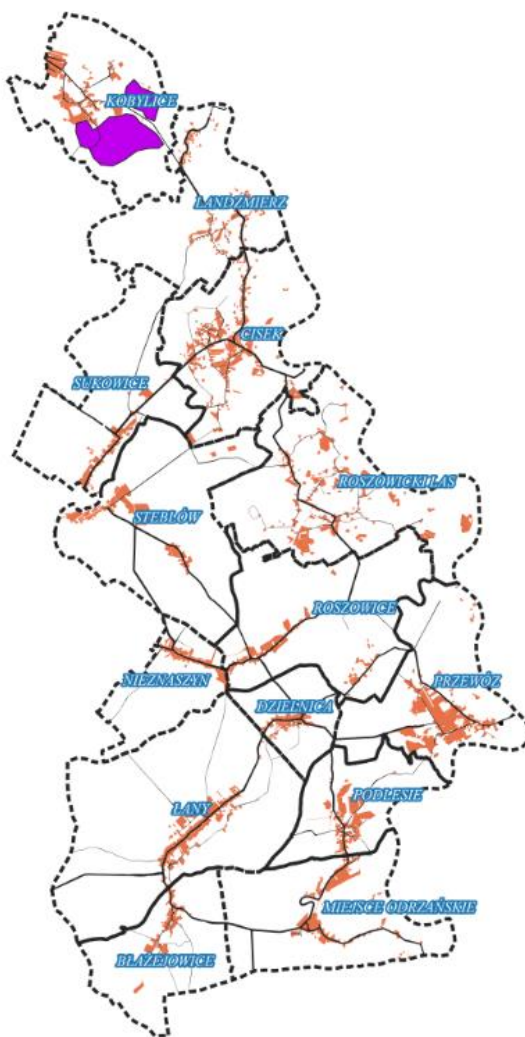
Tabela 44 Zestawienie zbiorcze zapotrzebowania na nową zabudowę wynikające z aktualnych potrzeb demograficznych powiększone o 30% - A

	M Powierzchnia użytkowa (m ²)	US Powierzchnia (ha)	U Powierzchnia użytkowa (m ²)	PR Powierzchnia użytkowa (m ²)	PE Powierzchnia (ha)	EP (Powierzchnia (ha))	P Powierzchnia użytkowa (m ²)
Powierzchnia użytkowa (m ²) /pow. użytkowa powiększona o 30%	35 870/ 46 631	9	7174/ 9326	7174/ 9326	16/16	32/32*	71744/ 9326

*Dla terenów EP, PE nie powiększono zapotrzebowania o 30%, gdyż zapotrzebowanie na nową zabudowę równa się chłonności obszarów.

6. OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI, POŁOŻONYCH NA TERENIE OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTKI OSADNICZEJ - ROZUMIANA, JAKO MOŻLIWOŚĆ LOKALIZOWANIA NA TYCH OBSZARACH NOWEJ ZABUDOWY (WYRAŻONĄ W POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY) ORAZ OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI, POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY, OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ, POŁOŻONYCH POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTKI OSADNICZEJ - ROZUMIANA, JAKO MOŻLIWOŚĆ LOKALIZOWANIA NA TYCH OBSZARACH NOWEJ ZABUDOWY, WYRAŻONĄ W POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY.

Rysunek 14 Rozmieszczenie zabudowy w poszczególnych jednostkach osadniczych.

Chłonność położonych na terenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej wyznaczono w oparciu o następujące zasady:

Oszacowano luki w zabudowie tj. obszary, które mają dostęp do drogi utwardzonej oraz infrastruktury technicznej tj. sieci wodociągowej i elektroenergetycznej oraz infrastruktury społecznej i położone są w odległości nie większej niż ok. 50 m od najbliższego budynku lub terenu zabudowanego jeśli budynek położony jest w odległości większej niż 50m od granicy działki. Po oszacowaniu wielkości obszarów w ha brutto, odrębnie dla luk w zabudowie i odrębnie dla terenów położonymi poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej zsumowano je i przeliczono na powierzchnię netto, a następnie na pow. użytkową zabudowy według zasad:

Przyjęto że powierzchnia luk netto dla zabudowy na wsi stanowi 80% zabudowy brutto , tj. 20 % przewidziana jest pod komunikację wewnętrzną oraz funkcje towarzyszące, mieszkalnej jednorodzinnej i produkcyjnej w mieście stanowi 40% zabudowy brutto.

1. Obliczenie powierzchni użytkowej dla zabudowy mieszkaniowej (M).

Przewiduje się, że rozwój zabudowy mieszkaniowej skoncentrowany będzie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej.

Powierzchnię użytkową obliczono według wzoru:

$$P_u = P_c / 1200 \times 170$$

Gdzie: P_c powierzchnia całkowita terenów w ha; 1200 m^2 powierzchnia działki budowlanej, 170 m^2 – powierzchnia użytkowa mieszkania.

2. Obliczenie powierzchni użytkowej dla zabudowy usługowej (U).

$$P_u = P_c / 1500 \times 250$$

Gdzie: P_c powierzchnia całkowita terenów w ha; 1500 m^2 powierzchnia działki budowlanej o funkcji usługowej, 250 m^2 – średnia powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej.

3. Obliczenie powierzchni użytkowej dla zabudowy usług sportu powierzchnię tę określa się ze względu na otwarty charakter tych terenów w ha (US).

5. Obliczenie powierzchni użytkowej pod zabudowę produkcyjną (P, PR)

$$P_u = P_c / 10000 \times 1000$$

Gdzie: P_c powierzchnia całkowita terenów w ha; 10000 m^2 powierzchnia działki; 1000 m^2 – powierzchnia użytkowa zabudowy.

6. Obliczenie powierzchni użytkowej pod zabudowę produkcyjną w zakresie eksploatacji kopalni (PE) – wyznaczono tereny eksploatacji

**kopalin w granicach złoża Kobylice III o powierzchni ok. 16 ha
zgodnie z ustaleniami mpzp.**

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Cisek, uchwalona uchwałą Nr VIII/38/2003 Rady Gminy Cisek z dnia 30.06.2003 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w granicach udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Kobylice III”, zlokalizowanego w sołectwie Kobylice w gminie Cisek, uchwalony uchwałą Nr XXXVII/165/2005 Rady Gminy Cisek z dnia 05.12.2005r.

Przyjęto że powierzchnia luk netto dla zabudowy wsi stanowi 80% zabudowy brutto , tj. 20 % przewidziana jest pod komunikację wewnętrzną, usługi oraz funkcje towarzyszące. W ramach luk w zabudowie – zabudowa wiejska dopuszczalna jest zabudowa usługowa, mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa oraz zieleń.

Tabela 45. Szacunek chłonności zabudowy - B

Lp	Miejscowość	M brutto/netto	U
1	Cisek	41/33	8
2	Dzielnica	5/4	1
3	Kobylice	23/18	5
4	Landzmerz	13/10	3
5	Łany	20/16	4
6	Miejsce Odrzańskie	12/10	2
7	Nieznaszyn	1/0,8	0,2
8	Podlesie	9/7	2
9	Przewóz	12/10	2
10	Roszowice	8/6	2
11	Roszowski Las	10/8	2
12	Stebłów	9/7	2

13	Sukowice	8/7	1
14	Błężowice	5/4	1
15	RAZEM BRUTTO/ NETTO (ha)	175/140	27
	Razem pow. użytkowa netto (m2)	198 303	45 000

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę wyniesie $Z=A-B$

Tabela 46 Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów.

Lp.		M Tereny zabudowy mieszkani owej	U	P, PR
1	A Zapotrzebowanie na nową zabudowę	46 631	9326	9326
2	B Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	198 303	45 000	35 000
3	C Chłonność obszarów położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno- przestrzennej	0	0	0
	A-(B+C) (m ² pow. użytkowej)	-151 672	-35673	-25674

	A-(B+C) w (ha)	-15,16	-3,5	-2,5

Jak wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego założone maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę mieszkaniową jest mniejsze niż tereny przewidziane pod zabudowę oraz możliwych do zabudowy w jednostkach osadniczych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej W związku z powyższym nie jest wskazane wyznaczenie nowej zabudowy.

SPIS TABEL

TABELA 1 POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH NA TERENIE GMINY CISEK Z PODZIAŁEM NA OBRĘBY.	24
TABELA 2 UŻYTKI ROLNE W GMINIE CISEK	25
TABELA 3 STRUKTURA INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG POWIERZCHNI GOSPODARSTWA	25
TABELA 4 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJU UŻYTKU W GOSPODARSTWACH OGÓŁEM	26
TABELA 5 LICZBA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH	26
TABELA 6 WYKAZ DRÓG PUBLICZNYCH GMINNYCH.	28
TABELA 7 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW.	31
TABELA 8 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTEKÓW.	33
TABELA 9 OBIEKTY ZABYTEKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO.	44
TABELA 10 WYKAZ INNYCH OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW.	45
TABELA 11 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA POWIATU KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO, GMINY CISEK I ORAZ POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU.	50
TABELA 12 PODZIAŁ LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI ORAZ WIEKU.	51
TABELA 13 STRUKTURA ZATRUDNIENIA NA TERENIE GMINY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI	54
TABELA 14 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH	54
TABELA 15 STRUKTURA BEZROBOCIA W GMINIE	56
TABELA 16 ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY ZA 2018 ROK	57
TABELA 17 ZASOBY KOMUNALNE GMINY NA 2018 ROK	57
TABELA 18 LICZBA SZKÓŁ, ODDZIAŁÓW ORAZ LICZEBNOŚĆ UCZNIÓW W GIMNAZJACH LATACH 2016-2018	58
TABELA 19 LICZBA SZKÓŁ, ODDZIAŁÓW ORAZ LICZEBNOŚĆ UCZNIÓW SZKOŁACH PODSTAWOWYCH W LATACH 2016-2018	59
TABELA 20 WSKAŹNIKI PRZEDSZKOLNE DLA GMINY ORAZ WOJEWÓDZTWA I POWIATU.	60
TABELA 21 PROGNOZOWANA LICZBA UCZNIÓW W PUBLICZNYCH JEDNOSTKACH OŚWIATY	61
TABELA 22 WYKAZ ŚWIETLIC WIEJSKICH I REMIZ OSP	62
TABELA 23 WYKAZ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ	65
TABELA 24 LICZBA RODZIN I DZIECI W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W LATACH 2016-2018	66
TABELA 25 LICZBA RODZIN I OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W LATACH 2016-2018	66
TABELA 26 STRUKTURA WŁADANIA WEDŁUG WŁASNOŚCI (W %)	71
TABELA 27 POWIERZCHNIA GRUNTÓW GMINNYCH WEDŁUG FORM UŻYTKOWANIA (W HA).	71
TABELA 28 WYKAZ DRÓG PUBLICZNYCH GMINNYCH	73
TABELA 29 KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.	92
TABELA 30. WYKAZ DRZEW PROPONOWANYCH DO UZNANIA ZA POMNIK PRZYRODY W GMINIE CISEK.	100
TABELA 31. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA POWIATU KĘDZIERZYŃSKO - KOZIELSKIEGO, GMINY CISEK ORAZ POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU.	123
TABELA 32 LICZBA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW WG. MIEJSCOWOŚCI W LATACH 2012-2019.	123
TABELA 33 PRZYROST NATURALNY W GMINIE CISEK WG GUS	124
TABELA 34 LICZBA LUDNOŚCI W LATACH 2012-2018	125
TABELA 35 SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH W LATACH 2012-2018	126
TABELA 36 KIERUNKI MIGRACJI NA POBYT STAŁY	126
TABELA 37 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO ROKU 2030 OPRACOWANA PRZEZ GUS	126
TABELA 38 CHARAKTERYSTYCZNE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW.	127
TABELA 39 PROGNOZA LUDNOŚCI METODĄ WSKAŹNIKOWĄ.	127
TABELA 40 DOCHODY I WYDATKI GMINY WEDŁUG RODZAJÓW	130
TABELA 41 STRUKTURA WYDATKÓW W LATACH 2014-2019	130

TABELA 42 FINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH	131
TABELA 43. WSKAŹNIKI PRZYJĘTE DO OBLICZEŃ	131
TABELA 44 ZESTAWIENIE ZBIORCZE ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ WYNIKAJĄCE Z AKTUALNYCH POTRZEB DEMOGRAFICZNYCH POWIĘKSZONE O 30% - A	134
TABELA 45. SZACUNEK CHŁONNOŚCI ZABUDOWY - B	137
TABELA 46 PORÓWNANIE ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ Z CHŁONNOŚCIĄ OBSZARÓW.	138

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1 MEZOREGIONY GMINY CISEK	17
RYSUNEK 2 BUDOWA GEOLOGICZNA	18
RYSUNEK 4 PROCENTOWY UDZIAŁ GLEB POSZCZEGÓLNYCH KLAS GRUNTÓW ROLNYCH NA TERENIE GMINY CISEK.	22
RYSUNEK 5 LICZBA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU	51
RYSUNEK 6 LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM	52
RYSUNEK 7 LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM	53
RYSUNEK 8 LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM	53
RYSUNEK 9 LICZBA URODZEŃ NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2003-2019	59
RYSUNEK 10 ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM	60
RYSUNEK 11. POŁOŻENIE GMINY NA TLE OBSZARU FUNKCJONALNEGO KĘDZIERZYN - KOŹLE	84
RYSUNEK 12 KONCEPCJA PROGRAMOWA KANALIZACJI SANITARNEJ	107
RYSUNEK 13 PRZYROST NATURALNY GMINIE W LATACH 2002-2018 NA 1000 OSÓB	124
RYSUNEK 14 LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE CISEK W LATACH 2002-2018	125
RYSUNEK 15 ROZMIESZCZENIE ZABUDOWY W POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTKACH OSADNICZYCH.	135

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Cisek

Zgodnie z art. 11 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 503) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Cisek (wraz z prognozą oddziaływania na środowisko), został dwukrotnie wyłożony do publicznego wglądu.

1. W wyniku pierwszego i drugiego wyłożenia do publicznego wglądu wpłynęła uwaga złożona przez CEMEX Polska sp. z o.o., ul. Krakowiaków 46, 02-255 Warszawa oraz osobę fizyczną w zakresie wyznaczenia obszaru eksploatacji złóż kopalin PE/R dla obszaru położonego w obrębie Roszowicki Las na dz. nr 530/7, 530/8, 530/1, 522/1, 432/1 – która nie została uwzględniona z następujących względów:

Złoże „Roszowicki Las” położone jest w całości pomiędzy rzeką Odrą, a wałem przeciwpowodziowym. Roboty górnicze w zakresie górnictwa odkrywkowego prowadzone w międzywalu, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest duże i wynosi 10% mogą wpłynąć negatywnie na stabilność wału przeciwpowodziowego oraz spowodować ryzyko uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Budowla chroniąca nieruchomości przed zalaniem tj. wał przeciwpowodziowy wymaga szczególnej ochrony, aby móc spełniać swoją funkcję w obrębie samego korpusu jak i jego sąsiedztwa. W szczególności art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 ze zm.) zakazuje roboty i czynności które mogą wpłynąć na szczelność wałów w szczególności przejeżdżania przez wały lub wzdłuż wałów pojazdami z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych. W obrębie złoża zlokalizowany jest jeden przejazd przez wał przeciwpowodziowy, który nie posiada dostępu do drogi publicznej lub wewnętrznej i zlokalizowany jest w obrębie istniejącej zagrody rolniczej. Stąd problematyczny staje się sposób transportu pozyskanego kruszywa w sytuacji braku możliwości połączenia potencjalnego obszaru górniczego z drogą wewnętrzną lub publiczną, a na przejazd przez wał i możliwość uszkodzenia nie pozwalają przepisy odrębne. Pomimo dwukrotnie składanych uwag strona nie wskazała w jaki sposób zamierza prowadzić transport pozyskanego kruszywa.

Ponadto w wyniku eksploatacji złoża może nastąpić zjawisko zwiększonej filtracji pod wałem przeciwpowodziowym oraz utratę jego stateczności i w efekcie powodować zalewanie terenów położonych poza wałem.

Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Na mapach ryzyka powodziowego określono wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiono obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Jak wynika z dostępnych map ryzyka powodziowego, w przypadku uszkodzenia wału przeciwpowodziowego na tym terenie znaczna część nieruchomości w tym zabudowanych będzie zagrożona zalaniem wodami powodziowymi, co uwidocznione jest w publicznie dostępnym portalu na stronie https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMRP.

Złoże „Roszowicki Las” pomimo iż, w niniejszej edycji projektu studium nie jest dopuszczone do eksploatacji, to jest chronione ustaleniami studium, gdyż na terenie jego występowania nie wyznacza się na nową zabudowę, a teren pozostanie w dalszym ciągu w użytkowaniu rolniczym. Określony w studium kierunek rozwoju nie wyklucza możliwości eksploatacji złoża w dalszej perspektywie. Tym samym zapewniona została ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin, rozumiana jako ochrona terenów ich występowania przed zagospodarowaniem wykluczającym ich eksploatację w przyszłości. Powyższe spełnia wymagania ochrony kopalin, o których mowa w art. 125 i 126 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zważyć należy, Rada Gminy posiada kompetencje do określania kierunków jej rozwoju w studium, co wynika z obowiązujących przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W szczególności określenie terenów przewidzianych do eksploatacji kopalin poprzedzone zostało wnikliwą analizą, w szczególności z punktu widzenia ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego.

Jak wykazano wyżej eksploatacja kopalin złoża „Roszowski Las” naruszy warunki bezpieczeństwa publicznego związanego z możliwością zalania wodami powodziowymi w wyniku uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Bezpieczeństwo publiczne, w tym ochrona mienia jest wartością chronioną przez Konstytucję RP, co uzasadnia wprowadzanie określonych ograniczeń w działaniach, w tym gospodarczych i stanowiących aktach prawnych przez władze publiczne.

2. W wyniku pierwszego wyłożenia do publicznego wglądu wpłynęły następujące uwagi, które nieuwzględnia się w całości lub w części.

- 1) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Landzmiern dz. Nr 375 - nieuwzględnia się w części położonej poza w obszarem zwartej zabudowy – ZW,
- 2) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Landzmiern dz. Nr 549 - nieuwzględnia się w części położonej poza w obszarem zwartej zabudowy – ZW,
- 3) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Dzielnica dz. nr 267 - nieuwzględnia się w części położonej poza w obszarem zwartej zabudowy – ZW,
- 4) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Landzmiern dz. nr 335/1, 370, 339/2 - nieuwzględnia się w części położonej poza w obszarem zwartej zabudowy – ZW,
- 5) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Łany dz. nr 376/2 - uwzględnia się w całości,
- 6) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Landzmiern dz. nr Landzmiern, dz. nr 364, nieuwzględnia się w części położonej poza w obszarem zwartej zabudowy – ZW,
- 7) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie wyznaczenie obszaru ZW – tereny zabudowy wiejskiej w obrębie Landzmiern, dz. nr 492, 544/6 nieuwzględnia się w części położonej poza w obszarem zwartej zabudowy – ZW,
- 8) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie umieszczenia w studium koncepcji drogi betonowej od ulicy Górnej w Łanach do krzyża w Jaborniku z uwagi na to, iż koncepcja budowy drogi betonowej (dojazdowej lub wewnętrznej) wykracza poza zakres opracowania studium; zakaz ustanowienia strefy konserwatorskiej dla wsi Nieznaszyn i Steblów - uwaga nieuwzględniona uwaga - bezprzedmiotowa, dla wsi Nieznaszyn i Steblów nie została ustanowiona strefa konserwatorska Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie zlikwidowania lub ograniczenia do minimum strefy konserwatorskiej w Łanach, aktualizacja kart ewidencyjnych – nieuwzględniona tj. Strefa ochrony konserwatorskiej wynika z danych WKZ Opole, aktualizacja kart ewidencyjnych budynków zabytkowych wykracza poza zakres opracowania studium,
- 9) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie uwzględnienia planu budowy obwodnicy z pominięciem wsi Błaziejowice, Łany Dzielnica i Roszowice i doprowadzenie jej do przysiółka Lipowina, określenie wielkości firm transportowych w tekście studium – uwaga nieuwzględniona tj. istniejący układ komunikacyjny jest wystarczający dla obsługi w.w wsi, określenie wielkości firm transportowych wykracza poza ustalenia studium,
- 10) Uwaga złożona przez osobę fizyczną w zakresie rozszerzenia linii zabudowy dla wsi Łany – uwaga bezprzedmiotowa w studium nie określa się linii zabudowy, natomiast jeśli chodzi o zwiększenie obszaru pod zabudowę, zwiększono ten obszar zgodnie ze złożonymi wnioskami od osób fizycznych.

2. W wyniku drugiego wyłożenia do publicznego wglądu wpłynęły następujące uwagi, które nieuwzględnia się.

- 1) Uwaga złożona przez osobę fizyczną dotycząca nielegalnego wysypiska śmieci w Łanach przy ulicy Zawodzie - uwaga jest bezprzedmiotowa, gdyż projekt studium wskazuje, iż „Gospodarka odpadami wymaga w dalszym ciągu na monitorowaniu i likwidacji nielegalnego składowania odpadów”,
- 2) Uwaga złożona przez osobę fizyczną dotycząca niezasadnej budowy wałów na potoku Dzielniczka, nie uwzględnia się uwagi, gdyż w studium ustala się „Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa”. Zadanie polegające na budowie cofkowych wałów przeciwpowodziowych rz. Dzielniczki wraz z Kanałem Ulgi zostało umieszczone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego i stanowiło podstawę do uzgodnienia studium. Brak wprowadzenia tegoż zadania skutkowało by odmową uzgodnienia projektu studium i w efekcie niemożnością jego uchwalenia przez Radę Gminy,
- 3) Uwaga złożona przez osobę fizyczną dotycząca braku porządku na nieruchomościach stanowiących własność Gminy – uwaga bezprzedmiotowa. Projekt studium nie narusza regulaminu utrzymania porządku i czystości w Gminie Cisek, który szczegółowo określa obowiązki właścicieli nieruchomości.

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XLIV/240/2022

Rady Gminy Cisek

z dnia 25 lipca 2022 r.

Zalacznik5.gml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę